

ÄÄNEKOSKI

Talousarvio 2016

Taloussuunnitelma 2016 – 2019

1	YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT	9
1.1	Taloussuunnittelun 2016 lähtökohdat.....	9
1.1.1	Talousarvion perusteet	9
1.1.2	Yleinen talouskehitys	10
1.1.3	Kuntatalouden tilanne	11
1.1.3.1	Valtionosuudet	17
1.1.3.2	Verotulot.....	19
1.1.4	Taloudellinen tilanne Äänekoskella 2016 - 2019.....	20
1.1.4.1	Väestö.....	22
1.1.4.2	Työllisyys.....	24
1.2	Äänekosken kaupunkistrategia.....	25
1.3	Konsernitavoitteet	26
1.3.1	Kaupungin yleiset konsernitavoitteet.....	27
1.3.2	Yhtiökohtaiset tavoitteet	27
1.3.2.1	Ääneseudun Asunnot Oy	27
1.3.2.2	Äänekosken Energia Oy	27
1.3.2.3	Äänekosken Kiinteistönhoito Oy	27
1.3.2.4	Ääneseudun Kehitys Oy.....	27
1.3.2.5	Äänekosken Teollisuuskiinteistöt Oy.....	27
1.3.2.6	Äänekosken Asumispalvelusäätiö	28
1.3.2.7	Keitele-Museo Oy	28
1.3.2.8	Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas.....	28
1.3.2.9	Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti	28
1.3.2.10	SS-Jäähalli Oy	28
1.4	Talousarvion sitovuus	28
2	TULOSLASKELMA.....	29
2.1	Yleistä tuloslaskelmasta.....	29
2.2	Toimintatuotot	31
2.3	Toimintakulut	32

2.4	Toimintakate	33
2.5	Verotulot	33
2.6	Valtionosuudet.....	35
2.7	Rahoitustuotot ja -kulut	36
2.8	Vuosikate	37
2.9	Poistot	39
2.10	Tilikauden tulos	39
3	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	40
3.1	Tarkastuslautakunta	41
3.1.1	Toiminta-ajatus.....	41
3.1.2	Talousarvio.....	42
3.2	Kaupunginhallitus	42
3.2.1	Toiminta-ajatus.....	42
3.2.2	Talousarvio 2016	43
3.2.3	Henkilöstö.....	43
3.2.4	Hallintopalvelut.....	43
3.2.4.1	Toiminta-ajatus.....	43
3.2.4.2	Talousarvio 2016	43
3.2.5	Talous- ja tietohallintopalvelut	44
3.2.5.1	Toiminta-ajatus.....	44
3.2.5.2	Talousarvio 2016	44
3.2.5.3	Toiminnalliset tavoitteet	44
3.2.5.4	Taloudelliset tavoitteet	44
3.2.6	Henkilöstöpalvelut	45
3.2.6.1	Toiminta-ajatus.....	45
3.2.6.2	Talousarvio 2016	45
3.2.6.3	Toiminnalliset tavoitteet	45
3.2.7	Elinkeinotoimi.....	45

3.2.7.1	Toiminta-ajatus.....	45
3.2.7.2	Talousarvio 2016	45
3.2.8	Viestintä ja kehitystoiminta.....	46
3.2.8.1	Toiminta-ajatus.....	46
3.2.8.2	Talousarvio 2016	46
3.2.9	Maankäyttö.....	46
3.2.9.1	Toiminta-ajatus.....	46
3.2.9.2	Talousarvio 2016	46
3.2.9.3	Toiminnalliset tavoitteet	47
3.2.9.4	Taloudelliset tavoitteet	47
3.2.10	Tukipalvelut.....	47
3.2.10.1	Toiminta-ajatus.....	47
3.2.10.2	Talousarvio 2016.....	47
3.2.10.3	Toiminnalliset tavoitteet	48
3.2.10.4	Taloudelliset tavoitteet.....	48
3.3	Perusturvalautakunta	48
3.3.1	Toiminta-ajatus.....	48
3.3.2	Talousarvio 2016	48
3.3.3	Henkilöstö.....	49
3.3.4	Hallinto.....	49
3.3.5	Terveyspalvelut.....	49
3.3.5.1	Toiminta-ajatus.....	49
3.3.5.2	Talousarvion perustelut.....	49
3.3.5.3	Toiminnalliset tavoitteet	56
3.3.5.4	Taloudelliset tavoitteet	57
3.3.6	Sosiaalityö ja työelämään kuntoutumisen palvelut.....	57
3.3.6.1	Toiminta-ajatus.....	57
3.3.6.2	Talousarvion perustelut.....	57
3.3.6.3	Toiminnalliset tavoitteet	65
3.3.6.4	Taloudelliset tavoitteet	67
3.3.7	Arjen tuki.....	67

3.3.7.1	Toiminta-ajatus.....	67
3.3.7.2	Talousarvion perustelut.....	68
3.3.7.3	Toiminnalliset tavoitteet	73
3.3.7.4	Taloudelliset tavoitteet	74
3.4	Kasvun ja oppimisen lautakunta	74
3.4.1	Toiminta-ajatus.....	74
3.4.2	Talousarvio 2016	74
3.4.3	Henkilöstö.....	74
3.4.4	Lasten ja perheiden palvelut	75
3.4.4.1	Toiminta-ajatus.....	75
3.4.4.2	Talousarvion perustelut.....	75
3.4.4.3	Toiminnalliset tavoitteet	81
3.4.4.4	Taloudelliset tavoitteet	81
3.4.5	Opetuspalvelut.....	82
3.4.5.1	Toiminta-ajatus.....	82
3.4.5.2	Talousarvion perustelut.....	82
3.4.5.3	Toiminnalliset tavoitteet	84
3.4.5.4	Taloudelliset tavoitteet	84
3.4.6	Nuorisopalvelut.....	84
3.4.6.1	Toiminta-ajatus.....	84
3.4.6.2	Talousarvion perustelut.....	85
3.4.6.3	Toiminnalliset tavoitteet	87
3.4.6.4	Taloudelliset tavoitteet	87
3.5	Tekninen lautakunta	88
3.5.1	Toiminta-ajatus.....	88
3.5.2	Talousarvion perustelut.....	88
3.5.3	Henkilöstö.....	89
3.5.4	Tilaajavastuualue.....	90
3.5.4.1	Toiminta-ajatus.....	90
3.5.5	Talousarvion perustelut.....	90

3.5.5.1	Toiminnalliset tavoitteet	91
3.5.6	Toiminta-ajatus.....	91
3.5.7	Talousarvion perustelut.....	91
3.5.8	Henkilöstö.....	92
3.5.9	Ympäristövalvonta	92
3.5.9.1	Toiminta-ajatus.....	92
3.5.9.2	Talousarvion perustelut.....	92
3.5.9.3	Toiminnalliset tavoitteet	94
3.5.9.4	Taloudelliset tavoitteet	94
3.5.10	Ympäristöterveydenhuolto	95
3.5.10.1	Talousarvion perustelut.....	95
3.5.10.2	Toiminnalliset tavoitteet	95
3.5.11	Maaseutuasiat.....	95
3.5.11.1	Talousarvion perustelut.....	95
3.5.11.2	Toiminnalliset tavoitteet	96
3.5.12	Pelastustoimi.....	96
3.5.12.1	Talousarvion perustelut.....	96
3.5.12.2	Toiminnalliset tavoitteet	96
3.6	Vapaa-aikalautakunta	97
3.6.1	Toiminta-ajatus.....	97
3.6.2	Talousarvion perustelut.....	97
3.6.3	Henkilöstö.....	97
3.6.4	Hallinto ja kansalaistoiminta.....	98
3.6.4.1	Talousarvion perustelut.....	98
3.6.5	Kulttuurityö.....	98
3.6.5.1	Toiminta-ajatus.....	98
3.6.5.2	Talousarvion perustelut.....	98
3.6.5.3	Toiminnalliset tavoitteet	99
3.6.5.4	Taloudelliset tavoitteet	100
3.6.6	Kirjastotoiminta	100

3.6.6.1	Toiminta-ajatus.....	100
3.6.6.2	Talousarvion perustelut.....	100
3.6.6.3	Toiminnalliset tavoitteet	101
3.6.6.4	Taloudelliset tavoitteet	101
3.6.7	Musiikkiopisto.....	101
3.6.7.1	Toiminta-ajatus.....	101
3.6.7.2	Talousarvion perustelut.....	101
3.6.7.3	Toiminnalliset tavoitteet	103
3.6.7.4	Taloudelliset tavoitteet	103
3.6.8	Liikuntatyö	103
3.6.8.1	Toiminta-ajatus.....	103
3.6.8.2	Talousarvion perustelut.....	104
3.6.8.3	Toiminnalliset tavoitteet	105
3.6.8.4	Taloudelliset tavoitteet	105
4	INVESTOINTISUUNNITELMA.....	106
4.1	Investointisuunnitelma (Maa- ja metsäalueet ja irtain omaisuus)	107
4.2	Investointisuunnitelma (Talonrakennus).....	108
4.3	Investointisuunnitelma (Liikenneväylät, puistot, yleiset alueet, sillat, satamat ja laiturit sekä muut maanrakennushankkeet).....	109
4.4	Investointitulot ja investointimenot yhteensä.....	110
4.5	Investointitulot ja investointimenot alueittain.....	110
4.6	Leasingrahoituksella toteutettavat investointikohteet	111
5	RAHOITUSSUUNNITELMA.....	112
5.1	Toiminnan ja investointien rahavirta.....	113
5.1.1	Toiminnan rahavirta.....	113
5.1.2	Investointien rahavirta.....	113
5.2	Rahoituksen rahavirta	114
5.2.1	Antolainauksen muutokset	114
5.2.2	Lainakannan muutokset.....	114
5.2.3	Oman pääoman muutokset	114

5.2.4	Muut maksuvalmiuden muutokset	114
6	TALOUSSUUNNITELMA 2016 – 2019 ja talouden vakauttamisen toimenpideohjelma vuoteen 2018	115
6.1	Yleistä	115
6.2	Taloussuunnitelman perusteet	116
6.3	Talouden vakauttamisen toimenpideohjelma vuoteen 2018	119
6.3.1	Keskushallinto	119
6.3.2	Perusturvalautakunta	119
6.3.3	Kasvun ja oppimisen lautakunta	120
6.3.4	Vapaa-aikalautakunta	121
6.3.5	Tekninen lautakunta	121
6.3.6	Ympäristölautakunta	121
6.3.7	Rahoitus	122
6.3.8	Yhteensä	122
6.3.9	Muut kaupungin talouteen ja toiminnan tehokkuuteen vaikuttavat päätökset.	122
6.3.10	Muut kertaluontoiset erät	123
7	Talousarvion 2016 täytäntöönpano-ohjeet	124
7.1	Talousarvion sitovuus	124
7.2	Talousarviomuutokset	124
7.3	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	124
7.4	Tuloslaskelma	125
7.5	Rahoituslaskelma	125
7.6	Käyttösuunnitelmat	125
7.7	Erietyiset rajoitukset	126
7.7.1	Henkilöstö	126
7.7.2	Yleishallinto/elinkeinoelämän kehittäminen	126
7.7.3	Muut rahoitusmenot	126

7.7.4	Investointien rahoitusosuudet	126
7.8	Raportointi.....	127
8	LIITTEET	128
8.1	Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2016.....	128
8.2	Käyttötalousosa lautakunnittain 2016, ulkoinen / sisäinen.....	129

1 YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1 Taloussuunnittelun 2016 lähtökohdat

1.1.1 Talousarvion perusteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Äänekosken kaupungissa taloussuunnitelmakausi on neljä vuotta, josta ensimmäinen vuosi on sitova talousarvio.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka ovat valtuuston nähden sitovia eriä. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena.

Uuden 1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan muuttunutta alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan ensimmäisen kerran tilivuoden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertyneeseen alijäämään. Alijäämän on oltava katettu viimeistään tilivuonna 2022, jos kunnan alijäämä tilinpäätöksessä 2015 on yli 500 euroa asukasta kohden. Kuntalain 65 §:n 3 momentin säännöksiä taloussuunnitelman yhteydessä alijäämän kattamiseksi päätetyistä toimenpiteistä sovelletaan vuoden 2016 loppuun.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevan kuntalain 118 §:n 1 ja 3-5 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran tilikautena 2017 ja 2 momenttia ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä. Edellä 2 momentissa säädettyssä tapauksessa arviointimenettelyä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2022 tilinpäätöksessä. Vuosina 2015 ja 2016 erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:ää ja sen perusteella annettua asetusta.

Arviointimenettelyä kuntayhtymässä koskevaa kuntalain 119 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

1.1.2 Yleinen talouskehitys

Valtiovarainministeriön talouden kehitystä koskevan ennusteen mukaan kansainvälisen talouden kehityksestä on aivan viime aikoina saatu jälleen huolestuttavia uutisia. Kiinan talouden kasvunäkymät ovat edelleen heikentyneet ja kasvuvauhti taantuu 6,5 prosenttiin. Venäjän talous jatkaa supistumistaan ja kasvua ei odoteta seuraavaan pariin vuoteen. Myös kehittyvien talouksien nopein kasvuvaihe on ohitettu ennustejaksoilla. Toisaalta monien Suomelle tärkeiden kauppakumppaneiden taloudet ovat kehittyneet suotuisasti. Yhdysvaltojen talouden ennustetaan kasvavan lähes kolme prosenttia vuodessa ja Isossa-Britanniassa kasvu on laaja-alaista. Euroalueellakin maltillinen talouskasvu on käynnistynyt.

Suomen talouden tilanne on vakava. Suomi ei ole päässyt mukaan kansainväliseen talouden kasvuun. Suomen talous on supistunut kolmena edellisenä vuotena peräkkäin. Kuluvana vuonna Suomen bruttokansantuotteen kasvu on ennusteiden mukaan lähellä nollaa (0,2 %). Työttömyys kasvaa ja työttömyysjaksot pitenevät. Taantumien jälkeenkin kasvu jää kituliaaksi. Lisäksi väestön ikääntyminen heikentää talouden kasvun edellytyksiä sekä kasvattaa julkisia menoja. Julkinen talous on syvästi alijäämäinen. Julkisen talouden velka on kasvanut nopeasti ja se ylittää 60 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen kuluvana vuonna.

Vuoden 2016 kasvuksi ennustetaan 1,3 %. Kasvun taustalla on hyvin pitkälti investointien suotuisa kehitys. Investointien ennustaminen on kuitenkin useastakin syystä hankalaa, ja niiden ajoittumiseen liittyy riskitekijöitä. Osittain tästä syytä vuoden 2016 kasvuennusteeseen liittyy riski alaspäin. Yksityinen kulutuksen kasvu hidastuu hieman kuluvasta vuodesta johtuen vaatimattomasta reaalityöiden kehityksestä. Vuoden 2017 talouskasvuksi ennustetaan 1,4 %. Kotimainen kysyntä on talouskasvun taustalla.

Työmarkkinoiden tilanne on edelleen heikko. Työttömyyden odotetaan pysyvän varsin korkealla tasolla, eikä työllisyysasteeseen odoteta merkittäviä parannuksia. Työllisten määrä arvioidaan 0,7 % edellisvuotta alemmaksi vuonna 2015 ja työttömyysasteen vuosikeskiarvoksi ennustetaan 9,6 %. Erityisen huolestuttavaa on pitkäaikais- ja rakenneyöttömien määrän nopea nousu. Vuoden 2016 aikana työllisyyden ennustetaan kuitenkin kääntyvän hienoiseen nousuun suhdannetilanteen

kohenemisen myötä. Kuluttajahinnat laskevat 0,1 % vuonna 2015. Kuluttajahintojen nousu kiihtyy ensi vuodesta alkaen, mutta nousu pysyy maltillisena.

Suomen julkinen talous on pysynyt alijäämäisenä pitkään jatkuneen heikon suhdannetilanteen ja rakenteellisen epätasapainon vuoksi. Valtiontalous on syvästi alijäämäinen. Vuoden 2016 valtion budjetissa tulojen arvioidaan olevan 49,1 miljardia euroa ja menojen 54,1 miljardia euroa. Alijäämän arvioidaan olevan 5,0 miljardia euroa. Valtionvelan määrä vuoden 2016 lopussa nousee noin 106 miljardiin euroon, mikä on noin 50 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Vuonna 2019 valtionvelan arvioidaan kasvavan noin 120 miljardiin euroon.

Taloukasvun ennustetaan pysyvän hitaana myös tulevina vuosina. Suomen taloukasvun ennustetaan jäävän vuosina 2018 ja 2019 vain reiluun prosenttiin. Suhdannetekijöiden lisäksi korkean tuottavuuden toimialojen tuotanto on supistunut merkittävästi ja koko talouden rakenne on palveluvaltaistunut. Talouden kasvupotentiaalia heikentää myös työpanoksen kasvun pysähtyminen. Syy tähän on työikäisen väestön supistuminen ja rakenteellisen työttömyyden pysyminen korkealla. Lisäksi useita vuosia matalana jatkunut investointiaste on hidastanut tuotannossa tarvittavan pääomakannan kasvua ja siten osaltaan heikentänyt talouden tulevaa kasvupotentiaalia.

KUVA 1 TALOUDELLISEN TILANTEEN TUNNUSLUKUJA

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2015 - 2017)						
	2012	2013	2014	2015**	2016**	2017**
Bruttokansantuote mrd. euroa	200,0	203,0	205,0	206,0	212,0	218,0
Työttömyysaste, %	7,7	8,2	8,7	9,6	9,4	9,1
Ansiotasoindeksi, %	3,2	2,1	1,4	1,1	1,2	1,2
Kuluttajahintaindeksi, %	2,8	1,5	1,0	-0,1	1,1	1,5
Pitkä korko.10v,%	1,9	1,9	1,4	0,7	1,0	1,5
Valtionvelka, % BKT:sta	42,0	44,3	46,4	48,7	49,9	51,2
Veroaste, % BKT:sta	42,7	43,8	43,9	44,5	44,2	43,9

Reaaliansioiden oletetaan hiukan nousevan vuonna 2016. Korkojen ennustetaan pysyvän erittäin alhaisella tasolla myös lähivuosina.

1.1.3 Kuntatalouden tilanne

Kuntatalouden tilanteen tarkastelu pohjautuu valtion talousarvioehdotuksen yhteydessä (28.9.2015) julkaisemaan kuntatalousohjelmaan.

Kuntatalouden taloudellinen liikkumavara on viime vuosina heikentynyt merkittävästi, mihin ovat vaikuttaneet heikko suhdannetilanne ja verotulojen hidastunut kasvu, valtiontalouden tervehdyttämistoimenpiteet, kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisääminen, muuttoliike sekä ikääntymiskustannusten asteittainen nousu. Muutoksesta johtuen Kun-

nat ja kuntayhtymät ovat viime vuosina tehneet säästöjä ja tehostaneet toimintaansa.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2014 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli 2,9 mrd. euroa. Vuosikate vahvistui noin 180 milj. euroa edellisvuodesta. Kunnissa vuosikate kattoi poistoista 107 prosenttia ja kuntayhtymissä 116 prosenttia.

Taloustilanteen kiristytessä kunnat ja kuntayhtymät ovat sopeuttaneet monin tavoin toimintaansa niukentuneisiin taloudellisiin resursseihin. Vuonna 2014 kuntien henkilöstömenot laskivat 0,7 prosenttia ja palveluiden ostot kasvoivat vain 0,4 prosenttia. Näin käyttötalouden nettomenot (toimintakate) kasvoivat erittäin maltillisesti, vain 0,8 prosenttia vuoteen 2013 verrattuna.

Kireästä taloustilanteesta huolimatta kuntatalouden investoinnit ovat kasvaneet jatkuvasti. Käyttötalouden kaventunut liikkumavara on johtanut kuntatalouden investointien omarahoitusosuuden alentumiseen, minkä seurauksena kuntien velka on vuosi toisensa jälkeen nousnut. Myös kuntaverotusta on jouduttu kiristämään. Kuntien ja kuntayhtymien rahoitusasemaa kuvaava rahoituslaskelman tunnusluku (toiminnan ja investointien rahavirta) on ollut viimeksi positiivinen vuonna 2006. Vuosina 2010–2014 keskimäärin kahdella kolmesta kunnasta toiminnan rahavirta ei riittänyt kattamaan nettoinvestointeja. Yksittäisten kuntien rahoitusasemien vuosittainen vaihtelu on kuitenkin ollut suurta.

Toiminnan ja investointien rahavirran kehityksen perusteella kuntien ja kuntayhtymien tulorahoitus ei ole viime vuosina riittänyt investointien rahoittamiseen. Tulovirran riittämättömyys investointien rahoitukseen ja samanaikaisesti korkealla pysynyt investointitarve on johtanut kuntien lainakannan nopeaan kasvuun. Kuntien lainakanta on kasvanut vuodesta 2002 lähtien nopeasti lähes 2,5 -kertaiseksi ja se oli vuoden 2014 lopussa noin 8 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteen.

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta oli vuoden 2014 lopussa 16,0 miljardia euroa, josta kuntien osuus on 14,8 miljardia euroa. Suomen kunnista ylijäämäisiä vuoden 2014 tilinpäätöstietojen mukaan oli 242 kuntaa ja alijäämäisiä 59 kuntaa. Alijäämäisistä kunnista 16 kunnalla alijäämää oli yli 500 euroa asukasta kohden.

Vuodelle 2015 kiinteistöveroä korotti 114 kuntaa ja tuloveroprosenttia 98 kuntaa. Korotusten seurauksena keskimääräinen asukasluvulla painotettu kunnallisveroprosentti on 19,84 prosenttia. Yhteensä 131 kunnassa tuloveroprosentti on vuonna 2015 vähintään 21,00 prosenttia ja 25 kunnassa vähintään 22,00 prosenttia. Yleisin tuloveroprosentti on 20,50 prosenttia, joka on 55 kunnassa.

Toimintaympäristöön liittyvien muutostekijöiden, erityisesti muutto- liikkeen ja ikärakenteen muutosten myötä, monen kunnan elinvoiman näkymät heikkenevät lähitulevaisuudessa. Väestörakenteen muutos lisää kuntien menoja, investointitarpeita ja lisää alueellista eriytymistä. Pitkittynyt taantuma on myös heikentämässä kuntatalouden tilaa ja lisäämässä työttömyydenhoidosta aiheutuvia kustannuksia.

Yleinen työttömyystilanteen heikkeneminen ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvu lisäävät kuntien menoja, vähentävät verotuloja ja heikentävät kuntien elinvoimaisuutta monin tavoin. Kuntien rahoitusvastuu työttömyyden perusteella maksettavasta työmarkkinatuesta laajeni vuonna 2015 siten, että kunnat vastaavat yli 300 päivää työttömänä olleiden työmarkkinatuesta 50 prosenttia ja yli 1000 päivää työttömänä olleiden työmarkkinatuesta 70 prosenttia. Laajennuksen arvioitiin lisäävän kuntien menoja 160 milj. eurolla. Lisämenosta kompensoitiin kunnille 75 milj. euroa korottamalla kuntien osuutta yhteisöverosta.

Koska valtionosuuksiin tehtävässä tasauksessa kustannuksina huomioitiin 75 milj. euron kompensatio, jäljelle jäävä osuus (85 milj. euroa) jää kuntien vastattavaksi. Nettovaikutus oli koko maan tasolla 85 milj. euroa eli noin 15,7 euroa asukasta kohden (kustannukset kasvavat enemmän kuin kompensatio). Kuntakohtaisesti nettovaikutus kuitenkin vaihtelee riippuen jäljelle jäävän 85 milj. euron työmarkkinatuen kustannusten kasvun kuntakohtaisesta jakautumisesta.

Kuntien toimintaympäristön muutokset liittyvät myös kuntien tehtäviin ja velvoitteisiin sekä kuntien mahdollisuuksiin vastata tulevaisuuden muuttuviin palvelutarpeisiin. Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseen liittyvät toimenpiteet eivät ole vielä juurikaan tuottaneet tuloista ja viime vuosina kuntien tehtävien ja velvoitteiden määrä on kasvanut.

Kuntien itsehallinnollisten tehtävien merkitys kuntien elinvoimalle, elinkeinoelämän ja järjestöjen toimintaedellytyksille sekä paikallisille palvelutarpeiden huomioimiselle on tärkeä. Euroopan laajuinen pakolaiskriisi vaikuttaa myös Suomeen turvapaikanhakijoiden määrän kasvassa voimakkaasti. Tässä vaiheessa ei vielä tarkalleen tiedetä, miten pakolaiskriisi ja turvapaikanhakijoiden määrän kasvu vaikuttaa kuntien talouteen ja toimintaan.

Hallitusohjelmaan perustuva hallituksen talousarvioesitys 2016 sekä julkisen talouden suunnitelma julkaistiin 28.9.2015. Talousarvioesityksen talouspolitiikan päälinjana on nostaa Suomen työllisyysaste 72 prosenttiin ja työllisten määrää 110.000 henkilöllä vaalikauden loppuun mennessä. Velkaantuminen suhteessa bruttokansantuotteeseen pysäytetään vaalikauden loppuun mennessä ja velaksi eläminen lopetetaan vuonna 2021. Erityisenä haasteena on kymmenen miljardin euron kestävyysvaje, josta neljä miljardia hallitus on päättänyt kattaa säästöillä, noin neljä miljardia rakenteellisilla uudistuksilla ja loput kilpailukykyä

parantavilla toimilla, joihin kuuluvat kustannuskilpailukyvyyn parantaminen, palkkamalli ja tuottavuuden parantaminen. Päätökset kestävyysvajeen kattamisesta on tarkoitus tehdä vaalikauden aikana.

Hallitusohjelman (2015–2019) ja valtion budjettiesityksen 2016 merkittävimmät vaikutukset talouden ja toiminnan näkökulmasta ovat seuraavat:

Sosiaali- ja terveystalouden ja aluehallinnon uudistaminen

- Sote-uudistus on yksi hallituskauden tärkeimmistä rakenteellisista uudistuksista. Sen tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hallita paremmin julkisen talouden kustannuksia.
- Sote-uudistuksen valmistelu etenee siten, että lokakuun 2015 aikana hallitus päättää itsehallintoalueiden määrästä. Itsehallintoalueet järjestävät tulevaisuudessa kaikki sote-palvelut. Vuoden 2015 loppuun mennessä tehdään linjaukset ICT:n ja rakennusinvestointien ohjauksesta sekä itsehallintoalueilla järjestettävien vaalien periaatteista. Sote-järjestämislaki on tarkoitus saada voimaan heinäkuussa 2017, ja järjestämisvastuu siirtyy itsehallintoalueille vuoden 2019 alusta.
- Sote-uudistuksen ohella tavoitteena on uudistaa aluehallintoa sovittamalla yhteen valtion aluehallinto ja maakuntahallinto sekä yksinkertaistaa julkisen aluehallinnon järjestämistä valtion, alueiden ja kuntien välillä.

Kuntien tehtävien ja kustannuksien karsiminen 1 Mrd. eurolla

- Hallitus on päättänyt karsia hallitusohjelmassa kuntien kustannuksia miljardilla eurolla vähentämällä lakisääteisiä tehtäviä sekä tehtävien toteuttamista ohjaavia velvoitteita. Velvoitteita ovat esimerkiksi erilaiset suunnitelmat, yhteistyövelvoitteet, henkilöstömitoitukset tai kelpoisuudet. Suosituksista ohjauksena on tarkoitus luopua.
- Samalla tavoitteena on edistää kunnissa kokeilukulttuuria ja kannustaa kuntia uudenaikaisiin toimintatapoihin, jotka lainsäädäntö jo mahdollistaa. Hallitus valmistelee myös kuntien kokeiluja varten tarvittavaa pysyväisluonteista lainsäädäntöä.
- Yksityiskohtaiset esitykset miljardin tavoitteen saavuttamiseksi tehdään vuoden 2015 loppuun mennessä. Säästöarvioiden kokonaiskuva ja aikataulu valmistuu kehysriihen maaliskuussa 2016 ja esitykset tulevat voimaan tapauskohtaisesti 2016 alkaen. Vuoden 2016 talousarvioon toimilla ei ole suurta vaikutusta.
- Hallitus ei anna kunnille lainkaan uusia tehtäviä tai velvoitteita vaalikaudella 2015–2019. Mikäli valtionosuuksia leikataan, hallitus on luvannut vähentää kuntien tehtäviä samassa suhteessa.

Kustannuskilpailukykyä ja muutosturvaa parantavat toimet

- Hallitus on tehnyt esityksen toimista yksikkötyökustannusten alentamiseksi viidellä prosentilla. Toimenpiteiden on tarkoitus tulla voimaan seuraavan työehtosopimuskauden alkaessa, eli 1.2.2017. Toimenpiteillä ei ole vaikutusta vielä vuoden 2016 talousarvioon, mutta toteutuessaan ne vaikuttavat merkittävästi vuoden 2017 menoihin sekä myös verotuloihin.

Julkisten talouden suunnitelma ja kuntatalousohjelma

- Uuden kuntalain myötä peruspalveluohjelmamenettely on korvattu kuntatalousohjelmalla. Julkisen talouden suunnitelmaan perustuva kuntatalousohjelma sisältää päivitetyn kuvan kuntatalouden tilanteesta ja kehitysnäkymistä. Julkisen talouden suunnitelma sisältää valtioneuvoston kehyspäättökseen lisäksi mm. rahoitusasematavoitteet ja kuntatalouden menorajoitteen. Valtioneuvoston kehyspäättös luo sitovan nelivuotisen kehyksen. Suunnitelmassa hallitus on asettanut hallituskaudelle 2015–2019 seuraavat rahoitusasematavoitteet:
 - valtioneuvoston alijäämä on korkeintaan ½ % suhteessa kokonaistuotantoon
 - kuntatalouden alijäämä on korkeintaan ½ % suhteessa kokonaistuotantoon
 - työeläkerahastojen ylijäämä on noin 1 % suhteessa kokonaistuotantoon
 - muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema on tasapainossa menorajoite, eli valtion toimenpiteistä kuntatalouteen aiheutuvien menojen muutoksen vähimmäismäärä vuoteen 2019 mennessä on -540 miljoonaa euroa.

Veroperuste- ja valtionosuusjärjestelmän muutokset sekä maksukorotukset

- Työn verotusta kevennetään hallitusohjelman mukaisesti erityisesti pieni- ja keskituloisilla korottamalla työtulovähennystä 450 miljoonalla eurolla vuonna 2016. Myös muita pienempiä veroperustetarkistuksia tehdään, kuten ansiotuloverotuksen ansiotasomuutosta vastaava tarkistus. Veroperustemuutokset vähentävät kuntien verotuloja 262 miljoonaa euroa, joka kompensoidaan valtionosuusjärjestelmän kautta.
- Kuntien yhteisövero-osuuden määräaikainen 5 prosenttiyksikön korotus päättyy vuoden 2015 lopussa ja seurakuntien yhteisövero-osuuden siirtyminen valtiolle vuoden 2016 alusta kasvattavat valtion osuutta yhteisöveron tuotosta. Määräaikaisen korotuksen päättyminen vähentää kuntien yhteisöveron tuottoa 258 miljoonaa euroa.
- Kiinteistöverojen ylärajoja korotetaan 1.1.2016 alkaen ja alarajoja 1.1.2017 alkaen.

- Peruspalvelujen valtionosuutta pienentävät aiempien kehyspäätösten mukaiset leikkaukset, jotka ovat vuonna 2016 yhteensä 40 miljoonaa euroa, eli 7,40 euroa asukasta kohden, ja vuonna 2017 yhteensä 50 miljoonaa euroa, eli 9,20 euroa asukasta kohden. Lisäksi vuonna 2016 jäädytetään indeksikorotukset, jotka pienentävät valtionosuuksia noin 40 miljoonaa euroa.
- Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus lisää peruspalvelujen valtionosuuksia 310 miljoonaa euroa vuonna 2016. Kustannustenjaon tarkistus tehtiin viimeksi neljä vuotta sitten, mutta jatkossa uuden valtionosuuslain mukaisesti tarkistus tehdään vuosittain.
- Vuodelle 2016 valmistellaan sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksujen korotus, joka lisää kuntien maksutuottoja 150 miljoonaa euroa. Lisäksi 1.8.2016 alkaen on tarkoitus korottaa päivähoitomaksuja ja ajantasaisesti koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuja, jotka lisäävät kuntien maksutuottoja 80 miljoonaa euroa vuositasolla. Lakiesitys maksukorotuksista/maksuluokkien muutoksista julkaistaan keväällä 2016.

Subjekttiivinen päivähoito-oikeus ja päivähoiton mitoitus

- Subjekttiivista päivähoito-oikeutta muutetaan 1.8.2016 alkaen siten, että jokaisella lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa esiopetukseen asti. Kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen olisi oikeus, mikäli lapsen vanhempien tai muiden huoltajien työ, opiskelu, yrittäjäyys tai omassa työssä oleminen sitä edellyttäisi. Lisäksi varhaiskasvatuksessa kasvattajien ja yli 3-vuotiaiden lasten määrän suhdetta muutetaan 1:7:stä 1:8:aan 1.8.2016 lähtien.

Kärkihankkeiden rahoitus

- Hallitus on päättänyt 1,6 miljardin euron kertaluonteisista panostuksista kärkihankkeisiin ja korjausvelan pienentämiseen vuosina 2016–2018. Kärkihankerahoitus kohdennetaan työllisyyteen ja kilpailukykyyn 170 miljoonaa euroa, osaamiseen ja koulutukseen 300 miljoonaa euroa, terveyteen ja hyvinvointiin 130 miljoonaa euroa, biotalouteen ja puhtaisiin ratkaisuihin 300 miljoonaa euroa sekä digitalisaatioon ja toimintatapojen muutokseen 100 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 kärkihankerahoitusta käytetään noin 220 miljoonaa euroa ja korjausvelan pienentämiseen 100 miljoonaa euroa. Kärkihankkeet rahoitetaan pääosin osinkotuloilla ja valtion osakeomistusten myynnillä. Rahoituksesta 330 miljoonaa euroa katetaan kehyspäätöksessä olleen Pisararadan rahoituksen purkamisella.

Hallituksen toimenpiteiden kokonaisvaikutus on yhteensä 0,5 mrd. euroa kuntataloutta vahvistava vuoden 2019 tasolla edellyttäen toimenpiteiden täysimääräistä toimeenpanoa niin valtion kuin kuntien toimesta.

Hallitusohjelman mukaisilla toimenpiteillä ja uudella talousennusteella päivitetyn kuntatalouden kehitysarvion mukaan kuntatalouden vuosikate vuonna 2015 olisi 2,2 mrd. euroa ja pysyisi kutakuinkin samalla tasolla koko seuraavina vuosina. Talousennusteen heikkenemisestä huolimatta tilanne on valtion toimenpiteiden jälkeen parempi kuin keväällä 2015 arvioitiin, mutta kehitysarvion mukaan vuosikatteen ja poistojen ero kasvaisi ilman lisätoimia edelleen.

Valtion budjettiesityksen vaikutukset Äänekosken kaupungin talouteen on pääosin huomioitu vuoden 2016 talousarviossa.

(Lähteet: VM, Kuntaliitto).

1.1.3.1 *Valtionosuudet*

Kuntien valtionosuusjärjestelmä on uudistettu 1.1.2015 alkaen eduskunnan päättämän uuden valtionosuuslain mukaisesti. Uudistuksessa järjestelmästä poistettiin erilliset valtionosuusperusteet, jotka koskivat yleisen osan määräytymisperusteita, sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisia kustannuksia, esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennallisia kustannuksia sekä taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteita. Samalla määräytymisperusteiden lukumäärää vähennettiin 45:stä ja järjestelmästä poistettiin päällekkäisyyksiä.

Peruspalvelujen valtionosuuksissa on nykyään 8 määräytymisperustetta (ikä rakenne, sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristo ja koulutustausta) ja lisäosissa 3 määräytymisperustetta (syryjäisyys, saamelaiten kotiseutualue ja työpaikkaomavaraisuus). Uuden järjestelmän laskennalliset kustannukset määräytyvät 95 prosenttisesti ikärakenteen ja sairastavuuden perusteella.

Lisäksi uudistuksessa korotetaan verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen tasausraja 100 prosenttiin. Toisin sanoen kunta saa tasauslisää, kun sen verotulot (kunnallisvero ja yhteisövero) asukasta kohden ovat matalammat, kuin maassa keskimäärin. Kunta maksaa taas tasausvähennystä, kun sen verotulot ovat suuremmat kuin maassa keskimäärin. Tasauslisäksi otettiin 80 prosenttia tasausrajan ja kunnan asukaskohtaisen laskennallisen verotulon (kunnan verotulo ja yhteisöveron tuotto) erotuksesta. Tasausvähennystä muutettiin niin, että se on 30 prosenttia tasausrajan ylittävästä euromäärästä lisättynä mainitun ylityksen luonnollisella logaritmillä, joka muunnetaan prosenttiyksiköiksi. Tasausjärjestelmän uudistamisessa valtionosuusjärjestelmän painopistettä siirretään peruspalvelujen valtionosuudesta tasausjärjestelmään 670 miljoonaa euroa. Merkittävä uudistus on myös se, että kustannustenjaon tarkistus tehdään uuden lain mukaan vuosittain vuodesta 2016 alkaen.

Kuntien valtionavut ovat vuonna 2016 noin 11 mrd. euroa, ja ne alenevat noin 10,4 mrd. euroon vuonna 2019. Valtionapujen tasoon vaikutta-

vat hallituksen päätösten lisäksi edellisen hallituksen päättämät valtionosuuden leikkaukset vuosina 2016—2017, perustoimeentulotuen siirto kunnilta Kelalle sekä vuonna 2016 maksettava valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus. Valtio-kunta-suhteessa neutraalit veromenetysten kompensatiot myös lisäävät valtionosuuksia

Hallitusohjelma sisältää useita kuntien menojen kasvua hillitseviä ja siten kuntataloutta vahvistavia toimia. Omais- ja perhehoidon kehittämiseen kohdistetaan täydellä valtion rahoituksella lisäpanostuksia, joiden tavoitteena on hidastaa kustannusten kasvua vanhuspalveluissa. Lakimuutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2016 aikana, ja mahdolliset vuotta 2016 koskevat määrärahatarpeet on tarkoitus käsitellä vuoden 2016 lisätalousarvioesityksen yhteydessä. Valtionosuuden lisäys on yhteensä 90 milj. euroa v. 2017 ja 95 milj. euroa vuodesta 2018 lähtien.

Tavoitteena on saavuttaa vuoden 2019 tasossa 180 milj. euroon nouseva säästö kuntien menoissa. Peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään kustannussäästöä vastaava vähennys. Lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun kohdistetaan kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen täydellä valtion rahoituksella 10 milj. euron lisäys vuosina 2016—2018 ja 25 milj. euroa v. 2019. Lisäyksellä toimeenpannaan erityisesti uudistettua sosiaalihuoltolakia.

Vanhusten kotihoitoon kohdennetaan 4,8 milj. euroa vuosina 2017—2018 ja 5,8 milj. euroa v. 2019. Myös tämän lisäyksen valtionosuusprosentti on 100. Vanhuspalvelujen henkilöstömitoitusta tarkistetaan, minkä arvioidaan tuottavan säästöä vuodesta 2017 lähtien. Kuntien menojen arvioidaan vähenevän 70 milj. eurolla vuoden 2019 tasossa, jota vastaava valtionosuuden vähennys on 19 milj. euroa.

Alueellisen erikoissairaanhoidon järjestämistä tehostetaan vuodesta 2016 lähtien tavoitteena hidastaa menojen kasvua. Tehostamistoimien arvioidaan vähentävän kuntien menoja vuodesta 2016 alkaen. Vuoden 2019 tasossa menosäästöksi arvioidaan 110 milj. euroa, ja kuntien peruspalvelujen valtionosuuden vähennys on vastaavasti 28 milj. euroa.

Subjektiiivista päivähoito-oikeutta muutetaan 1.8.2016 alkaen siten, että jokaisella lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa esiopetukseen asti. Kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen olisi oikeus, mikäli lapsen vanhempien tai muiden huoltajien työ, opiskelu, yrittäjyys tai omassa työssä oleminen sitä edellyttäisi. Muutosten arvioidaan vähentävän vuositasolla kuntien menoja 62 milj. eurolla, jota vastaavasti peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään 15,9 milj. eurolla. Lisäksi varhaiskasvatuksessa kasvattajien ja yli 3-vuotiaiden lasten määrän suhdetta muutetaan 1/7:stä 1/8:aan 1.8.2016 lähtien, mikä vähentää kuntien menoja asteittain vuodesta 2016 lähtien. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirretään 10 milj. euroa kriisikunnille maksettaviin harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin v. 2017. Kehyskaudella kuntien valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotuksia.

1.1.3.2 Verotulot

Kuntien verotuloista keskimäärin 85 % kertyy kunnallisverosta, n. 7 % yhteisöverosta ja n. 8 % kiinteistöverosta. Vuosien 2016–2019 verotuloennusteessa on käytetty vuoden 2015 veroprosentteja, mutta muutoin luvuissa on huomioitu päätetyt veroperustemuutokset ja veropohjien ennustettu kehitys. Kunnallisveron veropohjan kasvu määrittää kuntien verotulojen kehitysvauhtia. Palkkojen osuus veropohjasta on n. 66 % ja eläkkeiden n. 24 % vuonna 2016. Väestön ikääntyminen näkyy vahvasti myös kuntien veropohjassa. Eläketulot kasvavat kaksi kertaa palkkoja nopeammin kehyskaudella, mikä edistää kunnallisveron kasvutahtia.

KUVA 2 VALTION VEROTULOENNUSTE 2013 - 2019

Kuntien verotulot vuosina 2013–2019, miljardia euroa (* VM:n ennuste)							
	2013	2014	2015*	2016*	2017*	2018*	2019*
Kunnallisvero	18,0	18,2	18,5	19,0	19,5	20,2	21,1
Kiinteistövero	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	1,8
Yhteisövero	1,3	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5
Verotulot yht.	20,6	21,2	21,6	22,0	22,5	23,3	24,3

Seuraavassa kuvataan kuntien verotulojen kehitystä verolajeittain. Eriyisesti käydään läpi ne lakimuutokset, jotka vaikuttavat kuntien verotuloihin vuosina 2016–2019.

Kunnallisveron tuotto olisi n. 19 mrd. euroa vuonna 2016 vuoden 2015 kunnallisveroprosenteilla arvioituna. Veron tuoton oletetaan kasvavan vuosittain 2,3–4,2 prosenttia. Hallituksen päätöksen mukaisesti ansiotuloverotukseen ei tehdä inflaatiota tai ansiotason nousua vastaavaa tarkistusta vuonna 2016. Kunnallisveroennusteessa on kuitenkin tehty tekninen oletus, että jatkovuosina ansiotasotarkistus tehdään. Merimieseläkelain muutoksen yhteydessä sekä kunnallisverotuksen että valtion ansiotuloverotuksen merityötulovähennyksiä muutettiin. Kunnallisverotuksen merityötulovähennystä pienennetään. Muutos tulee voimaan vuoden 2016 alusta. Vaikutusarvioiden mukaan muutos lisää kunnallisveron tuottoa n. 6 milj. eurolla. Asuntolainojen korkovähennysoikeutta on päätetty pienentää edelleen viidellä prosenttiyksiköllä vuosittain 2016–2018. Asuntolainojen koroista olisi vähennyskelpoista enää 60 % vuonna 2016, 55 % vuonna 2017 ja puolet vuonna 2018. Korkovähennysoikeuden supistaminen lisää kuntien verotuloja 7 milj. eurolla vuosittain. Vuoden 2015 alusta voimaan tullut verotuksen lapsivähennys on voimassa määräaikaisesti vuoden 2017 loppuun, jolloin se toimii siirtymäajan kompensationsa lapsilisien leikkaukselle. Lapsivähennyksen arvioidaan vähentävän kuntien verotuloja vuosittain n. 38 milj. eurolla. Kaikki kunnallisveron tuottoon vaikuttavat veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille nettomääräisinä peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kautta kunakin vuonna aikaisempaan tapaan.

Yhteisöveron tuoton arvioidaan olevan n. 1,3 mrd. euroa vuonna 2016. Yhteisöveron määrä pienenee ennusteen mukaan n. kymmenellä prosentilla eli n. 150 milj. eurolla verrattuna vuoteen 2015. Verotulojen pudotus johtuu siitä, että määräaikainen yhteisövero-osuuden viiden prosenttiyksikön korotus päättyy vuonna 2016. Vuosina 2017–2019 oletetaan kuntien yhteisöveron kasvavan 4,3 – 5,0 prosentilla vuosittain. Yhteisöveron tuottoon vaikuttaa myös tuotannollisiin investointeihin kohdennettu verohuojennus, jota päätettiin jatkaa verovuosina 2016–2017. Verohuojennuksen arvioidaan vähentävän yhteisöveron tuottoa yhteensä n. 65 milj. eurolla vuosittain. Kuntien saamaan yhteisöveroon toimenpiteellä ei ole vaikutusta, sillä verotuottomenetykset korvataan kuntien yhteisövero-osuutta kasvattamalla vastaavalla määrällä.

Kiinteistöveron tuoton arvioidaan olevan n. 1,66 mrd. euroa vuonna 2016 olettaen, että kunnat eivät muuta veroprosenttejaan vuoden 2015 tasosta. Kiinteistöveroon on tehty korotuksia lähes vuosittain kuluvan hallituskauden aikana, mikä näkyy taulukossakin verotuoton voimakkaana kasvuna 2013–2015. Vuodelle 2016 ei ole tehty muutoksia veron määräytymisperusteisiin. Kiinteistöveron kehittämistyöryhmä työskentelee edelleen ja tarkoituksena on uudistaa sekä maapohjien että rakennusten arvostamisperusteet. Tavoitteena on, että uudet arvostamisperusteet otettaisiin käyttöön viimeistään vuonna 2019, kun kiinteistöverotus siirretään Verohallinnon uuteen valmishajelmistojärjestelmään.

(lähde: VM, Kuntatalousohjelma 2016-2019)

1.1.4 Taloudellinen tilanne Äänekoskella 2016 - 2019

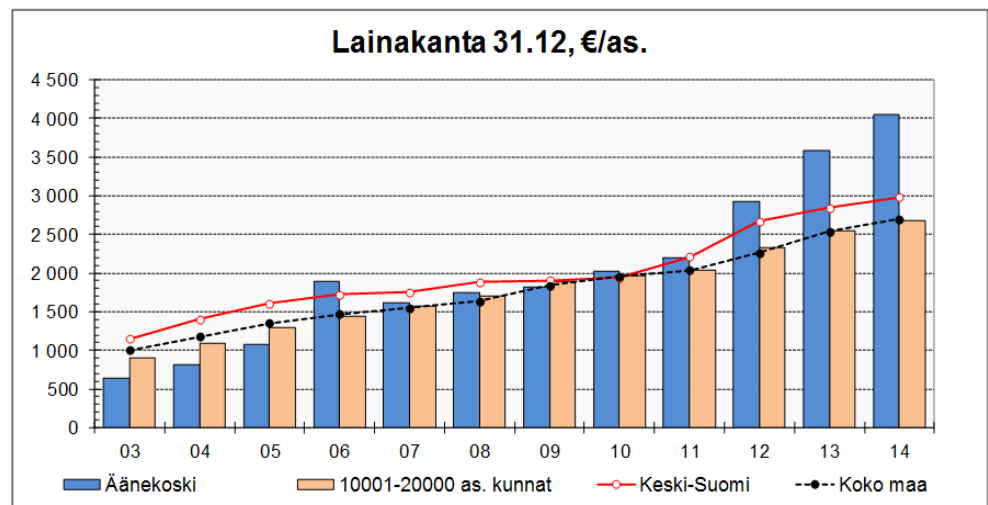
Taloustilanteen kehityksen ennustaminen lähivuosina on erittäin haasteellista. Mahdollisen sote-ratkaisun taloudellisten vaikutusten arviointi on nykytiedoilla mahdotonta. Toisaalta metsäteollisuuden biotuotetehtaan investointi Äänekoskelle muuttaa talousennusteita positiiviseen suuntaan. Suoranaiset ja välittömät vaikutukset kaupungin talouden kannalta kohdistuvat verotulokertymiin (yhteisö- ja kunnallisvero) ja työllisyystilanteeseen.

Taseessa kertynyt alijäämä oli vuoden 2014 tilinpäätöksessä 6,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2015 alkuperäinen talousarvio oli 0,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Talousarviota on kuitenkin korjattu lisämäärärahoilla ja talousarviomuutosten jälkeen talousarvio on noin 0,4 miljoonaa euroa alijäämäinen. Lisäksi valtuustolle on esitetty lautakunnista 2,2 miljoonan euron lisämäärätarpeet. Tulosennusteen mukaan vuoden 2015 tilinpäätös näyttäisi kuitenkin muodostuvan 1,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Kaupungin lainakanta oli vuonna 2008 noin 35,4 miljoonaa euroa (1.741 €/asukas) ja tuosta lainakanta on kasvanut koko ajan, ollen vuoden 2014 tilinpäätöksessä jo 80,7 miljoonaa euroa (4.055 €/asukas).

Lainakanta nousua pyritään hillitsemään käyttämällä tulevien kouluinvestointien rahoittamiseen kiinteistöleasingrahoitusmallia. Hankkeiden rahoittaminen kiinteistöleasingilla ei kasvata kaupungin velkamäärää, mutta rahoitusvastuu ja vaikutus kaupungin rahavaroihin on silti yhtä suuri. Leasingvelka ei ole kirjanpidon määritelmän mukaan velkaa, vaan vuokravastuuta. Hankkeiden rahoittaminen talousarviolainalla nostaisi kaupungin asukaskohtaista lainamäärää noin 1.600 euroa vuoteen 2019 mennessä, joten asukasta kohden lainaa olisi noin 5.700 euroa.

KUVA 3 LAINAKANNAN KEHITYS VUOSINA 2003 - 2014

Lainakanta 31.12., €/as	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14
Äänekoski	639	814	1075	1896	1617	1741	1820	2025	2195	2927	3583	4055
10001-20000 as. kunnat	904	1091	1292	1439	1565	1698	1891	1964	2033	2323	2550	2673
Keski-Suomi	1147	1404	1603	1724	1748	1884	1904	1941	2211	2667	2846	2983
Koko maa	1000	1176	1351	1464	1548	1631	1839	1957	2037	2261	2540	2694

Kaupungin vuosittainen nettoinvestointitaso on liian korkea taloussuunnitelmakauden vuosina 2017- 2018. Vuonna 2019 vuosikate riittää kattamaan investoinnit. Investointitason pitäisi olla vuosikatetta pienempi, jotta kaupungin velkaantumisen saataisiin katkaistua. Ylisuuret investoinnit vaikuttavat suoraan myös kaupungin tulokseen poistojen kasvaessa jyrkästi.

Vuodelle 2016 on suunniteltu noin 8,4 miljoonan nettoinvestoinnit. Suunnitelmavuosille 2017 - 2019 nettoinvestoinnit ovat 6 - 15 miljoonan vuositasolla. Vuosipoistojen ennustetaan olevan vuonna 2016 n. 7,4 miljoonaa euroa ja suunnitelmakauden lopulla jo noin 8,3 miljoonaa euroa.

Talousarviossa vuoden 2016 tavoitteeksi asetetaan 9,0 miljoonaan euron vuosikate, jolloin se kattaa poistoista n. 122 prosenttia. Vuosikateen riittävyydellä suhteessa poistoihin mitaten kaupungin tulo-rahoitus on tasapainossa vuonna 2016.

Kaupungin lainakanta laskee hieman vuonna 2016. Lainaa tulee olemaan vuoden 2016 lopussa n. 80 miljoonaa euroa, eli 4.000 euroa asu-

kasta kohti. Vuosi 2016 on talousarvion mukaan n. 1,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Taloussuunnitelman (luku 6) mukaan kaupungin vuosikate kattaa poistot vuonna 2016 ja 2019, mutta vuosina 2017 - 2018 vuosikate ei riitä poistoihin.

Vuosien 2017 - 2019 taloussuunnitelmassa asetetut vuosikatetavoitteet on mahdollista saavuttaa sillä edellytyksellä, että toimialat sitoutuvat suunnitelmassa esitettyihin indeksikorotuksiin ja talouskuriin. Myös verotulo- ja valtionosuusennusteiden pitävyys on ratkaisevassa asemassa taloussuunnitelman onnistumisen kannalta.

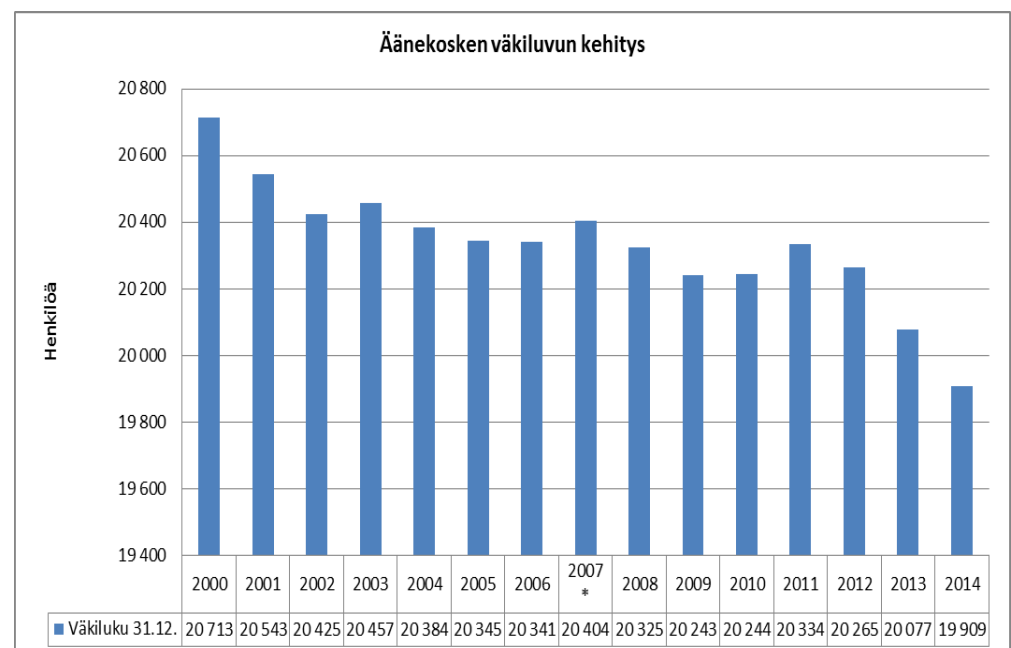
1.1.4.1 Väestö

Väkiluvun kehitys

Suomen virallinen väkiluku 31.12.2014 oli 5.471.753. Väkiluku kasvoi vuoden 2014 aikana yhteensä noin 20 tuhannella henkilöllä. Edellisten vuosien tapaan muuttovoitto ulkomailta oli luonnollista väestönkasvua voimakkaampaa.

Äänekosken väkiluku on laskenut 804 henkilöllä vuodesta 2000 vuoteen 2014.

KUVA 4 ÄÄNEKOSKEN VÄKILUVUN KEHITYS 2000 - 2014

Väestöennuste

Tilastokeskuksen väestöennusteiden (2015) mukaan koko maan väkiluvun kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa. Valtakunnallisen väestökehityksen tyypillisimpiä piirteitä ovat väestön ikärakenteen vanheneminen. Äänekosken osalta ikärakenteen vanheneminen on merkittävää. Yli

65 – vuotiaiden osuus vuonna 2012 oli 21 % ja vuonna 2040 se on jo 30 %. Samalla aikavälillä ennustetaan väestön vähenevän 2 %.

KUVA 5 ÄÄNEKOSKEN VÄESTÖENNUSTE 2012 – 2040 (TK)

Ikäryhmä	2012	2020	2030	2040
-14	3 568	3 589	3 464	3 374
15 - 24	2 162	2 039	2 122	2 085
25 - 34	1 920	1 848	1 713	1 796
35 - 44	2 356	2 251	2 173	2 021
45 - 54	2 899	2 411	2 378	2 348
55 - 64	3 079	2 873	2 358	2 386
65 -	4 346	5 276	6 002	5 983
Yhteensä:	20 330	20 287	20 210	19 993

Väestöllinen huoltosuhde

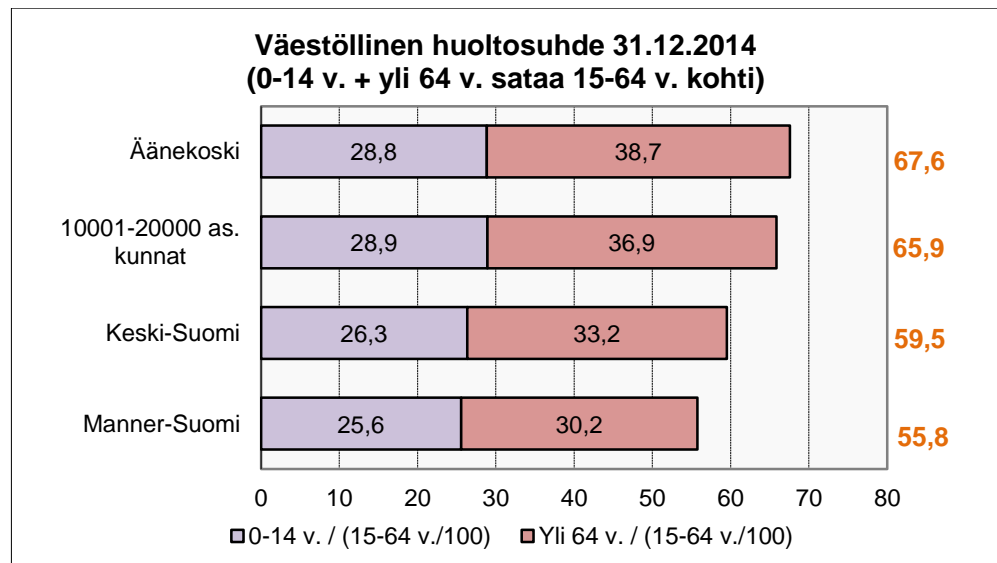
Väestöllinen huoltosuhde kuvaa lasten (0 - 14 v.) ja vanhusten (yli 65 v.) yhteenlaskettua määrää suhteessa työikäisten (15 - 64 v.) määrään. Koko maan väestöllisen huoltosuhteen suhdeluku on pysytellyt koko 2000 -luvun melko vakaana. Vuonna 2011 sataa työikäistä kohden Suomessa oli 53 ei-työikäistä. Pienimmät huoltosuhteen arvot ovat suurimmilla kaupunkiseuduilla ja suurimmat asukasluvultaan pienistä ja väestöltään vanhenevista kunnista. Vuonna 2014 koko maan huoltosuhde oli 57,1 eli yhtä työikäistä kohden oli noin 0,5 huollettavaa. Keski-Suomen maakunnassa väestöllinen huoltosuhde oli 59,5 vuonna 2014.

Äänekoskella väestöllisen huoltosuhde ennusteen mukaan on 67,5 vuonna 2014 ja vuonna 2040 sen ennustetaan olevan jo 91,1 eli jokaista työikäistä kohden olisi 1 huollettava. Tämä kehitys on todella huolestuttavaa ja tulee rasittamaan kaupungin taloutta tulevaisuudessa merkittävästi.

KUVA 6 VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 2014 – 2040 (TK)

	2014	2016	2020	2025	2030	2035	2040
Äänekoski	67,5	70,7	77,2	83,8	89,5	91,6	91,1
Koko maa	57,1	59,3	63,3	66,4	69,2	70,4	69,7

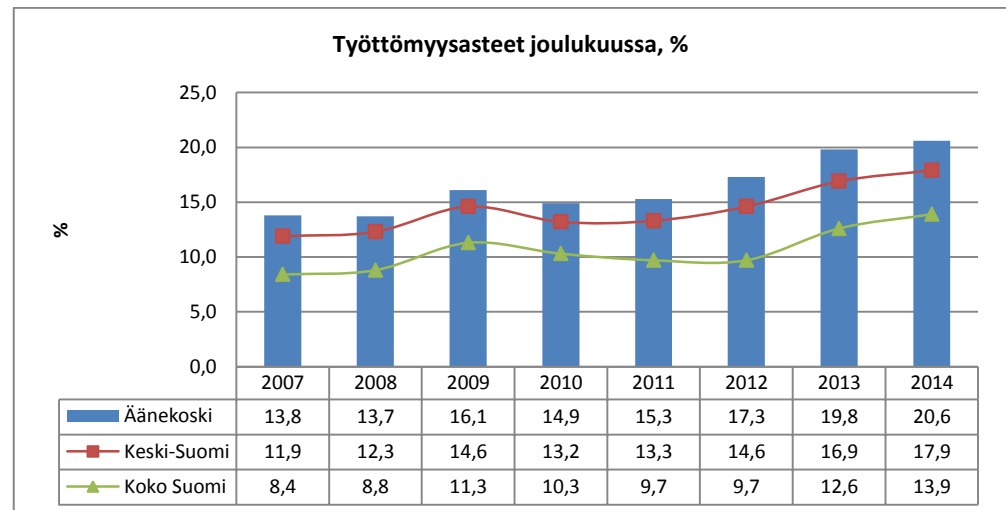
KUVA 7 VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 31.12.2014

1.1.4.2 Työllisyys

Työttömyysaste on noussut Äänekoskella vuodesta 2007 alkaen. 31.12.2014 tilanteen mukaan työttömyysaste Äänekoskella oli 20,6 %, kun koko maan työttömyysaste oli puolestaan 13,9 %. Äänekosken kaupunki on lisännyt mm. palkkatuella työllistämistä ja kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärät ovat kasvaneet. Viimeisen ELY:n työttömyystilaston mukaan 9/2015 työttömyys on kääntynyt hienoiseen laskuun ja työttömyysaste oli 18,3 %.

KUVA 8 TYÖTTÖMYYSASTEEN KEHITYS 2007 - 2014

1.2 Äänekosken kaupunkistrategia

Voimassa olevan kaupunkistrategian mukaan kaupungin menestystekijät ovat

- Elinvoimainen uusi kunta
- Terve ja elinvoiman kasvua mahdollistava talous
- Kyky ja taito johtaa kuntayhteisöä
- Viihtyisyyttä ja vetovoimaa vahvistava kaupunkikuva
- Innovatiivinen, uudistuva ja monipuolistuva yritystoiminta
- Hyvät, uusiutuvat palvelut ja sitä tukeva palvelukulttuuri
- Oman elämän hallintaa ja syrjäytymistä ehkäisevä toiminta

Menestystekijän ”Terve ja elinvoiman kasvua mahdollistava talous” kohdalla strategisiksi tavoitteiksi suunnitelmakaudelle 2014 – 2017 on asetettu seuraavat tavoitteet:

- Kaupungin talous on tasapainossa siten, että vuosikate kattaa poistojen lisäksi korvausinvestoinnit ja osan myös uusista kehittämisinvestoinneista
- Lainan määrän kasvu saadaan pysäytettyä
- Toimialat sitoutuvat annettuihin talousarviokehyksiin
- Henkilöstön ja tilojen sopeuttaminen käyttävissä olevaan raamiin

Toimialakohtaiset koko suunnittelukauden kattavat sekä vuosikohtaiset tavoitteet on kuvattu talousarvion käyttötalousosassa.

Kaupunkistrategian päivittäminen

Äänekosken kaupunkistrategia vuosille 2014 – 2017 on laadittu edellisen kerran vuoden 2013 lopulla. Toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia tämän jälkeen, jonka vuoksi strategiapäivitys tälle valtuustokaudelle on perusteltua.

Uusi kaupunkistrategia on ollut valmistelussa syksyllä 2015 ja päivitetty strategia menee kaupunginhallituksen käsittelyyn marraskuussa ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi joulukuussa. Päivitetty kaupunkistrategia ulottuu vuodelle 2021 saakka.

Strategiatyön tavoitteena on ollut luoda kaupungille strategia, joka on konkreettinen ja toteutettavissa, jotta se oikeasti ohjaa kaupungin kehitystä ja toimintaa vastaamalla toimintaympäristön ajankohtaisiin haasteisiin ja muutoksiin.

1.5.2015 voimaan tulleessa kuntalaissa todetaan, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
- palvelujen järjestäminen ja tuottaminen
- kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet
- omistajapolitiikka
- henkilöstöpolitiikka
- kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet
- elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta. Lisäksi kuntalaissa määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kunta-strategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Strategiaprosessissa on ollut olennaista saavuttaa yhteinen ymmärrys kaupungin strategisesta asemasta ja tahtotilasta: Mihin asioihin ja kehitystrendeihin Äänekoski pystyy omilla valinnoillaan reagoimaan ja vaikuttamaan, ja toisaalta, minkä tekijöiden suhteen kaupungin on oltava proaktiivinen.

1.3 Konsernitavoitteet

Kaupungin konserniyhteisöistä suurin vaikutus kaupungin omaan talouteen on Ääneseudun Energia Oy:llä. Yhtiön toiminta on vakaalla pohjalla ja taloussuunnitelman mukainen tuloutusarvio on perusteltu.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toiminta on vakiintunut vuoden 2015 aikana. Yritys on aloittanut myös tehostamistoimet, joilla tavoitellaan selkeitä kustannussäästöjä jo vuoden 2016 aikana. Tehostamistoimenpiteillä pyritään mm. palveluiden tehokkaampaan tuottamiseen, minkä seurauksena palveluiden yksikköhintojen voidaan ennakoida tulevaisuudessa alenevan.

Äänekosken Vuokra-asunnot Oy ja Suolahden Vuokra-asunnot Oy fuusioituivat 2013 alusta. Vuokra-asuntojen käyttöasteen kohoamisen ja korkotason matalana pysymisen myötä yhtiöiden talous on kohtuullisella tasolla.

Konsernin muilla yhteisöjen toiminnoilla ja niissä tapahtuvilla muutoksilla ei ole ennakoitavissa kaupungin talouteen suoranaisia talousvaikutuksia.

1.3.1 Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista
2. Toimivan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttaminen
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen

1.3.2 Yhtiökohtaiset tavoitteet

1.3.2.1 Ääneseudun Asunnot Oy

1. Asuntojen käyttöastetavoite 95 - 99 % (tehdasprojektin työllistämishuippu ajoittuu vuodelle 2016)
2. Hoito- ja pääomakulut katetaan omalla tulo-rahautuksella siten, että lainojen nettolyhennykset ovat 0,8 - 1,6 M€
3. Kiinteistöjen huoltokirja- sekä energiantarkkailusovellukset otetaan tehokkaaseen käyttöön vuoden 2016 aikana

1.3.2.2 Äänekosken Energia Oy

1. Liiketoiminnan voitto 2.100.000 euroa
2. Äänekosken kaupungille tuloutetaan vuoden 2016 aikana kokonaisuudessaan 1.500.000 euroa
 - Osinko 840.000 euroa vuoden 2016 tuloksesta
 - Vesilainan korko ja takauspalkkiot 660.000 euroa
3. Vihreät arvot
 - Sähköstä yli 60 % tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
 - Kaukolämmöstä yli 99,5 % tuotettu uusiutuvalla tuotannolla

1.3.2.3 Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

1. Toiminnan tehostamistoimet, joilla saavutetaan 80 000 euron säästöt kaupungin tilapalveluiden ostoihin
2. Liikevoitto 4 % liikevaihdosta
3. Omistajalle osinkona 100.000 € vuoden 2016 tuloksesta
4. Työntekijöiden sairaspöissaolujen vähentäminen -1 %

1.3.2.4 Ääneseudun Kehitys Oy

1. Uusia perustettavia yrityksiä vähintään 70 kpl ja tehdään starttirahahakemuksia vähintään 30 kpl
2. Järjestää yritysneuvonnan asiakaskontaktointitapahtumia vähintään 250 kpl
3. Järjestää erilaisia elinkeinoelämän tapahtumia vähintään 25 kpl
4. Perustaa työllistymishanke pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi kaupungin kanssa

1.3.2.5 Äänekosken Teollisuuskiinteistöt Oy

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos

2. Tarjota vuokratasoltaan kilpailukykyisiä toimisto- ja teollisuustiiloja
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste vähintään 90 %
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut

1.3.2.6 *Äänekosken Asumispalvelusäätiö*

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
2. Tarjota äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
3. Vuokrattavien tilojen käyttöaste vähintään 95 %
4. Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut

1.3.2.7 *Keitele-Museo Oy*

1. Liikevaihdon lievä kasvattaminen vuoden 2015 tasosta
2. Positiivinen liiketoiminnan tulos
3. Kalustohalliprojektin käynnistäminen ja alueen kaupallisen konseptin suunnittelu yhteistyössä kaupungin kanssa (Nykyisten Jyväskylässä olevien tilojen vuokrasopimus päättyy 2017 lopussa)
4. Turvallisuustodistusten uusiminen seuraaviksi viideksi vuodeksi

1.3.2.8 *Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas*

1. Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
2. Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen

1.3.2.9 *Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti*

1. Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjiä tiloja aktiivinen vuokraaminen
2. Energiatalouden kehittäminen, säästökohteiden kartoitus ja käytön tehostaminen
3. Rakennusten kunnon ylläpito

1.3.2.10 *SS-Jäähalli Oy*

1. Positiivinen liiketoiminnan tulos
2. Jäähallin käyttöastetta nostetaan nykyisestä tasostaan

1.4 Talousarvion sitovuus

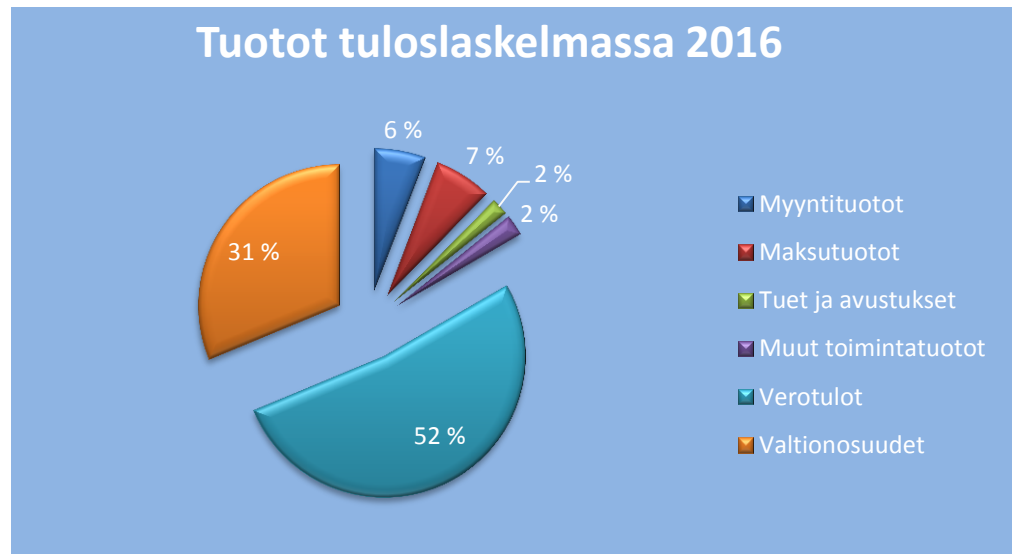
Vuoden 2016 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualueetasolla (netto) sekä investoinnit ovat sitovia kohteittain.

2 TULOSLASKELMA

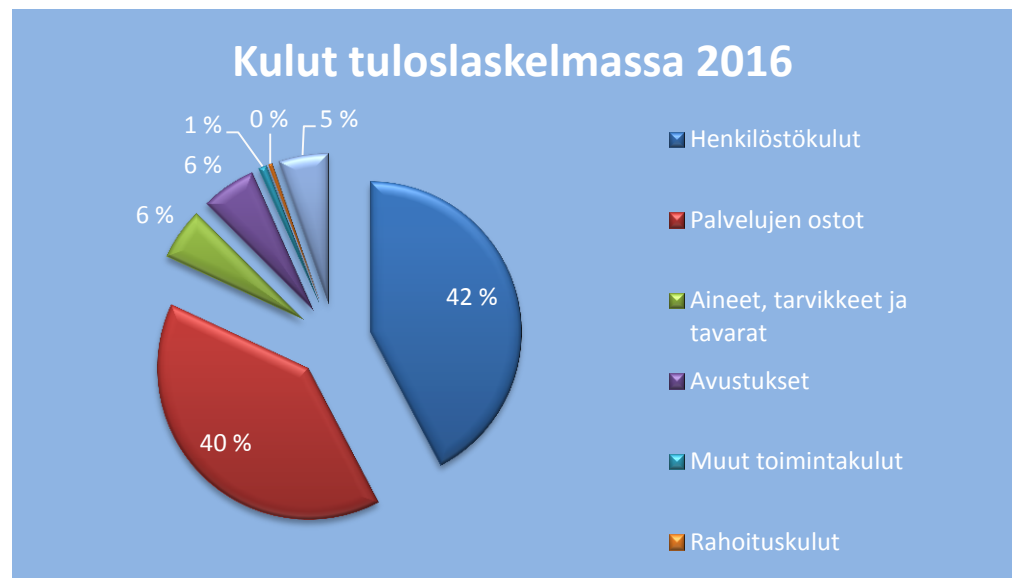
2.1 Yleistä tuloslaskelmasta

Tässä luvussa on esitetty Äänekosken kaupungin tuloslaskelma vuodelle 2016. **Taloussuunnitelma** vuosille 2017 – 2019 ja talouden vakauttamisen toimenpideohjelma vuoteen 2018 on esitetty luvussa 6.

KUVA 9 TUOTOT TULOSLASKELMASSA

KUVA 10 KULUT TULOSLASKELMASSA

KUVA 11 TULOSLASKELMA 2016, 1.000 €

TULOSLASKELMA, 1000 €

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos TA2016/TA2015	Muutos TA2016/TA2015
Toimintatuotot					
Myyntituotot	8 468	8 442	8 091	-4,2 %	-352
Maksutuotot	9 425	9 678	9 250	-4,4 %	-428
Tuet ja avustukset	2 439	2 551	2 750	7,8 %	199
Muut toimintatuotot	3 533	3 380	3 381	0,1 %	2
Valmistus omaan käyttöön	2	0	0		
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-55 618	-58 427	-59 592	2,0 %	-1 166
Palvelujen ostot	-57 027	-55 632	-55 791	0,3 %	-159
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 861	-8 074	-7 865	-2,6 %	209
Avustukset	-7 674	-7 895	-8 280	4,9 %	-385
Muut toimintakulut	-1 375	-986	-1 294	31,3 %	-308
Toimintakate	-105 689	-106 962	-109 349	2,2 %	-2 387
Verotulot	71 081	73 459	73 277	-0,2 %	-182
Valtionosuudet	40 355	40 000	44 000	10,0 %	4 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	1 166	1 160	662	-42,9 %	-498
Muut rahoitustuotot	519	530	1 088	105,3 %	558
Korkokulut	-663	-700	-650	-7,1 %	50
Muut rahoituskulut	-2	0	0		0
Vuosikate	6 769	7 487	9 028	20,6 %	1 541
Poistot ja arvonalentumiset	-5 520	-7 031	-7 400	5,3 %	-369
Tilikauden tulos	1 249	456	1 628	256,7 %	1 172
Tilinpäätössiirrot	20	0	0		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 269	456	1 628	256,7 %	1 172

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2014	TA 2015	TA 2016
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	18,42	18,36	17,67
Vuosikate / Poistot, %	122,63	106,49	122,00
Vuosikate, euroa / asukas	340	374	451
Asukasmäärä 31.12. (Ennuste)	19 909	20 000	20 000

2.2 Toimintatuotot

Toimintatuotot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot sekä saadut tuet ja avustukset. Toimintatuottojen arvioidaan vähenevän vuoden 2015 alkuperäisestä talousarviosta 0,6 miljoonalla eurolla (-2,4 %).

Myyntituotot

Myyntituottoihin kirjataan tulot tavaroiden ja palveluiden myynnistä, jotka on tarkoitettu myytäväksi pääsääntöisesti tuotantokustannukset kattavaan hintaan. Myyntituottojen arvioidaan vähenevän 0,4 M€ (-4,2 %), johtuen pääasiassa ateriapalveluiden sekä perusturvan myyntituottojen vähenemisestä.

Maksutuotot

Maksutuottoihin kirjataan asiakasmaksuja ja muita maksuja tavaroista ja palveluista, joiden hinnoittelun tarkoituksena ei ole kattaa tuotantokustannuksia kokonaisuudessaan tai joiden hinnat määritellään asiakkaan maksukyvyn mukaan. Tällaisia ovat esim. sosiaalitoimen erilaiset sosiaalipalvelumaksut, suunnittelu- ja mittaustoimen maksut, rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut.

Maksutuottoihin on budjetoitu 0,4 M€ vähemmän kuin vuoden 2015 talousarviossa. Vähennyksen aiheuttaa pääasiassa arjen tuen maksutuottojen maltillisempi budjetointi.

Tuet ja avustukset

Tiliryhmään tuet ja avustukset kirjataan mm. saadut tuet ja avustukset valtiolta ja EU:lta. Tähän tuottoerään on arvioitu 7,8 %:n kasvu, johtuen pääasiassa työllistämistukitulojen kasvusta.

Muut toimintatuotot

Tiliryhmään muut toimintatuotot kirjataan toimintatuotot, jotka eivät kuulu yllä mainittuihin tiliryhmiin, tällaisia ovat mm. vuokratulot, toimeentulotuen takaisinperintätuotot, pysyvien vastaavien myyntivoitot, kaavamuutosten luovutusvoitot. Muut toimintatuotot on budjetoitu vuoden 2015 tasoon.

2.3 Toimintakulut

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluihin kirjataan palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkkeet sekä sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Henkilöstökuluihin on suunniteltu noin 1,2 M€:n kasvu. Kasvu kohdistuu pääsääntöisesti perusturvan toimialalle, josta 0,7 M€ kohdistuu työllistämiseen. Terveyspalveluiden vastuualueella henkilöstökulut kasvavat 0,2 M€ sekä arjen tuen vastuualueella 0,2 M€ verrattuna vuoden 2015 talousarvioon. Muiden toimialojen henkilöstökulut pysyvät vuoden 2015 tasossa tai hiukan kasvavat.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostoihin kirjataan sekä ulkoiset että sisäiset palvelujen ostot.

Palvelujen ostojen arvioidaan nousevan 0,2 miljoonaa euroa (0,3 %) vuoden 2015 tasosta. Suurimmat muutokset jakaantuvat vastuualueittain seuraavasti:

- elinkeinotoimi +0,1 M€
- terveyspalvelut +0,3 M€
- arjen tuki -0,7 M€
- tilaaja +0,3 M€

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kirjataan mm. toimistotarvikkeet, kirjallisuus, lääkkeet, hoitotarvikkeet, lämmitys, sähkö, vesi, pienkalusto ja rakennusmateriaalit.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan 2016 vuodelle 7,9 miljoonaa euroa, mikä on 0,2 miljoonaa euroa (-2,6 %) vähemmän kuin vuonna 2015 talousarviossa. Vähennys kohdistuu pääosin teknisen lautakunnan tilaaja – vastuualueelle.

Avustukset

Avustuksiin kirjataan Äänekosken kaupungin vuosittain myöntämät avustukset kotitalouksille ja yhteisöille.

Vuodelle 2016 budjetoidaan kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin 6,2 miljoonaa euroa ja yhteisöille myönnettäviin avustuksiin 2,0 miljoonaa euroa. Yhteensä avustuksiin budjetoidaan 8,3 M€, mikä on 0,4 M€ enemmän kuin 2015. Suurin kasvu +0,3 M€ kohdistuu arjen tuen vastuualueelle.

Muut toimintakulut

Muihin toimintakuluihin kirjataan mm. vuokrat, vahingonkorvaukset, edustuskulut ja jäsenmaksut.

Muihin toimintakuluihin budjetoidaan 1,3 miljoonaa euroa vuodelle 2016, mikä on 0,3 miljoonaa enemmän kuin vuoden 2015 talousarviossa. Lisäys kohdistuu pääosin teknisen lautakunnan tilaaja – vastuualueelle.

2.4 Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

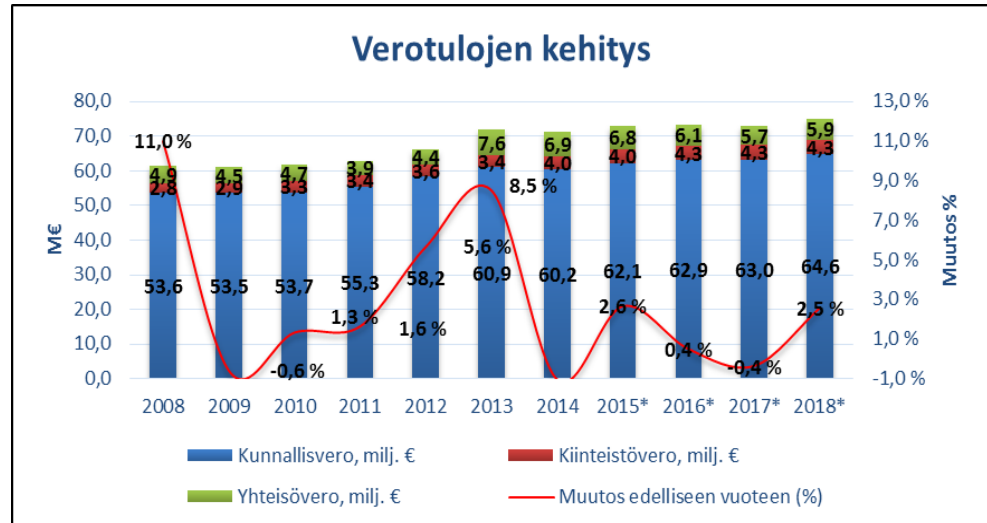
Vuoden 2016 toimintakatteen arvioidaan olevan -109,35 miljoonaa euroa, mikä on 2,4 miljoonaa euroa (2,2 %) heikompi kuin 2015 talousarviossa.

2.5 Verotulot

Verotuloennusteet vuosille 2015 – 2018 perustuvat Kuntaliiton loka-kuussa 2015 laatimaan veroennustekehikkoon sekä omaan ennusteesseen verotulojen kehityksestä. Verotulojen ennustetaan kasvavan 0,4 % vuoden 2015 arvioiduista verotuloista.

KUVA 12 VEROTULOJEN KEHITYS 2008 – 2018

Verotulot (* ennuste)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017*	2018*
Kunnallisvero, milj. €	53,6	53,5	53,7	55,3	58,2	60,9	60,2	62,1	62,9	63,0	64,6
Yhteisövero, milj. €	4,9	4,5	4,7	3,9	4,4	7,6	6,9	6,8	6,1	5,7	5,9
Kiinteistövero, milj. €	2,8	2,9	3,3	3,4	3,6	3,4	4,0	4,0	4,3	4,3	4,3
Verotulot yhteensä:	61,3	60,9	61,7	62,7	66,2	71,9	71,1	72,9	73,3	73,0	74,8
Muutos edelliseen vuoteen (%)	11,0%	-0,6%	1,3%	1,6%	5,6%	8,5%	-1,1%	2,6%	0,4%	-0,4%	2,5%

Kunnallisvero

Äänekosken kaupungin veroprosentti vuodelle 2016 on 21,5 % eli sama kuin vuonna 2015. Äänekoskella vuoden 2016 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 62,9 miljoonaa euroa, mikä on 0,8 miljoonaa euroa enemmän kuin vuoden 2015 arvioitu kunnallisveron tuotto. Työtulovähennyksen korottaminen ja muut veroperustemuutokset vähentävät kuntien verotuloja 262 miljoonaa euroa, joka kompensoidaan valtionosuusjärjestelmän kautta. Tämän vaikutus Äänekosken kaupungin taloudessa on noin 0,8 miljoonaa euroa.

Yhteisövero

Talousarviossa vuoden 2016 yhteisöveron määräksi on arvioitu 6,1 miljoonaa euroa, joka on 0,7 miljoonaa euroa vähemmän, kuin vuonna 2015 arvioidaan kertyvän. Kuntien jako-osuuden määräaikainen korotus päättyy vuoden 2015 lopussa ja kuntien yhteisövero-osuus jää sen johdosta noin 258 miljoonaa alhaisemmaksi. Vaikutus ei näy jaksotusyistä kokonaisuudessaan kuntien verotulojen kertymässä vielä vuonna 2016. Vuoden 2016 tilitykset vähenevät muutoksen johdosta arviolta 222 miljoonalla eurolla. Jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päättyminen vähentää Äänekosken kaupungin vuoden 2016 yhteisöveron tuottoa noin 0,8 miljoonalla eurolla.

Yhteisöveronsaajia ovat valtio ja kunnat. Viimeksi vahvistetun veronsaajaryhmien jako-osuudet verovuodelle 2016 ovat seuraavat: valtio 69,08(60,39) prosenttia ja kunnat 30,92(36,87). Seurakunnat eivät ole enää vuodesta 2016 yhteisöveronsaajia (2,74).

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2016 arvioidaan 4,3 miljoonaa euroa, mikä on 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2015. Kiinteistöve-

ron nousu perustuu marraskuun alussa kaupunginvaltuuston hyväksymään kiinteistöveron korotukseen. Kiinteistöveroprosenttien oletetaan pysyvän vuoden 2016 tasolla taloussuunnitelmavuosina 2017 - 2019.

2.6 Valtionosuudet

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta:

1. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja
2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukaan peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia koskee yksi yhteinen ikäryhmitys. Ikäryhmitys on seuraava:

- 0-5-vuotiaat
- 6-vuotiaat
- 7-12-vuotiaat
- 13-15-vuotiaat
- 16-18-vuotiaat
- 19-64-vuotiaat
- 65-74-vuotiaat
- 75-84-vuotiaat
- yli 85-vuotiaat.

Järjestelmään sovelletaan ikäryhmituksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Laskennallisen osan valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omarahoitusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohti yhtä suuri.

Tämän lisäksi kunnalle myönnetään valtionosuutta lisäosien perusteella. Lisäosissa ei ole omarahoitusosuutta. Lisäosia ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus. Nykyinen yleinen asukaskohtainen valtionosuus poistuu kuten myös erityisen harvan asutuksen, saaristokunnan ja saamelaiden kotiseutualueen kuntien lisäosat.

Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perusteena ovat vuosittain vahvistettavat perushinnat ikäryhmille, kriteereille ja lisäosille. Laskennalliset kustannukset muodostuvat ikäryhmittäin: asukasluku x perushinta ja kriteereittäin: asukasluku x perushinta x kriteerin kerroin.

Sairastavuuskerroin lasketaan terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon osatekijöiden perusteella käyttäen seuraavia painoarvo-

ja terveydenhuolto 59,67, vanhustenhuolto 27,44 ja sosiaalihoito 12,89. Kunkin osatekijän painokertoimet lasketaan sairastavuuskerroimen perusteella, jonka pohjana ovat yleisimmät kansansairaudet. Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus.

Peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistukseen kuuluu viiden vuoden siirtymäkausi, jonka aikana valtionosuuden muutosta tasataan. Vuonna 2016 muutos voi olla enintään +/- 100 euroa asukasta kohti. Esimerkiksi kunnalta, joka vuoden 2014 tasolla tehtyjen siirtymätasauslaskelmien mukaan hyötyy 150 euroa asukasta kohden, valtionosuutta vähennetään 50 euroa asukasta kohti, jotta siirtymärajausten mukainen enintään + 100 euroa asukasta kohti toteutuu.

Äänekosken kaupungin peruspalvelujen valtionosuus vuodelle 2016 on kuntaliiton 28.9. laskelmien mukaan 46.151.131 (42.922.645) euroa eli kasvua vuoden 2015 valtionosuuksiin on n. 3,2 miljoonaa euroa (7,5 %). Valtionosuuteen sisältyy veroperustemuutosten kompensatio 0,8 milj. euroa.

Verotulojen tasausjärjestelmä tasaa alle valtakunnan keskiarvon olevien kuntien verokertymää. Äänekosken kaupunki saa verotulojen tasausta n. 7,1 (6,1) miljoonaa euroa.

Yhden putken valtionosuuden ulkopuolelle jäävät opetusministeriössä edelleen päätettävät valtionosuudet, joista euromääräisesti merkittävin osa koostuu koulutuksen ylläpitäjille myönnettävästä yksikköhintarahoituksesta lukiokoulutukseen, ammatilliseen koulutukseen ja ammatikorkeakoulutukseen. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetuksen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoitusta muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan (mm. kansalaisopistot, musiikkioppilaitokset, teatterit, liikunta ja nuorisotyö). Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet Äänekoskelle vuonna 2016 ovat -2,5 miljoonaa euroa.

KUVA 13 VALTIONOSUUDET 2012 - 2016

	1 000 €						
	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos 1 000 €	Muutos %
Peruspalv. valtionosuus (pl. verotulojen tasaus)	37 092	41 391	39 574	39 223	39 394	171	0,4 %
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	4 343	4 343	4 343	6 143	7 121	978	15,9 %
Järjestelmämuutoksen tasaus	18	18	18	-2 444	0	2 444	-100,0 %
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-3 988	-3 897	-3 580	-2 923	-2 515	408	-13,9 %
Valtionosuudet yhteensä	38 365	41 855	40 355	40 000	44 000	4 000	10,0 %

Valtionosuusleikkaukset, järjestelmämuutokset ja indeksikorotukset huomioiden vuoden 2016 arvioidut valtionosuudet ovat yhteensä n. 44,0 miljoonaa euroa (kasvua n. 4,0 miljoonaa euroa, 10 %).

2.7 Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot

Korkotuottojen osuus vuoden 2016 talousarvioon suunnitellaan 0,7 miljoonaan euroon. Korkotuotot vähenevät vuoden 2015 talousarviosta 0,5 miljoonaa euroa johtuen konserniin kuuluvan yhtiön lainajärjestelyistä.

Muut rahoitustuotot

Muihin rahoitustuottoihin kirjataan mm. osinkotuotot, korvaukset jäännöspääomasta, verotilitysten korot ja viivästyskorkotulot.

Muihin rahoitustuottoihin budjetoidaan 1,1 miljoonaa euroa vuodelle 2016, mikä on 0,5 miljoonaa enemmän kuin vuoden 2015 talousarviossa. Lisäys syntyy konserniin kuuluvan yhtiön lainajärjestelyistä.

Korkokulut

Korkokuluiksi vuodelle 2016 budjetoidaan 650 tuhatta euroa, mikä on 50 tuhatta euroa vähemmän verrattuna vuoden 2015 talousarvioon. Korkokustannusten laskun selittää korkomarkkinoiden matala taso.

Muut rahoituskulut

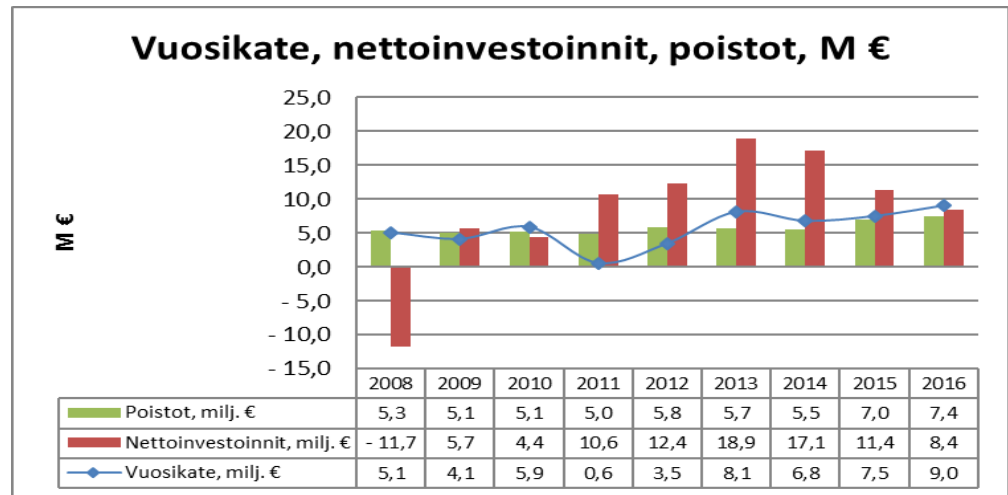
Muihin rahoituskuluihin kirjataan mm. maksetut viivästyskorot. Muihin rahoituskuluihin ei budjetoida määrärahaa vuodelle 2015.

2.8 Vuosikate

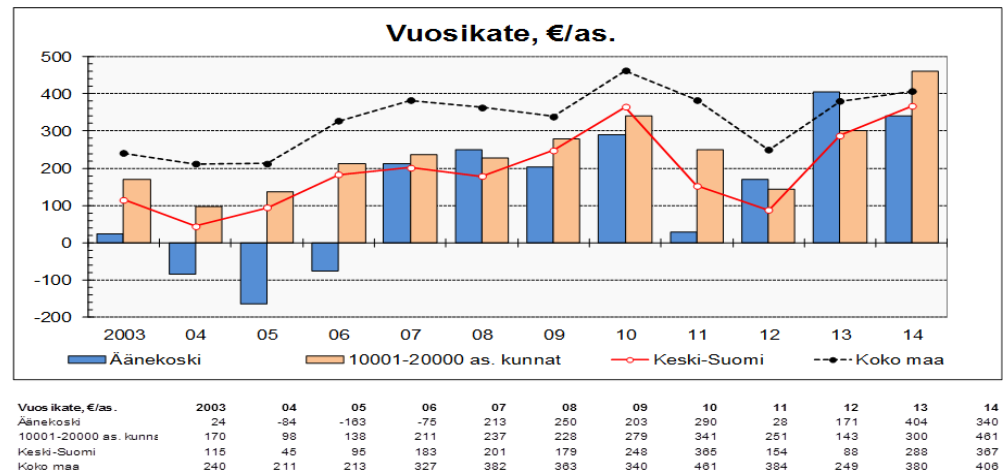
Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen, että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyys arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Suunnitelman mukaan Äänekosken talous kasvaa hiukan vuonna 2016 ja vuosikate kattaa poistoista 122 %. Vuonna 2016 vuosikatteen ennustetaan olevan 9,0 miljoonaa euroa.

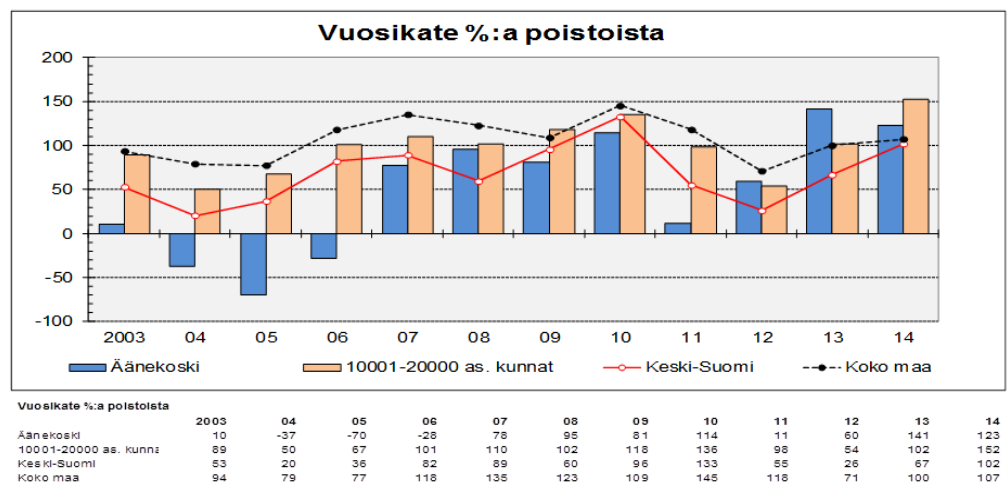
KUVA 14 VUOSIKATTEEN KEHITYS VERRATTUNA NETTOINVESTOINTEIHIN JA POISTOIHIN

KUVA 15 VUOSIKATTEEN KEHITYS, €/AS, 2003 - 2014

KUVA 16 VUOSIKATE %:A POISTOISTA KEHITYS 2003 - 2014

2.9 Poistot

Poisto tarkoittaa pitkävaikutteisen tuotannontekijän hankintamenon kirjaamista kuluiksi vaikutusaikanaan. Poisto aika ja poistoerät määritellään tuotannontekijän taloudellisen pitoajan mukaan. Poistoja tehdään tilikausittain ja poistot kirjataan kirjanpitoon.

Vuonna 2012 Kuntajaosto tarkisti vuoden 2011 yleisohjettaan suunnitelman mukaisista poistoista mm. lisäämällä suosituksen poistoaikojen alarajojen käyttämisestä. Tämä aiheuttaa Äänekosken kaupungille poistojen euromääräistä kasvua ja siten myös tuloksen heikkenemistä.

Vuodelle 2016 suunnitelman mukaiset poistot ovat 7,4 miljoonaa euroa, kun ne vuoden 2015 talousarviossa olivat 7,0 miljoonaa euroa. Poistojen määrä kasvaa näin ollen 0,4 miljoonaa euroa (5,3 %). Osa kaupungin tulevista rakennusinvestoinneista rahoitetaan tulevina vuosina kiinteistöleasingrahoituksella, joten tästä syystä poistojen määrä kasvaa maltillisesti.

2.10 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tuloslaskelman erän *Tilikauden tulos* osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Vuoden 2016 tilikauden tulokseksi ennakoidaan 1,6 miljoonan ylijäämää.

Kun huomioidaan vuoden 2014 tilinpäätöksessä kertynyt alijäämä (6,0 miljoonaa euroa) ja vuoden 2015 ennustettu tulos (alijäämää 1,5 miljoonaa euroa), on Äänekosken kaupungin kertynyt alijäämä vuoden 2015 jälkeen 7,5 miljoonaa euroa.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

KUVA 17 TULOSLASKELMA: LAUTAKUNTATASO

TULOSLASKELMA LAUTAKUNNITTAIN, 1000 €

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	Muutos TA2016/TA2015 %
Tarkastus				
Toimintatuotot	0	0	0	
Toimintakulut	-23	-36	-33	-8,5 %
Toimintakate (netto)	-23	-36	-33	-8,5 %
Keskushallinto				
Toimintatuotot	7 011	6 872	6 911	0,6 %
Toimintakulut	-9 676	-9 716	-9 949	2,4 %
Toimintakate (netto)	-2 664	-2 844	-3 038	6,8 %
Perusturva				
Toimintatuotot	11 110	11 613	11 284	-2,8 %
Toimintakulut	-73 092	-73 586	-74 648	1,4 %
Toimintakate (netto)	-61 982	-61 973	-63 364	2,2 %
Kasvu ja oppiminen				
Toimintatuotot	2 168	2 027	1 949	-3,8 %
Toimintakulut	-28 459	-28 763	-28 985	0,8 %
Toimintakate (netto)	-26 290	-26 736	-27 036	1,1 %
Tekninen				
Toimintatuotot	2 692	2 651	2 557	-3,5 %
Toimintakulut	-12 101	-12 470	-12 726	2,0 %
Toimintakate (netto)	-9 409	-9 820	-10 169	3,6 %
Ympäristö				
Toimintatuotot	137	166	166	0,0 %
Toimintakulut	-2 342	-2 468	-2 497	1,2 %
Toimintakate (netto)	-2 205	-2 302	-2 331	1,3 %
Vapaa-aika				
Toimintatuotot	747	723	605	-16,4 %
Toimintakulut	-3 863	-3 975	-3 984	0,2 %
Toimintakate (netto)	-3 116	-3 252	-3 379	3,9 %
Lautakunnat yhteensä:				
Toimintatuotot	23 866	24 051	23 472	-2,4 %
Toimintakulut	-129 555	-131 013	-132 821	1,4 %
Toimintakate (netto)	-105 689	-106 962	-109 349	2,2 %
Toimintakate	-105 689	-106 962	-109 349	2,2 %
Verotulot	71 081	73 459	73 277	-0,2 %
Valtionosuudet	40 355	40 000	44 000	10,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	1 166	1 160	662	-42,9 %
Muut rahoitustuotot	519	530	1 088	105,3 %
Korkokulut	-663	-700	-650	-7,1 %
Muut rahoituskulut	-2	0	0	
Vuosikate	6 769	7 487	9 028	20,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-5 520	-7 031	-7 400	5,3 %
Tilikauden tulos	1 249	456	1 628	256,7 %
Tilinpäätössiirrot	20	0	0	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 269	456	1 628	256,7 %

KUVA 18 ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI: HENKILÖSTÖ

Koko Kaupunki

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	985,3 / 1014	982,3 / 1015	991,8 / 1020	1006,1 / 1011	1009,1 / 1011
Osa-aikaiset	28	29	32	35	34
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	45	27,5 / 29	44,5/46	42/43	42/43
Osa-aikaiset	13	10	5	5	5
Yhteensä					
Kokoaikaiset	1030,3/ 1059	1009,8 / 1044	1036,3 / 1066	1048,1 / 1054	1051,1/1054
Osa-aikaiset	41	39	37	40	39

3.1 Tarkastuslautakunta

3.1.1 Toiminta-ajatus

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- 6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan

hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

3.1.2 Talousarvio

KUVA 19 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TALOUSARVIO 2016

Tarkastuslautakunta	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-23	-36	-33	-8 %
Netto (toimintakate)	-23	-36	-33	-8 %

Tarkastusyhtiöt kilpailutettiin vuoden 2013 aikana. Tarkastusyhtiönä valtuustokaudella toimii BDO Audiator Oy ja vastuullisena tilintarkastajana Jukka Vuorio.

3.2 Kaupunginhallitus

3.2.1 Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

3.2.2 Talousarvio 2016

KUVA 20 KAUPUNGINHALLITUS: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
Kaupunginhallitus				
Toimintatuotot	7 011	6 872	6 911	1 %
Toimintakulut	-9 676	-9 716	-9 949	2 %
Netto (toimintakate)	-2 664	-2 844	-3 038	7 %

Kaupunginhallituksen toimintakate on 0,2 M€ (7 %) suurempi kuin vuoden 2015 talousarviossa.

3.2.3 Henkilöstö

KUVA 21 KAUPUNGINHALLITUS: HENKILÖSTÖ

Keskushallinto (sis. ruokapalvelut)

	TP 2014	TA 2015	TS 2016	TS 2017	TS 2018
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	103,6 / 107	101,1 / 105	100,1 / 105	100,1 / 102	100,1 / 102
Osa-aikaiset	4	5	5	7	6
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset					
Osa-aikaiset	2	1	1	1	1
Yhteensä					
Kokoaikaiset	103,6 / 107	101,1 / 105	100,1 / 105	100,1 / 102	100,1 / 102
Osa-aikaiset	6	6	6	8	7

3.2.4 Hallintopalvelut

3.2.4.1 Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastuualueena sisältää kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kansliatoiminnan, kunnallisverotuksen, velkaneuvonnan, aluetoiminnan, historiikin, vuokra-asumispalveluiden, monistamon, vss -toiminnan ja vaalien kustannuspaikat.

3.2.4.2 Talousarvio 2016

KUVA 22 HALLINTOPALVELUT TALOUSARVIO 2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000210 Hallintopalvelut				
Toimintatuotot	59	60	25	-58 %
Toimintakulut	-2 045	-1 894	-1 854	-2 %
Netto (toimintakate)	-1 987	-1 834	-1 829	0 %

3.2.5 Talous- ja tietohallintopalvelut

3.2.5.1 Toiminta-ajatus

Vastuualue sisältää talous- ja tietohallinnon kustannuspaikat. Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelujärjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus. Kaupungin hankintasiantuntija on myös budjetoitu taloushallinnon kustannuspaikalle. Hankintatoimen keskeiset toiminta-alueet ovat kaupungin hankintatoimen kehittäminen ja seuranta, hankintalainsäädännön muutosten seuranta ja soveltaminen käytäntöön sekä hankintojen suorittaminen kaupungin hankintasäännön mukaisesti.

Tietohallinnon kustannuspaikka hoitaa kaupungin toiminnan edellyttämät tietohallintopalvelut.

3.2.5.2 Talousarvio 2016

KUVA 23 TALOUSPALVELUT: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000220 Talous- ja tietohallintopalvelut				
Toimintatuotot	54	37	44	19 %
Toimintakulut	-817	-821	-829	1 %
Netto (toimintakate)	-764	-784	-785	0 %

3.2.5.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 24 TALOUSPALVELUT: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmän kehittäminen	Laaditaan talousarvio ja tilinpäätös voimassa olevien suositusten mukaisesti.	Onko laadittu: Kyllä / Ei
Tietohallinnon kokonaisarkkitehtuurin laadinta.	Tietohallinto-ohjelman toteuttaminen ja seuranta.	Onko toteutunut: Kyllä / Ei
Hankintastrategian laatiminen ja toteuttaminen.	Hankintaohjelman toteuttaminen ja seuranta	Onko toteutunut: Kyllä / Ei

3.2.5.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 25 TALOUSPALVELUT: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Toiminnalliset tavoitteet saavutetaan nykyisellä henkilöstöllä ja määräraha-kehitys saa kasvaa vain kuluttajahintaindeksin verran.	Tavoitteet pyritään saavuttamaan saman suuruusella henkilöstöresursseilla ja talousarviossa osoitetuilla määrärahalta.	Talousarvion toteuma

3.2.6 Henkilöstöpalvelut

3.2.6.1 Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöressurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintakäytäntöjen edistäminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

3.2.6.2 Talousarvio 2016

KUVA 26 HENKILÖSTÖPALVELUT: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000230 Henkilöstöpalvelut				
Toimintatuotot	212	210	224	7 %
Toimintakulut	-1 119	-1 144	-1 194	4 %
Netto (toimintakate)	-907	-934	-970	4 %

3.2.6.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 27 HENKILÖSTÖPALVELUT: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Työhyvinvoinnin edistäminen	Työhyvinvointikyselyn tulosten hyödyntäminen	Työyhteisökohtaiset kehittämissuunnitelmat käytössä
	Aktiivisen tuen uudistetun toimintamallin käyttöönotto	Sairauspoissaolot pv/ työntekijä Vartu-keskustelut aktiivisessa käytössä
Osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen	Yhtenäisen perehdyttämishjeistuksen käyttöönotto	Perehdytysohjeistus käytössä
	Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien käyttöönotto	Kehityskeskustelujen ja osaamiskartoitusten toteutuminen
Esimiestyön kehittäminen	Työhyvinvointikorttikoulutukset esimiehille (2 ryhmää/ vuosi)	Koulutuksen käyneet, % esimiehistä
	Valmentavan esimiestyön menetelmien pilotointi	Pilotointiryhmä toteutettu

3.2.7 Elinkeinotoimi

3.2.7.1 Toiminta-ajatus

Tälle vastuualueelle budjetoidaan Äänekosken kaupungin maksuosuus Ääneseudun Kehitys Oy:n toimintaan.

3.2.7.2 Talousarvio 2016

KUVA 28 ELINKEINOTOIMI: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000240 Elinkeinotoimi				
Toimintatuotot	0	0	0	
Toimintakulut	-303	-362	-500	38 %
Netto (toimintakate)	-303	-362	-500	38 %

3.2.8 Viestintä ja kehitystoiminta

3.2.8.1 Toiminta-ajatus

Viestintä ja kehitystoiminta vastuualue sisältää kuntamarkkinoinnin ja tiedotustoiminnan, joihin kirjataan mm. Viisari-projektin ja Kapeenkosken virkistysalueen menot.

3.2.8.2 Talousarvio 2016

KUVA 29 VIESTINTÄ JA KEHITYSTOIMINTA: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000250 Viestintä ja kehitystoiminta				
Toimintatuotot	0	0	0	
Toimintakulut	-28	-76	-92	22 %
Netto (toimintakate)	-28	-76	-92	22 %

3.2.9 Maankäyttö

3.2.9.1 Toiminta-ajatus

- vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta
- luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenettelyllä ja kaavoituksella
- vastaa maapolitiikasta ja osallistuu kaupunkiympäristön laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimialan kanssa
- vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustehtävistä, kartta-asioista ja osoitteista sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta

3.2.9.2 Talousarvio 2016

KUVA 30 MAANKÄYTTÖ: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000260 Maankäyttö				
Toimintatuotot	1 368	1 055	1 157	10 %
Toimintakulut	-956	-883	-910	3 %
Netto (toimintakate)	411	172	247	44 %

Toimintakate vuodelle 2016 on arvioitu 44 % suuremmaksi kuin vuoden 2015 talousarviossa, johtuen tuottojen kasvusta.

3.2.9.3 Toiminnalliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Vetovoimaiset asuin-, liike- ja työpaikkatontit	Monipuolinen tonttitarjonta	Kaupunginvaltuusto (tai kh) hyväksynyt v. 2016 kymmenen kaavahanketta Luovutettujen tonttien lkm
Kaupunkiympäristön laadun ja keskustojen vetovoimaisuuden parantaminen	Ympäristön kohentamiseen liittyvät suunnitelmat, kaavat ja hankkeet	Kolme suunnitelmaa / hanketta valmiina vuoden loppuun mennessä

3.2.9.4 Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Kustannustietoinen toimintatapa	Tilinpäätös 2016 vähintään 245000 euroa ylijäämäinen	Talousarvion toteutuma

3.2.10 Tukipalvelut

3.2.10.1 Toiminta-ajatus

Äänekosken kaupungin ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta ja hoitoa tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin. Ammattinsa osaava henkilökunta suunnittelee ja toteuttaa ateriat asiakaslähtöisesti, ajanmukaisilla laitteilla käyttämällä ensiluokkaisia sekä turvallisia elintarvikkeita. Elintarvikkeidemme kotimaisuus aste on korkea, esim. liha- ja leipomotuotteet sekä peruna 100 %. Pyrimme ruokalista- ja reseptiikkasuunnittelulla sekä elintarvikehankinnoilla panostamaan kuntalaisten hyvinvointiin ja ravitsemukseen. Hankinnoissamme on huomioitu myös kestävä kehitys ja ympäristövastuullisuuden näkökulma (keskitetyt hankinnat).

3.2.10.2 Talousarvio 2016

KUVA 31 TUKIPALVELUT: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000280 Tukipalvelut				
Toimintatuotot	5 319	5 510	5 462	-1 %
Toimintakulut	-4 406	-4 535	-4 571	1 %
Netto (toimintakate)	913	975	891	-9 %

3.2.10.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 32 RUOKAPALVELUT: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Keittiöverkkosuunnittelu, uuden terveyskeskuksen ravintokeskuksen myötä tuotannon tehostaminen.	Tarkennetaan keittiörakennetta, tehdään muutoksia tuotannollisesti, suunnitellaan uuden tk:n keittiön toimintamalleja	Toimintamallimuutokset, keittiörakennesuunnitelmat toteutuneet.
Asiakastyytyväisyyden sekä ravitsemuksellisen laadun ylläpito ja kehittäminen.	Olemassa olevien toimintamallien / käytäntöjen kriittinen arviointi. Ruokalistan ja reseptiikan jatkuva jalostaminen.	Asiakastyytyväisyyskyselyt, asiakaspalaverit ja niiden dokumentointi.
Henkilöstön jatkuvan oppimisen / ammattitaidon syventäminen ja ylläpito.	Kehityskeskustelut, myönteinen suhtautuminen itsensä kehittämiseen sekä sisäisen toimintavarmuuden kehittäminen.	Henkilöstöpalaverit, kehityskeskustelut, työkierto

3.2.10.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 33 RUOKAPALVELUT: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Taloudelliset tavoitteet

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Keittiöverkkosuunnittelu	Koiviston koulun keittiön valmistaminen jakelukeittiöksi. Kustannussäästö n. 17000 € / vuosisatasolla	Kouluverkkoselvitys.

3.3 Perusturvalautakunta

3.3.1 Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluu terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestäminen.

3.3.2 Talousarvio 2016

KUVA 34 PERUSTURVALAUTAKUNTA: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
Perusturvalautakunta				
Toimintatuotot	11 110	11 613	11 284	-3 %
Toimintakulut	-73 092	-73 586	-74 648	1 %
Netto (toimintakate)	-61 982	-61 973	-63 364	2 %

3.3.3 Henkilöstö

KUVA 35 PERUSTURVALAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Perusturvalautakunta		TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Vakinaiset vakanssit						
Kokoaikaiset		437,5 / 447	430 / 440	439 / 445	439 / 442	442
Osa-aikaiset		8	9	13	14	14
Määräaikaiset vakanssit						
Kokoaikaiset		10	4	22	20	20
Osa-aikaiset		3	1	1	1	1
Yhteensä						
Kokoaikaiset		447,5 / 457	434 / 444	461 / 467	459 / 462	462
Osa-aikaiset		11	10	14	15	15

3.3.4 Hallinto

KUVA 36 HALLINTO: TA2016

2000310 Hallinto

Toimintatuotot
Toimintakulut
Netto (toimintakate)

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
Toimintatuotot	6	8	0	-100 %
Toimintakulut	-412	-624	-629	1 %
Netto (toimintakate)	-406	-616	-629	2 %

3.3.5 Terveyspalvelut

3.3.5.1 Toiminta-ajatus

Terveyspalvelujen vastuualue koostuu kuudesta tulosalueesta, joita ovat terveydenhuollon avohoitopalvelut, mielenterveys- ja päihdepoli-klinikka, sairaala, suun terveydenhuolto, työterveyshuolto sekä yhteiset palvelut. Vastuualueen budjetti sisältää kaikki erikoissairaanhoidon ostopalvelut, sairaanhoitopiiriltä ostettavat klinisen laboratorion, kuvantamisen, lääkehuollon sekä ensihoidon ja sairaankuljetuksen palvelut. Henkilöstöä vastuualueella on yhteensä noin 160.

3.3.5.2 Talousarvion perustelut

KUVA 37 TERVEYSPALVELUT: TA2016

2000320 Terveyspalvelut

Toimintatuotot
Toimintakulut
Netto (toimintakate)

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
Toimintatuotot	2 577	2 522	2 606	3 %
Toimintakulut	-38 191	-37 571	-38 067	1 %
Netto (toimintakate)	-35 614	-35 049	-35 460	1 %

Avohoitopalvelut

Tulosalueeseen kuuluvat lääkäreiden ja hoitajien vastaanoton, päivystyksen, fysioterapian ja lääkinnällisen kuntoutuksen ja hoitotarvikejakelun tulosityksiköt.

Vastaanottopalvelut tarjotaan kuntalaisille keskitetysti uudelta terveysasemalta. Vastaanottopalvelut jakautuvat lista- ja satunnaiskävijöiden vastaanottoihin sekä ensiapupäivystykseen. Uudessa toimintamallissa on huomioitu potilaslähtöisyys, tuottavuusohjelmat ja uuden terveyskeskuksen tilaratkaisut.

Listavastaanottojen toimintamalli perustuu omalääkäri – omahoitaja työpari –työskentelyyn, jossa potilaiden listaaminen työpareille tehdään potilastietojärjestelmän ja terveydenhuollon ammattihenkilön arvioinnin avulla. Listaamiskriteereinä käytetään pitkäaikaissairauden diagnooseja, runsasta ja toistuvaa terveyspalveluiden käyttöä ja korkeaa ikää. Listaamiskriteereitä ovat esimerkiksi valtimosairaudet, diabetes, verenpaine, astma, keuhkoahauma, kehitysvamma, muistihäiriö, reuma ja vaikea artroosi.

Listaamiskriteereiden mukaan noin 25 % väestöstä tarjotaan omalääkäri – omahoitaja palvelua. Listavastaanotoilta tarjotaan fysioterapeuttien, muisti- ja diabeteshoitajan, sekä resepti- ja depressiohoitajan palveluita. Lääkäripalvelutarpeet neuvoloissa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa sekä vanhuspalveluissa tarjotaan listatiiminä toimintana. Satunnaiskävijöiden vastaanotot jakaantuvat ensiapuun ja subakuutteihin (puolikiireellisiin) vastaanottoihin.

Satunnaiskävijöiden vastaanotoilla aika annetaan hoidontarpeen perusteella lääkärille, hoitajalle tai fysioterapeutille.

Ensiapu toimii keskitetysti Äänekosken terveysasemalla kiireellistä hoitoa tarvitseville potilaille joka päivä klo 8.00–20.00 ilman ajanvarausta. Potilaat ohjataan ensiavun vastaanottoille hoidon tarpeen ja kiireellisuuden arvioinnin kautta.

Lääkärien, hoitajien ja fysioterapeuttien vastaanottokäyntejä kertyy listattujen ja satunnaiskävijöiden prosesseissa lääkäreille n. 20 000 ja hoitajille ja fysioterapeuteille n. 23 000. Lisäksi fysioterapian ryhmäkäyntejä toteutuu n. 4 500. Ensiavun käyntien määrä vakiinnutetaan 25 % kaikista käynneistä. Ensiavun lääkäripäivystyksessä käyntimäärät ovat noin 10 000, virka-aikana arkisin klo 8-16 tapahtuvat kiireelliset lääkärikäynnit luetaan osaksi päiväaikaista toimintaa.

Erityistutkimuksina tehdään tähystyksiä maha-suolikanavan alueelle sekä sydämen ultraääni- ja rasiitutkimuksia. Ortopedilääkärien vastaanotot toteutetaan ostopalveluina sairaanhoitopiiriltä. Geriatriapalvelut ostetaan yksityiseltä palvelun tuottajalta.

Toiminta käytännössä

Terveydenhuollon ammattihenkilö tekee aina hoidon tarpeen arvion ensimmäisen yhteydenoton aikana puhelimesta tai palvelupisteessä.

Eri ammattiryhmien toiminta perustuu tiimityöhön - ja prosessiajatteluun. Tiimien toiminnan yhteinen ja tärkein tehtävä on vastuu potilaiden hoidon prosessien jatkuvuudesta ja palveluiden oikeanlaisesta kohdentumisesta.

Henkilöstö on jaettu listavastaanottojen ja satunnaiskävijöiden (myös ensiapu) hoidosta vastaaviin moniammatillisiin tiimeihin. Molemmissa tiimeissä on kaksi tiimivastaavaa. Tiimit ovat riippuvaisia toisistaan, osa hoitohenkilökunnasta ja lääkäreistä toimivat molemmissa tiimeissä sovitusti ja tarvittaessa.

Listatiimissä on 9 sairaanhoitajaa /terveydenhoitajaa, 4 lähihoitajaa, 2 fysioterapeuttia, kuntahoitaja, toimintaterapeutti ja 2 tekstinkäsittelijää. Satunnaistiimissä on 10 sairaanhoitajaa, 5 lähihoitajaa, fysioterapeutti ja tekstinkäsittelijä. Molemmilla tiimeillä on yksi yhteinen sairaanhoitajavarahenkilö. Tiimeissä toimivia lääkäreitä on 9.

Sähköistä asiointia ja teknologiaa hyödynnetään laajentamalla käyttöön otettuja sähköistä ilmoittautumista ja sähköisen reseptin uusimista. Potilastietojärjestelmä Mediatrin sovellutuksina Medinet palvelun kautta Medimarevan -palvelu verenkiertolääkityspotilaille, omahoitoseuranta, sähköiset lomakkeet ja sähköinen terveystarkastus ovat käyttöönotto tavoitteina talousarviovuoden aikana.

Potilas saa arkipäivisin virka-aikana yhteyden terveystaseman keskitettyyn ajanvaraukseen ja takaisinsoittopyyntöihin vastataan mahdollisimman pian saman päivän aikana.

Ensihoitopalvelut

Ensihoitopalvelujen järjestämisestä vastaa Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, joka laskuttaa kustannuksiin maksusuudet kunnilta.

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa pääosin Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, joka laskuttaa myös ns. kauttalaskutuksena suurimman osan muiden sairaaloiden tuottamista palveluista.

Menoihin sisältyy lisäksi oma määräraha kaupungin suoraan ostamiin erikoissairaanhoidon palveluihin sekä lakkautettujen kuntayhtymien eläkevakuutusmaksut.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Keskeinen tavoite mielenterveys- ja päihdepalveluissa on tuottaa asiantuntijalähtöisesti avohoitopalveluja monipuolisesti, laadukkaasti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla vastaamaan Äänekosken väestön keskeisiin psykiatrisen avohoidon ja päihdehoidon tarpeisiin.

Tulosalue avustaa yhteensä 75 000 eurolla kolmannen sektorin mielenterveys- ja päihdepalveluiden kuntoutustoimintaa (Ilona Ry potilasyhdistyksen toimintaa, kokemusasiantuntijatoimintaa (KAT), Ystävän tuvan, Toivonsillan sekä Suomen Siniaalto ry:n toimintaa). Näillä toiminnoilla tuetaan ennaltaehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä sekä arjen kuntoutusta. Jatketaan yhteistyön kehittämistä sairaanhoitopiiriin ja kolmannen sektorin kanssa mm. kehittämällä kokemusasiantuntijatoimintaa osana julkisen palveluketjun toimintoja mielenterveys- ja päihdepalveluissa.

Asiakkaan hoito ja kuntoutus toteutetaan oikeassa paikassa oikeaan aikaan huomioon ottaen asiakkaan tarpeet ja hoidon porrasteisuus sekä hoitoajan pituudet. Edelleen kehitetään moniammatillista työtettä kotiin suuntautuvassa palvelussa huomioiden asiakkaiden verkostot ja eri hoitotahot, kehittämällä yhteistyötä perusturvan eri palveluiden välillä.

Hoidon alkuarviointeja tehostetaan ja kotiin tehtävää hoitotyötä mahdollistetaan yhteistyötä tekemällä eri verkostojen kanssa. Huomiota kiinnitetään yhteistyön tiivistämiseen oman terveystieteellisen sairaalan sekä sairaanhoitopiiriin psykiatristen osastojen kanssa. Turvataan henkilöstön asiantuntijuuden kehittyminen ja työssä jaksaminen kouluttamalla ja työnohjausta käyttämällä.

Kuntoutumiskeskuksen palveluista vastaavat lääkärit, sairaanhoitajat ja toimintaterapeutti. Kuntouttavassa palvelussa korostuu asiakkaalle hoidon alkuvaiheessa laadittu kuntoutus- ja hoitosuunnitelma. Suunnitelmassa tulee huomioida eri tulosalueiden ja yhteistyökumppaneiden asiantuntijuus, jota voidaan hyödyntää asiakkaan hoidossa ajatuksella ”asiakas keskiössä”. Kotikäynneillä voidaan turvata asiakaslähtöinen tapa tarjota palveluja.

Toimintaterapeutin tekemiä työkyvyn arviointeja tulee lisätä. Myös yhteistyötä terapiapalvelujen osalta tulee voida tarkastella Arjen tuen käyttötärpeiden näkökulmasta. Vuoden 2016 kuntoutustoiminnassa ryhmätoiminnot vakiintuvat hoitomuodoksi yhteistyössä koko mielenterveys- ja päihdepalvelujen kanssa.

Päihdepalvelut sisältävät päihdekuntoutusta ja päihdehuollon laitospalveluita. Päihdepalveluissa toteutetaan päihdeongelmaista kärsiville henkilöille ja heidän omaisilleen avohoitopalveluita sisältäen mm. avovieroitusta ja tavoitteellista terapeutista kuntoutusta.

Talousarvioon sisältyy määräraha kustannuspaikalle (033865), jonka avulla toteutetaan etsivää ja ehkäisevää päihdetyötä sekä kuntoutusta. Määrärahaa käytetään myös mm. päihdepsykiatristen konsultaatioiden ostamiseen esim. työ- ja toimintakyvyn arvioimiseksi.

Päihdehuollon laituskuntoutuksen määrärahalla hankitaan lyhytaikaiset huumevieroitus- ja päihdekuntoutusjaksot. Laituskuntoutuksen myöntäminen edellyttää päihdetyön, mielenterveystyön ja aluesosiaalityön yhteistä päätöstä (MIEPÄS -työryhmä).

Terveyskeskuspsykologit toimivat ihmisen terveen kehityksen, psyykkisten ongelmien ja vuorovaikutuksen asiantuntijoina. Työn keskeinen tehtävä on pyrkiä ammatillisin keinoin tukemaan, edistämään ja mahdollistamaan kaikenikäisten kuntalaisten normaalia, tervettä kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on myös riskitilanteiden ja häiriöiden mahdollisimman varhainen tunnistaminen ja hoito. Tulosalueella on 1 ½ psykologia.

Kokoaikaisen psykologin on tehtävänä neuvolaikäisten lasten kasvun ja kehityksen tukeminen oikea-aikaisesti, vanhempien tuella ja niin, että psyykkinen näkökulma välittyy paitsi perheiden, myös neuvoloitten, päivähoiton ja kuntoutuksen arkeen. Toisen, puolikkaan terveyskeskuspsykologin kohderyhmänä ovat aikuiset.

Terveyskeskussairaala

Terveyskeskussairaalan talousarvio on mitoitettu 40 hoitopaikalle. Sairaalan pääasiallisia asiakkaita ovat akuuttihoitoa ja kuntoutusta tarvitsevat potilaat. Tavoitteena on, että päivystyksistä, vastaanotoilta ja muista sairaaloista tulevalle tarkoituksenmukainen jatkohoito järjestyy viiveettä. Kokonaiskuormitus pyritään pitämään n. 95 prosentissa, jotta potilaat pystytään ottamaan hoitoon mahdollisimman nopeasti eikä ns. kitkapäiviä erikoissairaanhoidosta siirtyvistä potilaista synny. Välittömät systemaattiset toimintakykykartoitukset ja kotiutus suunnitelmat toteutetaan osana potilaan hoitoketjua. Tavoitteena on myös asiakas-tyytyväisyyden parantaminen ja säännöllinen asiakaspalvelukoulutus.

Henkilöstön määrä: 1 osastonhoitaja, 1 apulaisosastonhoitaja, 2 osastonsihtööriä, 17 sairaanhoitajaa, 16 perushoitajaa, 7 laitoshuoltajaa, 1 fysioterapeutti ja 1 kuntahoitaja. Lääkäripanosta osastolle on varattu yhden lääkärin työpanoksen verran.

Varahenkilöitä osastolla on 3 sairaanhoitajavarahenkilöä ja 2 perushoitaja-varahenkilöä. Varahenkilöt pyritään sijoittamaan lyhytaikaisten poissaolojen sijaisuuksiin, jotta henkilöstön aikaa säästyisi sijaisten etsimiseltä.

Hoitajamitoitus on 0,83 (yövuorojen aikahyvitys laskee mitoitusta). Akuuttiosaston toiminnan turvaamiseksi kaikkiin poissaoloihin on varattu sijaismäärärahat.

Suun terveydenhuolto

Suun terveydenhuollon tehtävänä on järjestää ja tuottaa Äänekosken kaupungin asukkaille suun terveydenhuollon palveluja omana toimintana. Toiminnassa painotetaan suusairauksien ennaltaehkäisyä ja kuntalaisten kannustamista omatoimiseen suun terveydestä huolehtimiseen.

Keskeiset palvelut:

Kiireettömät hammashoidon palvelut koko väestölle. Alle 18 -vuotiaille järjestetään lakisääteinen hammashoito opiskelijaterveydenhuollon ohjeistusta noudattaen. Yli 18 -vuotiaiden kiireettömän hammashoidon järjestäminen hoitotakuun rajoissa omana toimintana. Hammaslääkärivakanssien täyttöaste syksyllä 2015 tulee olemaan 6/9. Vakinaisten hammaslääkäreiden laskennallinen työpanos on 5,1 hammaslääkärinä, johtuen joidenkin hammaslääkäreiden osa-aikaisuuksista. Nämä osa-aikaisuudet tulevat jatkumaan 2016 vuoden ajan.

Hammaslääkärityövoimaa ostetaan, mikäli vakansseja ei saada täytettyä. Lisäksi on mahdollista tarjota potilaille palvelusetelipalvelua päivystyksen jatkohoitoon. Kaikki ostopalveluista ja palveluseteleistä aiheutuvat kustannukset katetaan budjetoiduista henkilöstömenoista.

Arkipäivystys klo 8-16

Hammaslääkärivajeen vuoksi kiireellisen hammashoidon järjestäminen on kilpailutettu ja hankinnasta laadittu sopimus on voimassa 2014 - 2015. Mahdollisuus on käyttää optio vuodelle 2016. Päätöstä option käyttämisestä ei ole vielä tehty. Sopimuksen hankintahinta on 144.000 euroa/ vuosi.

Äänekosken biotuotetehdaskankeiden henkilöstö tulee aiheuttamaan kuormitusta hammashuollon arkipäivystykseen. Sekä potilaiden määrän lisääntyminen, että kliiniset haasteet on huomioitava.

Ympäri vuorokautinen päivystys

1.1.2015 voimaan tullut STM:n asetus kiireellisen hoidon järjestämisestä velvoittaa kuntia järjestämään kyseisen palvelun (pois lukien yöpäivystys). Palvelut on järjestettävä arki-iltoina klo 16-21 ja viikonloppuina sekä arkipyhinä klo 8-21 yhteistyössä muiden alueen kuntien kanssa. Öisin apua tarvitsevat potilaat ohjataan ERVA -alueen toimipisteeseen. Neuvottelut yhteistyönä järjestettävästä päivystystoiminnasta Saarikan, Wiitaunionin, Seututerveyskeskuksen sekä Jyten kanssa ovat olleet käynnissä kevästä 2014 alkaen. Käytännön ongelmia on ollut mm. toimintaan tarvittavien tilojen löytyminen ja henkilöstöresurssointi. Tavoitteena on edelleen keskitetysti yhteispäivystyksen yhteyteen järjestettävä suun terveydenhuollon virka-ajan ulkopuolinen päivys-

tyspiste. Asian keskeneräisyyden vuoksi ei arviota taloudellisista vaikutuksista ole ollut mahdollisuutta laskea.

Erikoishammaslääkäripalvelut

Tarpeellisiksi arvioidut palvelut (mm. kirurgia, oikominen, muu vaativa hammashoito) järjestetään ostopalveluna vakiintuneiden sopimusten mukaisesti. Palveluiden tarve harkitaan kokonaistilanne huomioon ottaen.

Työterveyshuolto

Työterveyshuolto tuottaa terveydenhoitopalveluja kaupungin työntekijöille ja muille asiakasyrityksilleen. Palvelujen piirissä on n. 2 800 henkilöasiakasta. Näistä suurimmalle osalle tuotetaan myös työnantajien kustantamia sairaanhoitopalveluja. Paikkakunnalla vuosille 2016 - 2017 ajoittuva teollisuusrakentaminen lisää palvelujen kysyntää merkittävästi ja jatkossa on odotettavissa yritystoiminnan kasvua Äänekoskella.

Palvelut ja henkilöluvun mukainen perusmaksu laskutetaan asiakkaiden työnantajilta tavoitteena mahdollisimman täysimääräinen kulujen kattaminen. Hintoihin tehdään kustannusten nousua vastaava tarkistus vuoden vaihteessa.

Työterveyslääkärien muuhun terveystyöhön käyttämä työaika korvataan työterveysyksikölle sisäisellä laskutuksella. Samoin korvataan ns. kansanterveystyönä tehdyt vastaanotot ja terveydenhoitajien tekemät nuorten työttömien terveystarkastukset.

Vakanssien ollessa täytettyinä ja työterveyshuollon käytössä käyntimääräksi arvioidaan n. 7 500. Lisäksi merkittävä osa asiakkaiden palvelusta tapahtuu puhelimitse ja konsultaatioina. Laskutettavia puheluja ja konsultaatioita arvioidaan syntyvän työterveyshuollossa yhteensä n. 3 600 kpl. Lisäksi työterveyshenkilöstö tekee työpaikkaselvityksiä ym. toimintaa työpaikoilla n. 630 tuntia.

Toiminnan painopisteenä on työterveyshuoltotoiminnan kehittäminen siten, että laadukkailla palveluilla asiakkaiden työkykyä voidaan tukea entistä paremmin työuran eri vaiheissa. Osatyökykyisiä ja pitkien sairauslomien jälkeen työhön palaavia tuetaan selviytymään työssään soveltamalla yhteistyössä työpaikkojen kanssa työ, työolosuhteet vastaamaan henkilön työkykyä.

Terveydenhuollon johto ja yhteiset palvelut

Terveydenhuollon johto ja yhteiset palvelut sisältävät sairaanhoitopiiriltä ostettavat laboratorio- ja röntgenpalvelut, joiden osuus yhteisten palveluiden menoista on noin 58 %. Lisäksi yhteisiin palveluihin on budjetoitu omana työnä tehtävä terveystyöpalveluiden johto, asiakirjahal-

linto ja sihteerityö, materiaalihallinto, välinehuolto, terveyden edistäminen (mm. joukkoseulonnat) ja hoitotyön kehittäminen.

3.3.5.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 38 TERVEYSPALVELUT: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Vastaanottopalveluiden uudelleen organisointi siten, että palvelu on asiakaslähtöistä ja kustannustehokasta. Painopisteinä ovat syrjäytymisen ehkäisy ja asiakkaan saama terveyshyöty omahoitoa tukien	Tasavertainen palvelu ja saavutettavuus kiireettömän hoidon osalta turvataan kaikille kuntalaisille v. 2014 käyttöön otetun toimintamallin avulla. Puolikiireellistä satunnaista hoitoa tarvitsevat hoidetaan joustavasti ma-pe klo 8-16. Ilta- ja viikonloppupäivystyksessä keskitytään vain kiireellisten ensiapua vaativien asiakkaiden hoitoon. Odotusaika ensiavussa max. 2 h. Asiakaspalautemahdollisuus jatkuva.	Yhteyden saanti virka-aikana. Hoidon tarpeen arviointi (max. 3 pv). Hoidon saatavuus. Käyntimäärät päivystys, vastaanotto toiminta, hoitajat, lääkärit. Pitkäaikaistyöttömiä tarkastukset. Kansantervystyön laatumittaukset tehty. Asiakastytytyväisyyskysely syyskuu 2016.
Asiakasyritysten työterveyshuollon sisältöjen jatkuva parantaminen sekä asiakkaiden omaehtoisen terveyden edistämisen tukeminen .	Vakiinnutetaan yksilöllisten työkyvyn edistämissuunnitelmien laadinta työpaikatasolla sekä yhteistyö mm. varhaisen tuen toteuttamiseksi sekä huomioidaan kasvava yritystoiminta.	Työterveys suunnitelmat päivitettyinä kaikille asiakasyrityksille. Kattavat asiakastytytyväisyyskyselyt.
Perusterveydenhuoltotasoiset lyhytaikaisairaamat ja kuntoutuspotilaat hoidetaan terveyskeskussairaalassa.	40 sairaansijalla (tarvittasessa ruuhkaliukuma) akuuttihoitoinen, kuntouttava toimintamalli. Eri tahoilta sisäänkirjoitettaville tarkoituksenmukainen jatkohoito järjestyy viiveettä. Välittömät systemattiset toimintakykykartoitukset ja kotiutussuunnitelmat. Asiakastytytyväisyyden parantaminen.	Täyttöaste 95 %. Kitkalaskutus päivien määrä < 50 pv. Asiakastytytyväisyyskyselyn toteuttaminen. Säännölliset asiakaspalvelu- ja toimintakykyä ylläpitävän toimintamallin koulutukset.
Kiireellisen hammashoidon sekä kiireettömän hoidon järjestäminen alle 6 kuukaudessa.	Päivittäisen kiireellisen hammashoidon järjestäminen, kiireettömän hoidon järjestäminen alle 6 kuukaudessa aikuisväestölle ja lakisääteisen hammashoitopalvelun järjestäminen alle 18-vuotiaille.	Kiireelliset 1 työpäivä yhteydenotosta. Odotusaika alle 6 kk kiireettömään hammashoittoon. Kattavuus 85 %/kutsutut ikäluokat.
Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden varhaisen ja akuuttivaiheen hoitopäätöksen turvaaminen sekä tarkoituksenmukaisen jatkohoidon järjestäminen siten, että pitkäaikaisen ja raskaan hoidon tarve vähenee.	Päivystystoiminnan, akuutin vastaanotto toiminnan ja kuntouttavan hoidon arviointi ja toteuttaminen siten, että raskaan hoidon tarve vähenee. Kehitetään mt- ja päihdepalvelujen yhteistä toimintamallia. Kehitetään mt- ja päihdepalvelujen ja arjen tuen, sekä sosiaalityön yhteistä hoito- ja palvelusuunnittelua ja palveluketjun saumatonta toteutusta.	Hoitajaksojen pituudet ja toistuvuus eri hoito- ja palvelumuodoissa. Mielenterveyspotilaiden hoitopäivät tk-sairaalassa sekä päihdekuntoutuksen hoitopäivät . Vastanottojen määrät, päivystys, vastaanotot, lääkäri, muut ammattiryhmät, ryhmävastaanotot. Psykiatrisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät.

3.3.5.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 39 TERVEYSPALVELUT: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014- 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Toiminnan kehittäminen sopeutetaan tuottavuus- ja vakauttamisohjelmiin uudessa toimintaympäristössä kiinnittäen huomioita palveluprosesseihin ja perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalityön tasapainoiseen yhteistyöhön.	Vakiinnutetaan toimintaa edelleen päätetyin toimintamalliperiaattein, vastaanottopalveluiden ja sairaalan vakanssivähennyksin, sairaalan paikkamäärä 40, tarvittaessa ruuhkaliukuma. Oman terveydenhuollon menojen kasvu -1 % vuodesta 2015.	Kustannusten kasvu tilinpäätös 2015-2016 -1 %
TTH:n palvelujen saatavuuden parantaminen ja soveltuva asiakaskunnan laajentaminen	Työterveyshuollon kokonaismenot (talousarviomenot, poistot, sisäiset erät) katetaan tuloilla	Tilinpäätöksen tulos >+ 0

3.3.6 Sosiaalityö ja työelämään kuntoutumisen palvelut

3.3.6.1 Toiminta-ajatus

Sosiaalityön ja työelämään kuntoutumisen vastuualue sisältää aikuis- ja perhesosiaalityön, toimeentuloturvan, lastensuojelun sekä työelämään kuntoutumisen palvelukokonaisuudet. Vastuualueen palveluille on yhteistä syrjäytymisen ehkäisy, sosiaalisen kuntoutumisen, oman elämänhallinnan, työllistymisen sekä itsenäisen selviytymisen tavoitteet.

3.3.6.2 Talousarvion perustelut

KUVA 40 SOSIAALITYÖ JA TYÖELÄMÄN KUNT. PALVELUT: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000330 Sosiaalityö ja työelämään kunt palv.				
Toimintatuotot	2 082	2 429	2 561	5 %
Toimintakulut	-9 036	-9 175	-9 989	9 %
Netto (toimintakate)	-6 955	-6 746	-7 428	10 %

Sosiaalityön tulosalue

Sosiaalityön tulosalueella vastataan aikuis- ja perhesosiaalityön, toimeentuloturvan, lastensuojelun ja lastenvalvojan palveluista.

Sosiaalihuollon palveluissa on ollut tai meneillään useita lainsäädännön uudistuksia jotka vaikuttavat toimintoihin: uusi sosiaalihuoltolaki tuli voimaan 2015 ja sen myötä myös lastensuojelulaki muuttui. Vuonna 2016 valmistellaan perustoimeentulotuen siirtymistä Kelan hoidettavaksi vuonna 2017. Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöstä tulee voimaan 1.3.2016. Laki määrittelee oikeuden harjoittaa sosiaalityöntekijän, sosionomin ja geronomin ammatteja ja edellyttää merkitsemistä Valviran rekisteriin.

Aikuis- ja perhesosiaalityö

Aikuis- ja perhesosiaalityön palvelut kohdentuvat erityisesti pitkäaikaistyöttömien, lapsiperheitten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukeen ja auttamiseen. Kokonaisasiakasmäärästä (n.1 200) arvioidaan 900 asiakkaan tarvitsevan säännöllisesti tai tilapäisesti sosiaalityön ja sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja ja 300 asiakkaan avuntarpeen rajoittuvan toimeentulotukeen. Asiakkaat ohjataan enenevästi kirjalliseen asiointiin perustoimeentulotuen osalta. Perustoimeentulotuen järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2017 alusta Kelalle. Siirron valmistelu tulee olemaan keskeinen tehtävä vuonna 2016.

Aikuis- ja perhesosiaalityön tiimiin kuuluu 4 sosiaalityöntekijää ja 3 etuussihteeriä.

Sosiaalitoimistot ovat Äänekoskella ja Suolahdessa. Asiakkaista 18 – 24 -vuotiaille nuorille on oma sosiaalityöntekijä, joka työskentelee 2 pv viikossa Suolahdessa ja 3 pv Äänekoskella.

Uusi sosiaalihuoltolaki tuli voimaan 1.4.2015. Uudessa laissa painottuvat asiakkaan neuvonta ja ohjaus, asiakasprosessin hallinta, palvelutarpeen arviointi sekä asiakassuunnitelmien laadinta ja seuranta. Asiakkaille on nimettävä oma työntekijä.

Lastensuojelusta siirtyy lainmuutoksen myötä asiakkaita aikuis- ja perhesosiaalityöhön. Lähtökohtana on, että tuen tarpeessa olevat lapset ja perheet saavat ensisijaisesti tuen yleislainsäädännön perusteella ja lastensuojelussa ovat asiakkaat joiden kohdalla lapsen kasvuolosuhteet ovat vaarantuneet, eivätkä turvaa lapsen terveyttä ja kehitystä.

Vuonna 2016 on haasteellista sovittaa vielä aiemmassa laajuudessa toteutettava toimeentulotukityö ja uuden sosiaalihuoltolain sosiaalityölle asettamat vaatimukset yhteen.

Aikuis- ja perhesosiaalityöntekijät osallistuvat edelleen tarvittaessa lastensuojelun työparityöhön, aktivointityöhön TE -toimiston kanssa sekä toimivat lastenvalvojan työpareina käräjäoikeudelle annettavissa olosuhdeselvityksissä. Yli 18-vuotiaat lastensuojelun jälkihuoltoonuolet ja ennakkollisen lastensuojeluilmoituksen piirissä olevat asiakkaat ovat työnjaollisesti aikuis- ja perhesosiaalityön sosiaalityön asiakkaita.

Etuuskäsittelyssä hoidetaan kirjallista toimeentulotukea ja välitystilejä. Välitystiliasiakkuus kohdennetaan sitä tosiasiallisesti tarvitseville määrääkäsena tukimuotona. Varaudutaan 1 100 toimeentulotukiasiakkaan päätöksentekoon ja n. 80 - 100 välitystilin hoitoon vuositasona.

Toimeentulotuki

Toimeentulotuen tarpeeseen ja asiakasmäärään vaikuttavat talouden epävarmuus ja työttömyysaste. Äänekoskella suuri pitkäaikaistyöttömien määrä ja nuorisotyöttömyyden korkea taso näkyvät toimeentulotuessa. Perustoimeentulotuki on sidottu kansaneläkeindeksiin. Tehokkailla työelämään kuntoutumisen palveluilla ja aktivointitoimenpiteillä, voidaan vähentää pitkäaikaistyöttömien toimeentulotuen tarvetta. Toimeentulotuen euromäärän ei arvioida kasvavan, koska pitkäaikaistyöttömien aktivointi ja erityisesti kuntouttavan työtoiminnan laajeneminen vähentävät toimeentulotukimenoja.

Epävarmuustekijä toimeentulotuen kannalta on kaupungin vuokratason nousu, mikä aiheuttaa tarvetta arvioida uudelleen paikkakunnan kohtuullisten asumismenojen tasoa.

Täydentävässä toimeentulotuessa merkittävä menoerä ovat asuntojen vakuusvuokrat ja sähkövakuudet, koska muuttoa on paljon. Täydentävää toimeentulotukea kohdennetaan myös mm. tilanteisiin joissa voidaan tukea kuntoutumista, työllistymistä tai opiskelua, sekä lapsiperheitten tukeen ehkäisevänä lastensuojeluna. Täydentävässä toimeentulotuessa varaudutaan vuoden 2015 tasoon.

Ehkäisevä toimeentulotuen määräraha on hieman aiempaa suurempi. Ehkäisevänä tukena maksetaan osalle kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvista työpaikkaruokailu tukemaan kokonaiskuntoutumista. Tämän asiakasmäärän arvioidaan kasvavan.

Lastensuojelu

Lastensuojelun sosiaalityössä (avohuolto ja sijaishuolto) työskentelee johtava sosiaalityöntekijä, 4 sosiaalityöntekijää ja palveluohjaaja. Lastensuojeluun kohdennetaan n. 40 % sosiaalityön johtajan työpanoksesta.

Lastensuojelun avohuollon toiminnoissa varaudutaan siihen, että palveluja tarvitsee vuoden aikana 250 lasta / 150 perhettä. Yhtäaikaisia avohuollon asiakkaita arvioidaan olevan 150 lasta.

Lastensuojelun avohuollon toimintatapoja, tukimuotoja sekä ennaltaehkäisevää työtä peruspalveluissa tulee vahvistaa ja siten vähentää sijaishuollon tarvetta. Tähän toimintaan tähtää edelleen lastensuojelun kokonaisrakenteen kehittäminen.

Lastensuojelun perhehoito on lain mukaan ensisijainen sijaishuollon järjestämistapa. Lastensuojelulain mukaan lastensuojelun laitoshuoltoa järjestetään vain, jos lapsen sijaishuoltoa ei voida järjestää lapsen edun mukaisesti riittävien tukitoimien avulla perhehoidossa tai muualla. Lastensuojelun perhehoidon laajuus arvioidaan olevan vuoden 2015 tasossa ja hoitovuorokausissa varaudutaan 35 lapsen kokovuotista hoitoa

vastaavaan hoitopäivien määrään. Uudet sijoitukset voidaan kattaa osittain poistuman kautta. Sijaishuollon tukeen ja seurantaan kohdennetaan työpanosta Keski-Suomen sijaishuoltoyksikön palvelujen lisäksi omasta lastensuojelun perhetyön yksiköstä.

Lastensuojelun laitushoito käsittää ammatilliset perhekodit ja lastensuojelulaitokset. Palvelut järjestetään ostopalveluina ja varaudutaan 18 koko vuoden kestävästä sijoituksesta vastaavaan hoitopäivien määrään. Ostopalveluissa tavoitteena on, että vähintään puolet sijoituksista on ammatillisissa perhekodeissa.

Lakisääteinen sosiaalipäivystys hankitaan edelleen virka-ajan ulkopuolella Jyväskylän kaupungin päivystysyksiköltä. Virka-aikainen päivystys hoidetaan omana toimintana. Varaudutaan n. 80 päivystysasiakkaan palvelujen järjestämiseen, näistä valtaosa on lastensuojelun asiakkaita.

Ensikotipalvelut ostetaan ensisijaisesti Jyväskylän ensi- ja turvakodista. Turva-kotipalvelujen järjestämisvastuu siirtyi valtiolle vuonna 2015. Ensikotijaksot kohdentuvat vauva- ja pikkulapsiperheisiin tilanteissa joissa vanhemmuuden tuen lisäksi tarvitaan seuranta, arviointia ja perhekuntoutusta. Varaudutaan 240 ensikodin hoitopäivään.

Perhetyön yksikkö on keskeinen osa sosiaalihuoltolain mukaisia palveluja ja lastensuojelun avohuoltoa. Vuonna 2016 yksikön palvelut kohdennetaan lastensuojelun tehostettuun perhetyöhön sekä sosiaalihuoltolain mukaiseen perhetyöhön. Kasvun ja oppimisen toimialalla on vuonna 2015 perustettu neuvolan perhetyöntekijän vakanssi ja toimialan talousarvioesitykseen sisältyy tähän palkkavarauks. Perhetyön palvelujen kohdentaminen varhaiseen tukeen on ensiarvoisen tärkeää. Toiminnallisesti perhetyön tulee olla kokonaisuus, jotta palvelut kohdentuvat oikein ja matalan kynnyksen periaatteella. Myös lapsiperheiden kotipalvelu on toiminnallisesti osana palvelukokonaisuutta.

Perhetyön yksikössä varaudutaan 260 asiakasperheen palveluihin. Yksikössä työskentelee esimies ja 8 perhetyöntekijää. Tavoitteena on lisätä työn tavoitteellisuutta ja tehostaa perhetyön prosessia ja näin lisätä työn vaikuttavuutta. Perhetyöntekijät osallistuvat edelleen palvelutarpeen arviointiin sosiaalityöntekijöiden työpareina.

Tapaamispalvelu on ollut 1.4.2015 lähtien kuntien lakisääteinen tehtävä ja se toteutetaan perhetyön yksikön tiloissa ja voimavaroin. Jälkihuolto nuorten lähiohjaus (n. 20 nuorta) järjestetään myös osana perhetyötä.

Sosiaalityö on mukana perhekeskusrakenteen kehittämisessä, josta vetovastuu on kasvun- ja oppimisen toimialalla. Perhekeskuksen toimintamuotoja pyritään käynnistämään yhteistyössä eri toimijoiden kesken jo ennen tilojen järjestymistä. Perhekeskuksen tilakysymys on tärkeä saada ratkaistua.

Työelämään kuntoutumisen palvelut

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP)

Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu TYP- lainsäädäntö tuli voimaan vuoden 2015 alussa. Viimeistään vuoden 2016 alusta kuntien tulee järjestää monialaista yhteispalvelua. Lain mukaan jokaisen TE-toimiston alueelle tuli muodostaa vähintään yksi monialainen yhteispalvelun verkosto, missä osapuolina ovat alueen kunnat, TE-toimisto ja Kela. Keski-Suomessa verkostoja on kaksi, pohjoisen ja eteläisen Keski-Suomen verkostot. Äänekoski kuuluu eteläiseen verkostoon. TYP-kriteerit täyttäviä asiakkaita on Äänekoskella TE-toimiston arvioin mukaan noin 400.

TYP-toiminnan tavoitteena on monialaisen tuen tarpeessa olevien asiakkaiden työllistymisen esteiden tunnistaminen, ratkaisujen löytäminen ja tukeminen siirtymisessä työmarkkinoille. Asiakkuudet painottuvat yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneisiin työttömiin työnhakijoihin tai alle 25 vuotiaisiin, joiden yhtäjaksoinen työttömyys on kestänyt vähintään 6 kk. Yli 25-vuotiaiden osalta työttömyyden yhtäjaksoisen keston tulee olla vähintään 12 kk.

Typissä toiminnassa (Terveyskatu 10) työskentelee kaksi kaupungin palveluohjaajaa. TE-toimisto on ilmoittanut siirtävänsä oman henkilöstönsä TE-toimiston tiloihin. Tästä lähtökohdasta on mietittävä uudetaan TYP:n toiminnallinen kokonaisuus ja toteuttamistapa.

Työpaja

Työpaja käsittää metalli- ja puuverstaan, starttipajan ja pesulan. Lisäksi perinteisen työpajan toiminnan lisäksi toteutetaan kuntouttavan työtoiminnan ryhmätoimintaa.

Työpajan yhtenä keskeisenä tavoitteena on nuorisotakuuseen vastaaminen. Työpajan asiakkaiden pääryhmä on alle 30-vuotiaat. Toimintavuoden aikana jatketaan työpajan kehittämistä oppimisympäristönä. Ohjaajien ammatillisen osaamisen vahvistaminen ja ylläpitäminen ovat keskeistä. Työpajalla on vastaava ohjaaja, joka toimii työpajan lähiesimiehenä ja ohjaaja, joka toimii pääsääntöisesti puuosaston ohjaajana. Metalliosaston ohjaajana on ollut tähän saakka palkkatuella palkattu henkilö. Ohjaajan palkkaaminen palkkatuella ja vaihtuvuus ovat vaikeuttaneet työn jatkuvuutta ja sisällön kehittämistä. Vuonna 2015 voimaan tulleen palkkatukiudistuksen jälkeen osaavan ohjaajan saaminen tehtävään on merkittävästi vaikeutunut. Metalliosaston koneet ovat vanhoja ja osin uusittavia jo työturvallisuuden näkökulmasta. Vuodelle 2016 esitetään hankittavaksi sellaisia työkaluja / koneita, joilla pystytään tekemään metallin perustöitä. Hinta-arvio hankittavista laitteista on 30 000 euroa.

Starttipajan asiakkaat ovat alle 29-vuotiaita vailla työtä tai opiskelupaikkaa olevia nuoria. Asiakkaat starttipajalle ohjaavat TYP -kuntouttavan työtoiminnan palveluohjaaja, etsivästä nuorisotyö, sosiaalityö ja oppilaitokset. Yhteistyötä nuorisopalvelujen/etsivän nuorisotyön kanssa kehitetään. Myös yhteistyötä POKE:n kanssa jatketaan TAIKO -hankkeen ja syksyllä 2015 POKE:lla käynnistyvän Valman (ammattilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus) kanssa.

Työpajalla pidetään lisäksi kesällä kaksi nuorten kesätyöleiriä aikaisempien vuosien tapaan.

Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttava työtoiminta on kunnan järjestämisvastuulla oleva aktiivointitoimenpide, jonka aikana kunnalla ei ole maksuvelvoitetta työmarkkinatuesta. Toiminnan tarkoituksena on aktivoida pitkään työttömän olleita henkilöitä takaisin työelämään tai etsiä muita jatkopolkuja. Elämänhallintaan ja terveydentilaan liittyvät tekijät ovat keskeinen kuntouttavan työtoiminnan sisältö monen asiakkaan kohdalla.

Vuonna 2016 kehitetään erityisesti ryhmätoimintaa sekä määrällisesti että sisällöllisesti. Ryhmien määrää lisätään nykyisestä kolmesta ryhmästä 6 -8 ryhmään. Ryhmistä 3-4 on kiinteistöhoiton ja 2 vanhustenhuollon avustavien työtehtävien ryhmää sekä 2 hyvinvointiryhmää. Ryhmiin palkataan kaksi määräaikaista ohjaajaa sekä palkkatuella ohjaajia. Yhteensä ryhmissä voi olla n. 60 -70 henkilöä kuukausitasolla. Kuntouttavan ryhmätoiminnan toteutus on osana työpajan toimintaa.

Kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan ryhmien lisäksi yksilökohtaisesti kaupungin toimintayksiköissä ja kolmannen sektorin toimijoilla. Yhteensä kuntouttavassa työtoiminnassa on kuukausittain 140 - 150 henkilöä.

Muut kuntoutumispalvelut

Uudessa sosiaalihuoltolaissa 17 § säädetään sosiaalisesta kuntoutuksesta. Sosiaalisella kuntoutuksella tarkoitetaan sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen keinoin annettavaa tehostettua tukea sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi ja osallisuuden edistämiseksi. Sosiaalisen kuntoutuksen sisältö on laaja ja sen toteutus vaatii monialaista yhteistyötä. Myös valmisteilla oleva lakiuudistus vammaispalvelu- ja kehitysvammalain yhdistämisestä etenee.

Aiemman sosiaalihuoltolain mukaisessa työtoiminnassa on ollut muutamia henkilöitä. Toiminnan lisäämiseen on ollut tarvetta, mutta ongelmana on ollut sopivien työtoimintapaikkojen ja tehtävien löytäminen.

Sosiaalisen kuntoutuksen ja sen toimintamuotojen kokonaisuutta on kehitettävä yhteistyössä mm. sosiaalityön sekä Arjentuen -

vastuualueen kanssa. Työ- ja päivätoiminnan kokonaisuutta ja kohdentumista tulee selkeyttää.

Muu työllisyyden tuki

Kustannuspaikka kattaa kolmannen sektorin työllistävillä toimijoilla maksettavan tuen, ostopalvelun sekä järjestöille ja yrityksille maksettavan kuntalisän ja hankkeiden kuntarahaosuuden.

Kuntalisän avulla pyritään kannustamaan ja tukemaan yrityksiä työllistämään äänekoskelaisia pitkäaikaistyöttömiä palkkatuella tai oppisopimuksella. Tukea on maksettu yritykselle enintään puoli vuotta 200 € kuukaudessa. Järjestöille tukea on maksettu enintään vuosi. Kuntalisä oppisopimukseen maksetaan koko oppisopimusjakson ajalta. Tuen suuruus ja myönnettävän ajan pituus määritellään vuoden 2016 aikana paremmin tarvetta vastaavaksi.

Välityömarkkinoiden rooli pitkäaikaistyöttömien työllistäjänä on vähentynyt ja vaikeutunut. Taustalla on vuoden 2015 alussa voimaan tullut palkkatukiudistus ja sen kohdentaminen. Myös yritykset ovat hakeneet vuoden 2015 aikana vähemmän kuntalisää kuin aikaisempina vuosina.

Vuonna 2016 ostopalveluja välityömarkkinatoimijoilta hankitaan vuoden 2015 aikana tehdyn vaikuttavuusarvion pohjalta.

Muu työllisyyden tuki -kustannuspaikalta rahoitetaan hankkeita, joissa kunta on mukana kuntarahoituksen osuudella. Vuonna 2016 Äänekoski on mukana kahdessa ESR -hankkeessa; POKE:n hallinnoimassa TAIKO -hankkeessa samoin Jyväskylän ammattikorkeakoulun nuorille suunnatussa SERPA -hankkeessa.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Yli 300 pv työttömänä olleiden passiivitukea saavien henkilöiden työmarkkinatuesta kunta maksaa 50 - 70 %. Äänekoskella oli yli vuoden työttömänä olleita työttömiä työnhakijoita 596 (05/2015), joista yli 300 päivää työttömyyden perusteella työmarkkinatukea saaneita oli 384.

Vuonna 2016 tavoitteena on saada mahdollisimman moni passiivituen piiristä aktiivitoimenpiteisiin: työkokeiluun, opiskelemaan, kuntouttavaan työtoimintaan tai palkkatuettuun työhön. Erityisesti nuorten kohdalla tavoitteena on työllistyminen tai opiskelupaikan etsiminen. Yhteistyötä kehitetään terveydenhuollon kanssa. Työmarkkinatukea saavien joukossa on henkilöitä, jotka ovat työkyvyttömiä. Heidän ohjaaminen työttömien terveystarkastukseen ja mahdollisesti eläkeselvittelyyn on tarkoituksenmukaista sekä työttömän itsensä, että kunnan näkökulmasta.

Vuoden 2015 alussa voimaan tulleen työmarkkinatuki uudistuksen vaikutukset kasvattavat merkittävästi työmarkkinatuen kuntaosuutta. Kunnan maksuvelvollisuus alkaa jo 300 päivän jälkeen, mikä lisää asiakasmäärää noin 90 henkilöllä. Yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden osalta kunnan maksuosuus on 70 %, asiakasmäärä kuukausitasolla on 170- 180.

Oma työllistäminen

Palkkatuella palkataan 100 pitkäaikaistyötöntä puolen vuoden työsuhteisiin, yhteensä 200 henkilöä vuoden aikana. Palkkatukea koskevat säädökset muuttuivat vuoden 2015 alussa, samoin tuen kohdentaminen yli 300 pv työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneille. Palkkatuella palkattavien ohjaukseen ja tehtävien organisointiin palkataan yksi määräaikainen ohjaaja.

Kesätyöllistäminen

Vuonna 2016 varaudutaan työllistämään kaikki halukkaat peruskoulun päättävät nuoret kahden viikon työsuhteeseen. Vuonna 2015 työllistettäviä nuoria oli yhteensä 145. Kaupunki työllisti näistä nuorista 17 – 19 –vuotiaita yhteensä 40. Lisäksi jatketaan 4 H-työllistämistoiminnan tukemista. Nuorten työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin tuetaan kesätyösetelillä. Nuorten työllistymistä yrityksiin pyritään lisäämään suuntaamalla tukea enemmän yrityksille. Mikäli kaikki halukkaat 9 lk:n päättävät työllistetään vuonna 2016, tarvitaan määräaikainen ohjaaja hoitamaan kiinteistöhoidolle menevien nuorten palkkaus sekä osittain ohjaus.

3.3.6.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 41 SOSIAALITYÖ JA TYÖELÄMÄN KUNT. PALVELUT: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Aikuis- ja perhesosiaalityön palvelut parantavat pitkäaikaistyöttömien, lapsiperheitten ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten elämäntilannetta. Sosiaalityöntekijöiden työpanos kohdentuu tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.	Asiakkaiden palvelut toteutetaan uuden sosiaalihuoltolain mukaisina. Valmistellaan perustoimeentulotuen siirto Kelalle.	Palvelutarpeen arvioinnit ja asiakassunnitelmat kaikilla asiakkailla. Lakisääteiset määräjät toteutuvat 100 % asiakkaista. Toimeentulotuen asiakasprosessi on selkeä ja yhteistyömalli Kelan kanssa on sovittu.
Lastensuojelun avohuollon palvelut toimivat siten, että perheitä tuetaan yhdessä kotona ja sijaishuollon tarve vähentyy.	Lastensuojelun perhetyö kohdentuu tarkoituksenmukaisesti eri asiakasryhmille. Asiakkaat saavat tukea sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa. Sijaishuollossa perhehoito on ensisijaista ja laitoshoidon määrä ei kasva.	Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä laskee. Sijaishuollosta 60 % toteutuu perhehoitona. Lastensuojelun ostopalveluissa hoitovuorokausia max 6500/ vuosi.
Pitkäaikaistyöttömien palveluprosessi on kokonaisuus, jossa eri toimijoiden roolit ovat selkeät. Nuorisotakuu toteutuu.	Kuntouttava työtoiminta laajenee erityisesti ryhmätoimintojen osalta. Työtoiminta on uuden lainsäädännön mukaista. Väilyömarkkinoiden työllisyyspalvelut hankitaan kohdennetusti ja tehdyn vaikuttavuusarvioinnin pohjalta. Yli 300 pv työmarkkinatukea saaneiden palkkatukityöllistämistä lisätään	Kuntouttavassa työtoiminnassa 150 asiakasta/ kk. Typissä on 400 asiakasta / vuosi. Ostopalvelusopimukset 3.sektorin toimijoiden kanssa on päivitetty. Palkkatukityöllistettyjä 100 henk./kk.

3.3.6.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 42 SOSIAALITYÖ JA TYÖELÄMÄN KUNT. PALVELUT: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014- 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Toiminnan kehittäminen sopeutetaan tuottavuus- ja vakauttamisohjelmiin uudessa toimintaympäristössä kiinnittäen huomioita palveluprosesseihin ja perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalityön tasapainoiseen yhteistyöhön.	Vakiinnutetaan toimintaa edelleen päätetyin toimintamalliperiaattein, vastaanottopalveluiden ja sairaalan vakanssivähennyksin, sairaalan paikkamäärä 40, tarvittaessa ruuhkaliukuma. Oman terveydenhuollon menojen kasvu -1 % vuodesta 2015.	Kustannusten kasvu tilinpäätös 2015-2016 -1 %
TTH:n palvelujen saatavuuden parantaminen ja soveltuva asiakaskunnan laajentaminen	Työterveyshuollon kokonaisuudet (talousarviomenot, poistot, sisäiset erät) katetaan tuloilla	Tilinpäätöksen tulos >+ 0

3.3.7 Arjen tuki

3.3.7.1 Toiminta-ajatus

Vuoden 2013 alusta perusturvan toimialueella tehtiin organisaatiomuutos, jossa Arjentuen vastuualueelle sijoitettiin vammaispalvelut, mielen-terveys- ja päihdetyön asumispalvelut sekä ikäihmisten palvelut. Vuoden 2015 alusta toiminta on ollut käynnissä kokonaisuutenaan ja Arjen tuen toimintoja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaan painottaen ennaltaehkäisevää toimintakykyä tukevaa toimintaa kaikilla osaluilla ja samalla kevennetään palvelurakennetta.

Toiminnan painopistealue on ennaltaehkäisevässä ja toimintakykyä ylläpitävässä toiminnassa ja sen kehittämisessä ensisijaisesti avotoimintana. Henkilöstöresurseja kohdennetaan ensisijaisesti niihin yksiköihin, joissa on henkilöstövajetta ja siinä ohella ennaltaehkäisevään toimintaan ja kotihoitoon. Ostopalveluita supistetaan edelleen palveluasumisen osalta ja ostopalvelut laitoshoidon osalta pyritään lopettamaan kokonaan vuoden 2016 aikana, vammaispalveluissa laitoshoidon käytetään lääkityksen arviointitilanteissa. Palveluasumisessa ja laitoshoidossa omissa yksiköissä ylipaikat on saatu purettua ja laitospaikkojen vähentämistä jatketaan samalla kun ennaltaehkäisevää toimintaa ja kotihoitoa kehitetään. Omia tehostetun palveluasumisen paikkoja muutetaan vuoden 2016 aikana 15 tehostetun kotihoidon paikoiksi. Työ- ja päivätoimintaa monipuolistetaan ja tarjontaa lisätään niin, että toiminta on laaja-alaista ja yhteistyö Arjentuen sisällä ja yli hallintokuntarajojen toimii saumattomasti. Ulospäin suuntautuvaa työtoimintaa pyritään laajentamaan työpajan kanssa yhteistyössä sekä mielen-terveys- ja päihdekuntoutujien että vammaisten osalta. Vuoden 2015 aikana otettiin käyttöön yhteistyössä terveydenhuollon henkilöstön kanssa suunniteltu mittaristo, jonka avulla voidaan vielä täsmällisemmin kohdentaa palveluita oikeaan aikaan oikeaan paikkaan ja lisätä näin asiakkaiden toimintakykyä ja elämänlaatua. Tämä tuo myös kustannustehokkuutta ja vähentää päällekkäisiä toimintoja organisaation sisällä.

mää), jolloin onnistuisi paremmin myös lomittaminen asiakkaan kotona ja helpottaisi muistisairaiden omaishoitajien vapaan käyttöä.

Ostopalveluina ikäihmisille ostetaan 16 henkilölle ympärivuorokautista hoitoa ja perhehoitoa 4 asiakkaalle. Ostettavista laitospalveluista on pyritty luopumaan vuoden 2015 aikana. Kotikuntamuuttajista Äänekoski maksaa 3 asiakkaalle ja vastaavasti Äänekoskella on kolme kotikuntamuuttajaa joista Äänekoski laskuttaa entistä kotikuntaa. Vammaispalvelussa ostetaan asumispalveluja pitkäaikaista ja lyhytaikaista yhteensä 51 asiakkaalle. Laitoshoitoa vammaispalveluissa ostetaan lähinnä lääkitysarviointijaksoja varten. Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelua ostetaan 37 asiakkaalle joista 13 on ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Päihdeasumispalveluita ostetaan viidelle asiakkaalle.

Ostopalveluihin otetaan käyttöön palveluseteli asumispalveluihin joka lisää asiakkaiden valintamahdollisuutta palveluiden suhteen.

Ostopalveluihin sisältyy mm. vaikeavammaisten ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut yhteensä noin 330 asiakkaalle, ensisijaisesti suositaan yhteiskuljetuksia ja senioriliikennettä. Asiakkaiden määrä on hieman laskenut edellisvuodesta. Vaikeavammaisten sekä sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelukustannuksien hillitseminen edellyttää joukko- ja senioriliikenteen hyvää toteutusta ja lisääntyvää käyttöä, sekä aikaisempaa tarkempaa kriteeristön (mittariston) noudattamista ja palveluiden säännöllistä tarkistamista.

Ostopalveluiden budjetti sisältää myös vanhusten kotihoitoon liittyvät tukipalvelut mm. kotiin vietävät ateriapalvelut, jotka tuottavat pääosin kaupungin omat ateriapalveluyksiköt osittain palvelut ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta. Tukipalveluihin uutena palvelumuotona tulee palvelusetelin käyttö siivouspalveluihin, joka on tulosidonnainen.

Vammaispalvelussa kustannuspainetta tuo henkilökohtaisen avun asiakasmäärän kasvu, sekä kotikuntamuuttajat. Henkilökohtainen apu on ollut vuodesta 2009 asiakkaan subjektiivinen oikeus, mikäli lain määrittelemät myöntämisedellytykset täyttyvät. Tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua kohdentamalla vammaispalvelun hoitajan työpanosta omana toimintana järjestetyn henkilökohtaisen avun toteutukseen, erityisesti niillä asiakkailla joilla avun tarve on vähäisempää. Työnjakoa kotihoidon kanssa on kehitetty ja edelleen etsitään yhteistyömuotoja mm yöpartion avulla.

Palvelutuotanto

Laitos- ja asumispalvelut

Palvelutuotanto sisältää omat laitos- ja palveluasumisen yksiköt, toimintakyvyn tuen yksiköt sekä kotihoidon.

Omia vanhusten laitospalveluyksiköitä on Piilolan vanhainkoti sekä Tupasvilla, joissa on yhteensä 65 paikkaa. Vanhusten ympärivuorokautisissa palveluasumisyksiköissä on 144 paikkaa vuonna 2016. Ympäri- vuorokautisesti valvottuja asumispalvelupaikkoja on kaikissa Äänekosken taajamissa. Omassa tuotannossa ylipaikat on saatu purettua vuoden 2015 alkupuolella. Palveluasumista on Suolahdessa Ruskovillassa 14 paikkaa.

Vakinaisen henkilöstön määrää esitetään lisättäväksi vuoden 2016 talousarviossa Niittywillan/Tukipilarin asumispalveluihin yhdellä. Kunnan palvelutalolle esitetään 1,5 uuden vakanssin perustamista. Omissa yksiköissä osaamista lisätään koulutuksella ja työssä oppimisella. Kotirannan palvelutaloa (20 paikkaa) kehitetään palvelemaan eri syistä palveluasumista tarvitsevia asiakkaita, joilla ei kuitenkaan ole ympärivuorokautisen avun tarvetta ja hoitoa voidaan tukea tarvittaessa yöpartion avulla.

Toimintakyvyn tuki

Toimintakyvyn tuki sisältää toimintakyvyn ylläpitoa edistävät ja kuntoutusta antavat yksiköt sekä avotoiminnan.

Kuntolan (12 paikkaa joita suunnataan enenevästi kuntouttaviin arviointijaksoihin) ja Niittywillan (10 paikkaa toimintakykyä ylläpitävää) vanhuksille suunnattujen lyhytaikaispaikkojen käyttöä suunnataan entistä enemmän sairaalasta kotiutuville ja muuten arviointijaksoja tarvitseville asiakkaille. Yhdessä terveystoimen kanssa laadittu mittaristo otettiin ensimmäisenä koekäyttöön Kuntolan yksikössä kesällä 2015. Molempien yksiköiden toimintaa pyritään kehittämään entistä tavoitteellisemmin kuntouttavalla työotteella. Yhteistyötä kotihoidon ja yksiköiden välillä lisätään, jotta asiakkaille voidaan suunnitella kotona asumista tukevat tavoitteet myös lyhytaikaisjaksoille.

Tavoitteena on saada asiakas mahdollisimman nopeasti ja turvallisesti siirtymään kotiin sairaalajakson jälkeen, mikäli hän tarvitsee jakson toimintakyvyn arviointia varten. Paikoilla turvataan riittävän pitkä arkikuntoutumisen mahdollisuus. Omaishoidon lakisääteisiä vapaita hoitetaan mahdollisuuksien mukaan enenevässä määrin lyhytaikaisessa perhehoidossa.

Mielenterveyskuntoutujien asumisyksikkö Tukipilarissa on yhteensä 12 paikkaa ja niistä osa on tarkoitettu pitkäaikaisille asukkaille ja osa lyhytaikaishoitoa tarvitseville. Tukipilari on avohoitoa, jossa ei ole yö hoitoa vain tarvittavat säännölliset yökäynnit tuotetaan oman yöpartion turvin ja turvahälytyspalvelu yöaikaan ostetaan yksityiseltä palvelun tuottajalta. Tavoitteena asumisyksiköllä on toteuttaa asukkaiden yksilöllistä ohjausta ja kuntoutusta niin että asiakkaat kotiutuisivat omaan kotiin/ryhmäasumiseen mahdollisuuksien mukaan tarvittaessa tukipalveluiden turvin.

Mielenterveys- ja päihdepalveluasiakkaiden ryhmätoiminta sekä kotona asuminen

Vuoden 2013 lokakuussa organisaatiomuutosten yhteydessä mielen-terveys- ja päihdeasiakkaiden avo- ja asumispalvelut siirtyivät Arjen tuen vastualueelle ja vuoden 2014 aikana tehtiin Arjen tuen sisällä järjestelyitä niin, että kotihoidon mielenterveyshoitajat ja ohjaaja siirtyivät hallinnollisesti Tukipilarin ja Niittywillan esimiehen alaisuuteen. Tämä mahdollisti koko mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden kanssa tehtävän työn paremman ja kustannustehokkaamman koordinoinnin ja tiiviimmän yhteistyön mielenterveyspoliklinikan kanssa.

Tämä mahdollistaa asiakkaalle hänen tarvitseman tukiverkon kotona asumisen tukemiseksi. Kotihoidon tukemisen lisäksi asiakkailla on mahdollisuus ryhmätoimintaan, jota tehdään yhteistyössä muiden alueella toimivien järjestöjen kanssa.

Kalevankodin ryhmäasunto on suunnattu 7 kehitysvammaiselle vaki- tuiselle asukkaalle. Yksikössä on varattu huone tilapäiseen asumiseen ja asumiskokeiluihin ja se hoitaa myös 2 asukkaan tukiasumisen palvelut (1 erillinen asunto). Kalevankodin ja toimintakeskuksen henkilöstön yhteiskäyttöä ja toiminnallista yhteistyötä jatketaan ja yksiköillä on yhteinen esimies. Kalevankodin toimintaa hyödynnetään myös entistä enemmän mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden kuntoutumispalveluis- sa.

Seniorikeskukset toimivat suuremmissa taajamissa, Äänekoskella viite- nä ja Suolahdessa kolmena päivänä viikossa, Konginkankaan ja Sumiais- ten toimintaa kehitetään asiakkaiden tarpeita vastaavaksi ja toiminnan sisältöjä monipuolistetaan myös yhä enemmän kotihoitoa tukevaksi ja tavoitteellisemmaksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Seniorikes- kuksissa jatkuvat myös seniorineuvolan toiminta ja tämä toiminta jat- kuu kaikissa taajamissa, myös Sumiaisissa ja Konginkankaalla sekä Suo- lahdessa 2 kertaa viikossa. Seniorineuvola toimintaa kehitetään ja se pyrkii vastaamaan osaltaan myös supistettuun terveystalouteen Sumiaisten, Suolahden ja Konginkankaan osalta. Ennaltaehkäise- vää neuvontaa toimipisteissä on lisäksi kerran viikossa. Seniorineuvola- toiminta aloittaa omaishoitajien ja 70-vuotiaiden terveystarkastukset vuonna 2016.

Toimintakeskuksen päivä- ja työtoiminta suuntautuu vaikeavammais- ten päivätoimintaan ja kotona selviytymistä tukevien taitojen ylläpi- toon. Sisältö muokataan vastaamaan ajan henkeä ja asiakkaiden tarpei- ta ja toimintakykyä tukevaksi. Ulospäin suuntaavaa toimintaa ja avosuojatyötä kehitetään yhteistyössä työpajan kanssa. Vuonna 2015 aloitettu toimintakeskuksen tilojen remontointi on suunniteltu siten et- tä se vastaa tiloiltaan ja toiminnaltaan myös tulevaisuudessa vaikeasti vammaisten päivä/viriketoiminnasta.

Vammaispalvelun kuntoutusohjauksessa työpanos kohdentuu edelleen vammaisten lasten ja perheitten ohjaukseen ja arjen tukeen sekä aikuisten kehitysvammaisten itsenäisen asumisen tukemiseen.

Kotihoito

Kotihoidon säännöllisen palvelun piirissä on yli 500 asiakasta ympäri kaupunkia. Lisäksi kotihoidon erilaisten tukipalveluiden piirissä on n. 900 asiakasta. Tukipalveluja ovat mm. turvapuhelin-, ateria-, vaatehuolto- kauppa- ja asiointipalvelut. Kotihoidossa suoraa asiakastyöaikaä pyritään lisäämään, jotta työaika kohdentuisi entistä paremmin suoraan asiakkaille. Kotihoitoa on kehitetty ympärivuorokautiseksi toiminnaksi aloittamalla yöpartio toiminta elokuun alusta 2014. Tällä muutoksella on pyritty tavoittelemaan entistä pidempää kotona asumisen mahdollisuutta ja ympärivuorokautisesta asumisesta aiheutuvien kustannusten vähenemistä ja hallintaa. Muutos on siirtänyt palveluasumiseen siirtymisen ajankohtaa sekä osaltaan helpottanut ympärivuorokautisten asumispaikkojen kysyntää. Osaltaan yöpartio on lisännyt myös omien, ei ympärivuorokautisten yksiköiden, yöaikaista turvallisuutta sekä vähentänyt ostopalveluna hankittua yöhoidon tarvetta omiin yksiköihin koko Arjen tuen vastualueella. Tällä muutoksella myös yöaikainen turvapuhelinpalvelu paranee laadullisesti sekä tuo kustannussäästöjä arjen tuen ostopalvelujen kokonaisuuteen. Yöpartio toiminta mahdollistaa myös ryhmäasumistoiminnan ikäihmisille, joka on vaihtoehto kotona asumisen ja palveluasumisen välillä. Yöpartio toiminnan sisällön kehittämistä jatketaan 2016.

Kotihoidon resursseja ohjataan entistä tehokkaammin asiakkaalle annettavaan aikaan. Kotihoidossa on vuoden 2015 aikana ostettu kertaoptimoointipalvelu kartoittamaan kotihoidon todellista asiakastyöaikaä. Vuodelle 2016 tavoitteena on saada toiminnanohjausjärjestelmä systemaattisesti käyntiin koko kotihoidon alueella. Kotihoidon henkilöstön osaamista lisätään koulutuksella. Henkilöstöresursseihin on kotihoitoon vuodelle 2016 esitetty 4 uutta hoitajan tointa, jotka kohdistetaan välittömään asiakastyöhön. Samalla siirtymällä kotihoidon osalta annosjakeluun vuonna 2016 vapautetaan 2,5 henkilötyövuotta asiakastyöhön.

Vuoden 2015 syyskuun alusta on käynnistynyt Arjen tuen alueella varahenkilöstöpankkijärjestelmä, jossa on 24 työntekijää. 10 Työntekijää siirtyy varahenkilöstöpankkiin omista yksiköistä (varahenkilöstö) ja 14 uutta hoitajan/sairaanhoitajan vakanssia palkattiin syksyllä 2015 määräaikaisesti vuoden 2016 loppuun saakka. Tällä henkilöstöllä pyritään turvaamaan sijaisten saanti yksiköihin ja sitä kautta lisäämään asiakasturvallisuutta ja vapauttamaan esimiesten työaikaä kehittämistyöhön ja työhyvinvoinnista huolehtimiseen. Henkilöstön palkkaamisen tarvittavat määrärahat siirtyvät eri yksiköiden sijaismäärärahoista.

Kotihoitoon ensivuodelle otetaan käyttöön myös palveluseteli kotikuntoutukseen maksimissaan 5 kertaa /asiakas. Palvelusetelin käytön tarpeen arvio Arjen tukeen vuonna 2016 palkattava fysioterapeutti ja palvelusta peritään kotisairaanhoidon mukainen asiakasmaksu. Kotikuntoutusta tekee myös oma fysioterapeutti ja lisäksi hän toimii myös palveluasumisyksiköiden ja kotihoidon käytettävissä.

Arjen tuen alueella on käytettävissä myös palveluohjaajien ja sosiaalityöntekijän työpanos, jota kohdistetaan myös pääsääntöisesti ennaltaehkäisevään työhön.

3.3.7.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 44 ARJEN TUKI: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuuden parantaminen ja turvaaminen tavoitteena raskaamman palvelutarpeen vähentäminen ja siirtäminen myöhäisempään ajankohtaan.	Ennaltaehkäisevän toiminnan ja niiden sisältöjen kehittäminen. Olemassa olevien tilojen yhteiskäyttö myös ilta-aikaan sekä iltavuoron käynnistäminen mt-toimintaan. Uuden toimintakykymittariston käyttöön ottaminen koko Arjen tuen alueella. Lyhytaikaispaikkojen suuntaaminen toimintakyvyn arviointiin ja kuntoutukseen.	Hyvinvoinnin kotikäynnit kaikille 80-vuotiaille, n. 80 käyntiä/v. Tiedotustilaisuus 75-vuotiaille 1 tilaisuus/v. Omaishoitajien ja 70-vuotta täyttäneiden terveystarkastukset senioneuvolan yhteydessä, toteutuneet seniorineuvolan käynnit 600 käyntiä/v. Seniorikeskuksen käynnit 4500 käyntiä/v., Dynamossa n. 1300 suoritetta/ 50 asiakasta, Toimintakeskuksessa 4800 suoritetta/ 50 asiakasta. Mt -ryhmätoiminta 50 as./v., Toimintakykymittaristo laaditaan kaikille palveluun tuleville ja käytössä asiakkailla kaikissa omissa yksiköissä. Kuntoutus- ja arviointijaksojen lyhytaikaispaikoilla 415 viikkoa/v, 115 asiakasta.
Kotiin vietävien palveluiden saatavuuden parantaminen ja turvaaminen kaikille ikäryhmille.	Yöpartioiminnan kehittäminen ja tehostaminen koko kunnan alueella vastaamaan kotona asuvien tarpeeseen. Arjen tuen avopalveluissa (kotihoito, kuntoutusohjaus) työskentelevien työntekijöiden välittömän asiakastyöajan lisääminen. Tukipuun 15 asiakaspaikan muuttaminen tehostetuksi kotihoidoksi. Lapsiperheiden kotihoidon palvelutaresen vastaaminen Mt- ja päihdeyhmätoiminnan vakiinnuttaminen. Vuoden 2016 alussa Arjen tuen vastualueella aloittaa fysioterapeutti jonka työpanos kohdistetaan toimintakykyä ylläpitävään ja kuntouttavaan toimintaan. Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto kotihoidossa. Omaishoidon osalta kattavuus v. 2015 tasolla.	Yöpartiokäynnit 12 000 käyntiä/v. Kotihoidon asiakastyöaika 60 %, 2500 suoritetta/tt, yht. 100 000 käyntiä/v. Kotisairaanhoidon asiakastyöaika 40 %, 1400 suoritetta/tt, yht. 15 400 käyntiä/v., Kotihoidon kattavuus yli 75-v. max. 13-14 % ja kotona asuvia yli 75-vuotiaita 91 %. lapsiperheiden kotipalvelu asiakasperheet/vuosi. Mt-tukiasumisen 7000 käyntiä/v., Mt-ryhmäkäynnit 2400 käyntiä/v. Kotikuntoutus 120 as./v., fysioterapeutin ryhmätoiminta 2000 käyntiä /v. Mt- ja päihdeasiakkaiden tukiasumisessa 80 asiakasta. Päihdeasiakkaiden kotihoidon asumisen tuki ostopalveluna 30 as./v. Omaishoidon piirissä n. 200 as./v. Vammaispalvelujen kuntoutusohjaus 90 as./v.
Asumispalveluiden ja laitoshoidon oikea-aikaisuus ja laadun varmistus	Arjen tuessa laitospaikkojen käytön vähentäminen. Ympäri vuorokautisten asumispaikoiden määrän vähentäminen ja tuetun asumisen sekä perhehoidon lisääminen arjen tuen eri asiakasryhmillä.	Kattavuus vanhustenhuollon laitoshoidossa 2,5 % yli 75-vuotiaista, yht.n. 23500 hoitopäivää/v., muissa asiakasryhmissä pitkäaikaista laitoshoidoa 0 vrk/v. Kattavuus tehostetussa palveluasumisessa yli 75-vuotiaista 6,5 %, yht. 60 000 hoitopäivää/v. Mt-asumispaikat ostopalvelut ympärivuorokautinen 13 asiakasta n. 4740 vrk ja 12 tuntinen 24 asiakasta 8760 vrk, yhteensä n. 13 500 vrk. Päihdeasumispaikat ostopalvelut ympärivuorokautinen 2 asiakkaalle 730 vrk, 12 tuntinen 2 asiakkaalle 730 vrk. Vammaispalveluiden asumispaikat ympärivuorokautinen 48 as/v. yht. 15960 hoitovuorokautta, 12 tuntinen 3 asiakkaalle n. 1090 vrk yhteensä n. 17050. Perhehoidossa 35 asiakasta, joista 15 pitkäaikaista ja 20 lyhytaikaista asiakasta.

3.3.7.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 45 ARJEN TUKI: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Palvelurakenteiden keventäminen siten, että pysytään arjen tuen budjetin raamissa eikä kustannuskehitys ylitä valtionosuuperusteen ja kaupungin yleisen kustannustason nousua	Ympäri vuorokautisen hoidon vähentäminen ennaltaehkäisevien ja kotiin suunnattujen palveluiden keinoin, mm. kotihoidon työajan tehokas käyttö, toiminnanohjausjärjestelmän käyttö ja yöpartio toiminnan tehostaminen Ennaltaehkäisevän työn ja toimintakykyä ylläpitävän toiminnan/työn lisääminen kaikilla osaluilla.	Talouden seuranta kuukausittain ja budjetin raameissa pysyminen

3.4 Kasvun ja oppimisen lautakunta

3.4.1 Toiminta-ajatus

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

3.4.2 Talousarvio 2016

KUVA 46 KASVUN JA OPPIMISEN LAUTAKUNTA: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
Kasvu ja oppiminen				
Toimintatuotot	2 168	2 027	1 949	-4 %
Toimintakulut	-28 459	-28 763	-28 985	1 %
Netto (toimintakate)	-26 290	-26 736	-27 036	1 %

3.4.3 Henkilöstö

KUVA 47 KASVUN JA OPPIMISEN LAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Kasvun ja oppimisen lautakunta

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	379,1 / 394	387,1 / 405	389,1 / 406	406	406
Osa-aikaiset	16	15	14	14	14
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	30	20	19	19	19
Osa-aikaiset	8	8	3	3	3
Yhteensä					
Kokoaikaiset	409,1 / 424	407,1 / 425	408,1 / 425	425	425
Osa-aikaiset	24	23	17	17	17

3.4.4 Lasten ja perheiden palvelut

3.4.4.1 Toiminta-ajatus

Lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta ja neuvolatoimintaa sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennalta ehkäisevä toiminta, varhainen tuki ja kuntoutus moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

3.4.4.2 Talousarvion perustelut

KUVA 48 LASTEN JA PERHEIDEN PALVELUT: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000410 Lasten ja perheiden palvelut				
Toimintatuotot	1 305	1 269	1 310	3 %
Toimintakulut	-10 031	-10 465	-10 606	1 %
Netto (toimintakate)	-8 726	-9 196	-9 297	1 %

Lasten päivähoido, esiopetus, kerhotoiminta ja lapsiperheiden kotiapu

Paikkamäärät päiväkodeittain (ei mukana pelkän esiopetuksen paikkoja)	Paikkoja
Alkulan päiväkoti 54 paikkaa	54
Kellosepän päiväkoti (54 /21 esiop.paikkaa)	54/75
Katvelan päiväkoti 75 paikkaa	75
Tiitelän päiväkoti 21 paikkaa	21
Konginkankaan päiväkoti 21 paikkaa	21
Mikonpuiston päiväkoti	121
Teken (Häränvirran) päiväkoti	68/90
Piilolan päiväkoti	42
Karhunlähteen päiväkoti	84
Yhteensä	540/583

Vuodelle 2016 päivähoido- ja esiopetustoimintaa suunnitellaan seuraavasti:

Häränvirran päiväkoti jatkaa toimintaansa Teken väliaikaisissa tiloissa. Lisäksi siellä toimii erillinen esiopetusryhmä sekä kokopäiväryhmiä tarpeen mukaan. Kellosepän päiväkoti on käynnistynyt 1.8.2015 ja väliaikaisista tiloista on luovuttu Alkulassa (rivitalo) sekä Suojarinteen alueella.

Päiväkoti Käden Jäljestä voidaan ostaa tarvittava määrä hoitopaikkoja.

Talousarvion tekovaiheessa lokakuussa 2015 lasten määrä päivähoitossa ja esiopetuksessa on yhteensä 765 lasta, edellisenä vuonna vastaavana aikana palveluiden piirissä oli 794 lasta.

Päivähoidolle tyypillinen ilmiö on lapsimäärän suuri vaihtelu vuoden aikana. Aikaisempien vuosien kokemuksella hoidossa voi olla jopa sata lasta enemmän kevättalvella syksyn määriin verrattuna.

Osa vanhemmista on valinnut lapsilleen 10 tai 15 päivän sopimuksen koko kuukauden hoitopäivien sijaan. Muutokset työllisyystilanteessa vaikeuttavat myös päivähoitopaikkojen optimaalista käyttöä ja vaikuttavat myös päivähoitopalveluista saatavaan tuloon. Lisäksi varhaiskasvatuslaki velvoittaa toimimaan siten, että yli 3-vuotiaiden ryhmässä ei saa ylittää 21 lapsen yhtäaikaista paikallaoloa. Tämä on vaikuttanut siten, että ryhmiin on sijoitettu muutamia lapsia vähemmän verrattuna edellisiin vuosiin.

Päiväkotitoiminta

Päiväkotihoidossa (osa- ja kokopäivähoito) on 16.10.2015 yhteensä 685 lasta. Vuotta aiemmin vastaava luku 698 lasta.

Karhunlähteen päiväkodissa on 84 paikkaa. Kaikki toiminnat on siirretty peruskorjattuihin tiloihin.

Piilolan päiväkodissa on 42 paikkaa 3-6 -vuotiaille lapsille. Päiväkoti toimii terveysaseman vieressä ja siellä työskentelee 6 pedagogia.

Konginkankaan päiväkodissa on 21 kokopäivähoitopaikkaa 2-6 -vuotiaille lapsille sekä esiopetusryhmä, mikä toimii koulun tiloissa. Päiväkoti toimii perhepäivähoidon varahoitopaikkana. Henkilöstöä on kaksi lastentarhanopettajaa, kaksi päivähoitajaa sekä lisäksi määräaikaisesti siirretty vakituinen työntekijä.

Teken päiväkodissa on 87 paikkaa, joista 3 x 21 paikkaa on 3-6 -vuotiaille ja 2 x 12 paikkaa 3-6 -vuotiaille lapsille (integroidut erityisryhmät). Erityislastentarhanopettajat konsultoivat eri päivähoitoyksiköitä erikseen sovitun jaottelun perusteella.

Alkulan päiväkodissa on 54 paikkaa, joista 12 on 1-3 -vuotiaille. Pihassa olevassa bänditilassa toimii kahtena aamupäivänä yhteinen kerho seurakunnan kanssa kahden vuoden kokeilutoimintana.

Katvelan päiväkodissa on 75 paikkaa, joista 12 on 1-3 -vuotiaille ja 63 paikkaa 3-6 -vuotiaille.

Elokuussa 2015 avattiin **Kellosepän** päiväkotitilat Katvelan päiväkodin viereen. Ne toimivat yhtenä yksikkönä. Uuteen päiväkotiin tulee tilat pi-

dennetyt aukiolon ryhmille (pienet ja isot) tuettu ryhmä ja erillinen esiopetusryhmä. Väliaikaiset toiminnot ryhmäperhepäiväkodissa ja Suojarinteen tiloissa on lopetettu ja Alkulan bänditilaan suunnitellaan avointa varhaiskasvatustoimintaa.

Tiitelän päiväkodissa on 21 paikkaa 3-6 -vuotiaille ja esiopetus. Lapsimäärä Tiitelässä vaihtelee ja välillä myös alle 3 -vuotiaita on otettu hoitoon päiväkotiin, koska taajamassa ei ole perhepäivähoitoa tarjolla. Alle 3-vuotiaiden vaatima henkilöstöresurssi on yksi aikuinen neljää lasta kohti. Henkilöstöä päiväkodissa on kaksi lastentarhanopettajaa ja kaksi päivähoitajaa. 1-2 -vuotiaiden hoitaminen vaatii toiminnan eriyttämistä ja ruokahuollon toiminnot lasten hoidon ohessa on erittäin työlästä. Päiväkotiin on palkattu lisäresurssia tarpeen mukaan.

Mikonpuiston päiväkodin paikkaluku on 121, joista alle 3 -vuotiaille 30 hoitopaikkaa (12 paikkaa päivähoitoa ja 18 paikkaa ympärivuorokautista hoitoa tarvitseville) ja yli 3-vuotiaiden ympärivuorokautiselle vuorohoidolle 28 paikkaa. Lisäksi siellä toimii perhepäivähoidon varahoito. Päiväkodissa työskentelee 25 pedagogia sekä kaksi päivähoitajaa varahoitoyksikössä sekä tukipalveluhenkilöstö. Ympärivuorokautinen hoito on lisääntynyt ja vuorohoitoryhmissä on lapsia kirjoilla lähes kaksinkertainen määrä kutakin hoitopaikkaa kohti. Mikonpuiston päiväkotin on varahenkilönä toimivan päivähoitajan ”kotipesä”.

Päiväkotihoido/ostopalvelut

Perhepalvelujohtajan päätöksellä ostopalveluja voidaan käyttää tarvittaessa. Kunnalliset hoitopaikat täytetään aina ensin. Lautakunnassa on määritelty kriteerit, joiden mukaan tehdään yhteistyötä mm. päiväkotin Käden Jäljen kanssa.

Perhepäivähoito

Perhepäivähoidossa on aktiivisyössä 21 kotona työskentelevää hoitajaa lokakuussa 2015 ja hoitopaikkoja 84. Elokuun alusta lähtien Äänekoskella luovuttiin kokonaan puolikkaiden paikkojen käytöstä ja nyt toimintamalli on päivähoitolain ja -asetuksen mukainen. Lokakuussa 2015 perhepäivähoitoon on sijoitettu 80 lasta, edellisenä vuonna 99.

Esiopetus

Toimintakaudella 2015–2016 esiopetuksessa on lapsia 212 lasta ja edellisenä vuonna 230 esikoululaista.

Päiväkotien antama esiopetus on tarkoitettu niille lapsille, jotka tarvitsevat päivähoitoa esiopetuksen lisäksi.

Erillisiä esiopetuspaikkoja on Hietaman koululla, Suolahden taajamassa Kellosepän päiväkodissa ja Tekellä tarpeen mukaan yksi tai kaksi eri

ryhmää. Näissä ryhmissä toimii lastentarhanopettaja ja osa-aikainen päivähoitaja (23 h/vko).

Perusopetus

Toimintakaudella 2015-2016 päiväkodeissa on yhteensä neljä perusopetuksen kirjoilla olevaa lasta, joille on myönnetty pidennetty oppivelvollisuus. Näiden lasten opetuskustannukset laskutetaan perusopetukselta.

Kerhotoiminta

Kerhotoiminta toimii keskimäärin kahtena päivänä viikossa. Toiminnassa on mukana 25–30 lasta. Kerhotoiminnassa työskentelee lastentarhanopettaja ja tarvittaessa varahoidon päivähoitaja. Toiminnan eriyttämistä, yhteistyötä huoltajien kanssa ja toiminnan suunnittelua ja toteutusta on lisätty resursoimalla lastentarhanopettajan työaikaa lisää.

Vuonna 2016 yhteistä kerhotoimintaa seurakunnan kanssa jatketaan Suolahdessa.

Lapsiperheiden kotipalvelu

Talousarvioon varataan toimintarahat lapsiperheiden kotipalveluun kahdelle työntekijälle vuodelle 2016.

Perhetyö

Talousarviossa on esitetty määräraha neuvolan perhetyöntekijälle vuodelle 2016. Kunnille tuli velvollisuus järjestää kaikille lapsiperheille perhetyötä peruspalveluna sosiaalihuoltolain uudistuksen myötä.

Neuvola- ja terapiapalvelut

Neuvola- ja terapiapalvelut käsittävät perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä lasten puhe- ja toimintaterapian. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisevässä, varhaisen tuen työssä. Menetelmällisiä sisältöjä kehitetään valtakunnallisten suositusten mukaisesti huomioiden moniammatillinen tuen kolmiportaisuus. Henkilöstön koulutuksessa painopisteenä on lasten, nuorten ja lapsiperheiden varhaisen tuen, ennaltaehkäisevän mielenterveystyön ja uusien toimintamallien käyttöönoton edellyttämisen osaamisen vahvistaminen.

Äitiysneuvola vastaa raskaana olevien naisten terveydenhoidosta raskauden, synnytyksen ja lapsivuoteen aikana. Raskauden aikana lasta odottavan äidin ja sikiön terveyttä ja perheen hyvinvointia seurataan säännöllisten määräaikaistarkastusten avulla. Odottaville äideille tarjotaan mahdollisuus valtakunnallisen seulontaohjelman mukaisesti raskaudenaikaiseen sikiön kromosomi- ja rakennepoikkeavuuksien seu-

rantaan erikoissairaanhoidossa. Riskiraskauksien seuranta toteutetaan sairaanhoitopiirin ohjeistaman hoitokäytännön mukaisesti, yksilöllistä terveystarkastusohjelmaa noudattaen. Ensimmäistä lasta odottaville perheille järjestetään moniammatillisesti toteutettua perhevalmennusta. Terveystarkastuksen suorittama kotikäynti tarjotaan kaikille vastasyntyneille perheille. Vuosittain Äänekoskella syntyy noin 200 lasta. Äitiysneuvolakäyntejä arvioidaan toteutuvan 2 700.

Äitiysneuvoloiden yhteydessä toimivat **perhesuunnitteluneuvolat** antavat seksuaaliterveyden edistämiseen, perhesuunnitteluun ja raskauden ehkäisymenetelmien valintaan liittyvää neuvontaa ja vastaanotto- palveluita. Perhesuunnitteluneuvolan ilmaisjakelu toteutetaan nykyisen toimintakäytännön mukaisesti. Perhesuunnitteluneuvolakäyntejä arvioidaan toteutuvan 1 500.

Perhesuunnitteluneuvolat toteuttavat myös yleiseen terveyden edistämistoimintaan sisältyvät kohdunkaulan syöpää ehkäisevät irtosoluseulonnan säädetyissä ikäryhmissä, arvio 680 seulontatutkimusta. Seulontanäytteiden analysointi- ja näytteenottovälinekustannukset kirjautuvat terveystarkastuksen kustannuksiksi, henkilöstömenot perhesuunnitteluneuvolan kustannuksiksi.

Lastenneuvolapalveluiden piiriin kuuluvat kaikki alle kouluikäiset lapset. Toimintaan sisältyy laaja-alainen terveysneuvonta, lasten määräraikaistarkastukset ja seulontatutkimukset sekä moniammatillinen verkostotyö. Normaalin neuvolaseurannan aikana lapsella on viisi lääkärintarkastusta, näistä laajoina terveystarkastuksina järjestetään 4 kuukauden, 18 kuukauden ja 4 -vuotiaiden terveystarkastukset. Lapsen neurologista kehitystä arvioiva LENE -tutkimus tehdään kaikille 3-6 -vuotiaille lapsille. Lastenneuvolat toteuttavat valtakunnallisen yleisen rokotusohjelman mukaiset lasten rokotukset, tarvittavat lasten muut vapaaehtoiset rokotukset sekä 6-35 kuukauden ikäisille lapsille suunnatut maksuttomat influenssarokotukset. Lastenneuvolakäyntejä arvioidaan toteutuvan 4 200.

Kouluterveydenhuoltotoimintaan sisältyy perusopetusta antavien koulujen oppilaiden terveyden edistäminen ja seuranta, sairauksien ehkäisy, oppilashuollollinen yhteistyö sekä osallistuminen kouluyhteisön terveellisyden ja turvallisuuden valvontaan ja edistämiseen. Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisyssä. Määräraikaistarkastukset toteutetaan kaikille vuosiluokille. Laajat terveystarkastukset tehdään peruskoulun ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella luokalla oleville oppilaille. Kodin ja kouluterveydenhuollon yhteistyötä vahvistetaan järjestämällä viidennen luokan sekä seitsemännelle luokalle tulevien oppilaiden terveystarkastukset pääosin kesällä perhetapaamisina terveydenhoitajien vastaanotoilla. Laajoissa terveystarkastuksissa on käytössä valtakunnallisesti hyväksytyt, oppilaille ja vanhemmille suunnatut terveystarkastuksen esitieto- ja terveystarkastuslomakkeet. Kahdeksannen luokan laajassa terveystarkastuksessa käytetään myös Adsume -

nuorten päihdemittaria sekä nuorille suunnattua BDI-13 mielialakyselyä. Kouluterveydenhuollon palvelujen piirissä on noin 2 200 oppilasta. Vastaanottokäyntejä arvioidaan toteutuvan 7 600.

Opiskeluterveydenhuollon palvelujen piiriin kuuluu noin 1 460 toisen asteen oppilaitoksen opiskelijaa. Toiminnan painopistealueena on opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen ja sairauksien ehkäisy sekä opiskelijahuollollinen yhteistyö. Opiskelijoiden sairaanhoidtopalveluihin sisältyy kansanterveyslain tarkoittamat palvelut mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto.

Opintonsa aloittavien terveystarkastukset toteutetaan terveydenhoitajan ja lääkärin vastaanotolla ensimmäisen tai toisen lukuvuoden aikana. Äänekosken toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevien poikien puolustusvoimien kutsuntatarkastukset toteutetaan opiskeluterveydenhuollossa 2. lukuvuoden kevään aikana. Opiskeluterveydenhuollossa on käytössä Adsume -nuorten päihdemittari ja AUDIT - kysely, mielialakysely tai masennusseula tehdään tarvittaessa. Opiskeluterveydenhuoltoikäntejä arvioidaan toteutuvan 2 600.

Puheterapia kohdentuu pääasiassa alle kouluikäisiin lapsiin. Aikuisväestön osuus on noin 8 %, keskeisimpiä asiakasryhmiä ovat äänihäiriöiset sekä neurologiset potilaat. Kehitysvammaisten tutkimukset ja kuntoutuksen suunnittelu hoidetaan omana työnä. Yhteistyö lasten perheiden, neuvoloiden, päivähoidon ja koulujen erityisopettajien kanssa on tiivistä. Puheterapeutti osallistuu myös kouluvalmiuden arviointiin ja lasten kuntoutustyöryhmän toimintaan. Puheterapiassa on 2 puheterapeutin tointa, puheterapiakäyntejä arvioidaan toteutuvan 1 500.

Toimintaterapiaan sisältyy lapsen toimintaterapiatarpeen arviointi, lapsen ja hänen lähipiirinsä ohjaus ja neuvonta sekä yhteistyö lapsen vanhempien ja hänen hoitoonsa osallistuvien eri tahojen kanssa. Toimintaterapeutti tekee suosituksia lääkinnällisestä kuntoutuksesta, osallistuu kouluvalmiuden arviointiin ja lasten kuntoutustyöryhmän toimintaan. Toimintaan sisältyvät tarvittaessa myös konsultaatiokäynnit päiväkodeissa ja kouluissa. Toimintaterapian henkilöstönä on yksi osa-aikainen (50 %) puheterapeutti. Vastaanottokäyntejä arvioidaan kertyvän 220.

Perheneuvola

Perheneuvola vastaa erityistason kasvatus- ja perheneuvolapalveluiden antamisesta Äänekosken ja Konneveden alueilla. Työntekijöinä perheneuvolassa on 2 psykologia, sosiaalityöntekijä ja 0,5 toimistos sihteeri. Lisäksi käytössä on yksityisen lastenpsykiatriin palvelut noin joka toinen kuukausi. Perheneuvolaan vuosittain ilmoittautuu noin 170 - 180 asiakasta ja perheenjäsenet mukaan lukien asiakkaita käy vuositasona vajaat 400. Perheneuvola palvelee 0 - 13 v. ikäisten lasten perheitä. Yhteistyötä tehdään tarvittaessa kaikkien niiden toimijoiden kanssa, jotka

ovat asiakasperheiden kanssa tekemisissä. Pienistä resursseista johtuen kaikkiin mahdollisiin yhteistyötarpeisiin ei voida vastata.

Perheneuvola hankkii tarvittavat omaan vastuualueeseen liittyvät perustellut jatkotutkimus ja -kuntoutuspalvelut ostopalveluina. Lapsiperheiden tarvitsemien palveluketjujen kehittämisessä ollaan mukana.

3.4.4.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 49 PERHEPALVELUT: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Perhepalveluiden palvelukokonaisuus toimii siten, että lapsiperheet saavat palvelut laadukkaasti ja oikea-aikaisesti. Perhepalveluiden mahdollisen lisääntyvän ja monimuotoistuvan tarpeen ennakoiti. (Sote-uudistus, lakiuudistukset, metsäteollisuuden investoinnit)	Perhekeskuksen ja varhaiskasvatuksen kevyempien hoitomuotojen suunnittelua ja kehittämistä jatketaan. Painopisteenä on ennaltaehkäisevä työ. Moniammatillinen yhteistyö toimii sujuvasti. Kunnan esiopetussuunnitelma ja varhaiskasvatussuunnitelma työskentely	Kehittämistyön vaikuttavuus (varhaiskasvatuksen avoin toiminta, osa- ja kokopäivätoiminta), terveystarkastuksien toteutuminen, asiakaspalaute
Turvallisten ja terveellisten toimintaympäristöjen saaminen.	Laaditaan varhaiskasvatuksen tilojen kokonaisuus selvitys. Perhekeskus-päiväkotihankkeen käynnistäminen Äänekosken taajamaan ja toimintamallin käynnistäminen/ toteuttaminen myös muissa taajamissa yhteistyössä eri yhteistyötahojen kanssa.	Selvitys laadittu. Selkeä hanke- ja toimintasuunnitelma aikatauluineen valmisteltu kokonaisuus selvityksen pohjalta. Koulujen ja oppilaitosten terveydellisten olojen selvitykset tehty 3 vuoden välein.

3.4.4.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 50 PERHEPALVELUT: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Osaava henkilökunta toteuttaa tavoitteellisesti laadukkaita ja kohtuuhintaisia palveluja asiakasmukaisissa tiloissa.	Riittävien resurssien ja osaamisen varmistaminen. Laadukkaan toiminnan tehokkuus ja tuloksellisuus.	Sotkanetin ja tilastokeskuksen suoritehinnat esim. verrattuna verrokkikuntiin. Asiakaspalaute, henkilöstöpalaute, toiminnan arviointi.

3.4.5 Opetuspalvelut

3.4.5.1 Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

3.4.5.2 Talousarvion perustelut

KUVA 51 OPETUSPALVELUT: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000420 Opetuspalvelut				
Toimintatuotot	732	664	546	-18 %
Toimintakulut	-17 926	-17 813	-17 889	0 %
Netto (toimintakate)	-17 194	-17 150	-17 343	1 %

Hallinto

Hallinnossa työskentelee opetus- ja kasvatusjohtajan lisäksi kaksi toimistosihteeriä. Hallinnon erityispalveluissa toimii kolme koulupsykologia, kaksi vastaavaa koulukuraattoria ja yksi koulukuraattori. Koulukuraattorin kustannukset katetaan Koulutuksellisen tasa-arvon hankerahalla. Koulupsykologi koulukuraattori työpareista kaksi työskentelee esi- ja perusopetuksessa ja yksi työpari toisella asteella. Keski-Suomen opiston, Äänekosken lukion ja Poken nuorisoasteen opiskelijoita on yhteensä noin 1 100. Perus- ja esiopetuksessa oppilaita on työpari kohti noin 1 200. Erityisopetuksen koordinaattorin työpanos kuuluu myös opetuspalveluiden hallintoon. Koulutoimen atk -palveluissa työskentelee atk-suunnittelija ja tukihenkilö.

Projektit

1. Kerhotoiminnan kehittäminen
 - Hankkeessa tuotetaan kouluille kerhotoimintaa joko ostamalla ohjaus yhteistyökumppaneilta tai koulun oman henkilöstön voimin.
2. Ryhmäkoon pienentäminen
 - Hankerahoitusta käytetään yläkoulujen, Konginkankaan koulun, Koiviston koulun, Keskuskoulun ja Asemakadun koulun samanaikaisopetukseen. Yläkouluihin tuotetaan yhteensä 24 vuosiviikkotuntia ja alakouluihin 55 vuosiviikkotuntia noin viiden kuukauden ajan.
3. Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen
 - Hankkeen kautta tuotetaan Koulunmäen koululle, Telakkakadun koululle, Asemakadun koululle ja Keskuskoululle koulunkäynninohjaajien palveluita. Lisäksi rahoitusta käytetään koulukuraattorin palkkakustannuksiin.
4. Romani -hanke

- Hankkeella tuetaan romanilasten perusopetuksen toteuttamista koulunkäynninohjaajaan palkkaamisella.
5. Liikkuva koulu -hanke
- Hankkeella tuetaan peruskoululaisten välituntiliikuntaa.
6. Pedagoginen ICT-ohjaus -hanke
- Hankkeessa tuetaan opettajille pedagogista tukea ICT-tekniikan hyödyntämiseksi opetuksessa.

Perusopetus ja ap-ip -toiminta

Äänekoskella on yhteensä 10 perusopetusta antavaa koulua: kaksi yläkoulua ja kahdeksan alakoulua. Toisen asteen koulutusta tuottaa Äänekosken lukio.

Koulu	Opettajia	Ohjaajia	Oppilaita
Keskuskoulu	40	10	532
Asemakadun koulu	26	10	350
Mämmen koulu	7	1	125
Honkolan koulu	7	2	92
Konginkangas	7	1	96
Hietaman koulu	5+1 (kiertävät=1)	1	87
Sumiaisten koulu	5	1	72
Koulunmäen koulu	35	3	356
Telakkakadun koulu	35	3	342
Äänekosken lukio	22	0	318
Hankerahoituksella	3	7	

Kouluilla on yhteensä 5 koulusihteeriä ja 4 perusopetuksen rehtoria ja yksi lukion rehtori.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutettiin Keskuskoulun sekä Konginkankaan, Honkolan, Hietaman, Koiviston, Asemakadun ja Sumiaisten kouluilla. Koskelan Setlementiltä ostetaan aamu- ja iltapäivätoimintaa Äänekosken keskustan ja Suolahden alueelle 160 000 eurolla.

Lukio

Äänekosken lukio toimii Hiskinmäen koulukiinteistössä, jossa toimintaa jatketaan lukuvuoden 2016 - 2017 loppuun saakka, jonka jälkeen toimintaa siirtyy uuteen lukiokiinteistöön. Lukiolla on käytössä tilaelementeistä koottu väistötila, jossa on 4 perusopetustilaa oheistiloineen. Virkajärjestelyjen ja eläköitymisen kautta on pystytty vähentämään henkilöstökuluja. Opiskelijamäärän kasvu laskee opiskelijakohtaisia kustannuksia.

3.4.5.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 52 OPETUSPALVELUT: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Perusopetuksessa on toimiva laatujärjestelmä, joka ohjaa koulujen toimintaa arvioinnin ja työsuunnitelman avulla.	Lukuvuoden 2015-2016 laatutavoitteet arvioitu ja sen perusteella on määritelty lukuvuoden 2016-2017 laatutavoitteet koulujen työsuunnitelmiin	Itsearviointi tehty ja työsuunnitelmien tavoitteet laadittu tulosten perusteella.
Opetussuunnitelman uudistaminen.	Uusi opetussuunnitelma käytössä luokilla 1-6 1.8.2016 ja valinnaisaineiden opetussuunnitelma on valmis 31.12.2016. Laaditaan toimintasuunnitelma uuden opsin mukaisen toimintakulttuurin luomisesta kouluille	Opetussuunnitelma 1-6 käytössä 1.8.2016: on/ei. Valinnaisaineiden ops valmis 31.12.2016: on /ei. Toimintasuunnitelma ladittu on/ei. Opetussuunnitelma 1-6 käytössä 1.8.2016: on/ei. Valinnaisaineiden ops valmis 31.12.2016: on /ei.
Kaikilla oppilailla, huolimatta koulumuodosta tai koulun sijainnista, on riittävä ja oikea-aikainen tuki.	Erityisopetuksen kehittäminen 2015-2016 hankkeen rahoituksen avulla toteutetaan tuen ja ohjauksen koulutuksia . Ohjauksen suunnitelman rakentaminen koulun työsuunnitelmaan. Aktiivisen kehittämiskumppanin löytäminen.	Koulutuspäiviä toteutetaan hankkeen rahoituksella vähintään 5. Ohjauksen suunnitelma on mukana työvuoden 2016-2017 vuosisuunnitelmassa. Olemme löytäneet vähintään yhden uuden kehittämiskumppanin.

3.4.5.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 53 OPETUSPALVELUT: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Opetuspalvelun rakenne tukee taloudellisesti kestävä kehitystä.	Perusopetuksen oppilasvuoden hinta, ilman kustannuslaskennallisia eriä ja vyörytyksiä, on alle 7200 € (kaikki oppilaat).	Oppilasvuoden hinta ≤ 7200 €
Tehostetaan opetuspalvelun talousseurantaa.	Opetuspalveluiden tilinpäätöskertomuksessa käytössä uudet toimintaa kuvaavat tunnusluvut.	Tunnusluvut käytössä.
Lukion opiskelijakohtaiset kustannukset laskevat Keski-Suomen lukioiden keskitasoon.	Lukion yksikköhinnan ylittävä opiskelijakohtainen kustannus on alle 1000 e	ON /Ei

3.4.6 Nuorisopalvelut

3.4.6.1 Toiminta-ajatus

Nuorisotyön toimintamuotoja ovat avoin tilatyö, erityisnuorisotyö, osallisuustyö, kansainvälisyystyö, erilaiset leirit ja tapahtumat sekä koulujen kanssa tehtävä yhteistyö.

3.4.6.2 Talousarvion perustelut

KUVA 54 NUORISOPALVELUT: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000430 Nuorisopalvelut				
Toimintatuotot	131	94	94	0 %
Toimintakulut	-502	-484	-489	1 %
Netto (toimintakate)	-371	-391	-396	1 %

Nuorisotilat tarjoavat nuorille turvallisen ja päihteettömän vapaa-ajanviettopaikan. Nuorisotiloissa voi pelata erilaisia pelejä, kuten biljardia, pingistä, pleikkaria ja erilaisia lautapelejä. Voit myös kuunnella musiikkia, lukea lehtiä, katsoa telkkaria tai vain hengailaa kavereiden kanssa. Kävijä voi myös osallistua nuorisotilojen erilaisiin toimintaryhmiin.

Nuorisokeskus Spotti, Kotakennäntie 21

1 574 m²/4 700 m³.

Kaksi nuorisotyöntekijää.

Nuorisokeskuksessa sijaitsee nuorisopalvelujen toimisto ja etsivännuorisotyön toimisto. Nuorisokeskus tarjoaa monipuoliset harrastustilat monille eri ryhmille ja eri-ikäisille ryhmille. Nuorisokeskuksessa on nuorisotilatoimintaa 27 h/vk ja se on myös avoinna viikonloppuisin kerran kuukaudessa. Nuorisokeskus on avoinna myös kesäisin, jolloin se toimii kesäkahvilana.

Nuorisotila Suolahti, Kellosepänkatu 21

330m²/990m³

Kaksi nuorisotyöntekijää

Nuorisotiloilla järjestetään avoimien ovien toimintaa 13 – 18 vuotiaille nuorille. Avoinna 28 h/vk

Nuorisotalo Vapari, Konginkangas

420m²/1 100 m³

Yksi nuorisotyöntekijä

Toimintaa ja tapahtumia (3 lk. ylöspäin) sekä tyttöjentilan toiminnan. Avoinna 17 h/vk

Nuorisotila, Sumiainen

Ei vakanssia

Toimintaa ja tapahtumia (3. lk. ylöspäin). Avoimna 14 h /vk.

Kohdennettu nuorisotyö

Nuorisopalveluiden kohdennetun nuorisotyön tarkoituksena on tavoittaa tuen tarpeessa olevia nuoria ja löytää heille tarvittavaa apua ja tukea. Työskentelyyn ohjaututaan nuoren omasta aloitteesta, vanhempien yhteydenoton kautta, eri oppilaitosten tai viranomaisten toimesta. Kohdennettu nuorisotyö on nuorille organisoitua vapaa-ajantoimintaa, jolla on kasvatuksellisia ja kehitykseen kiinnittyviä päämääriä.

Kohdennetun nuorisotyön työmuotoja ovat mm. yksilö- ja pienryhmätoiminta. Kohdennettua nuorisotyötä tekevät Äänekosken kaupungin nuorisopalveluissa etsivänuorisotyö.

Nuorisotyö ja koulu

Nuorisopalvelut järjestää välituntibreikkejä yläasteilla. Kohdennetusta nuorisotyöstä etsivänuorisotyöntekijät ovat peruskouluilla, lukiossa ja ammattikoulussa. Nuorisotyöntekijät osallistuvat laajennettuun oppilashuoltotyöryhmään säännöllisesti. Eurooppalaiset vapaaehtoiset ovat koulussa mukana erilaisissa tehtävissä/tilaisuuksissa/tapahtumissa. Nuorisokeskuksessa ja Suolahden nuorisotiloissa pidetään 6 -klubi -toimintaa mikä tukee nuorisotyö- ja koulutyötä.

Kansainvälinen toiminta (Erasmus +)

Vuonna 2016 vastaanotetaan eurooppalaisia vapaaehtoisia 3 kpl, tavoitteena on lähettää 2-3 Äänekoskelaista nuorta eurooppalaiseen vapaaehtoistoimintaan. Vuosina 2016 – 2017 järjestetään kahdenkeskinen ryhmävaihto Äänekoskella. Lisäksi vuosina 2016 – 2017 haetaan Erasmus + -ohjelman kautta strategisia kumppaneita mukaan nuorisopalveluiden toiminnan kehittämiseen. 1 - 2 nuorisotyöntekijän osallistuminen kansainväliseen koulutukseen.

Kesätoiminta

Kangaslammen leirikeskuksen vuokraus siirtyy tilapalveluille 2016.

Nuorisokeskuksen kesäkahvila on auki kesäkuusta – heinäkuuhun. Kahvila työllistää kesätyöntekijöitä n. 10 henkilöä.

Liikennepuisto on auki kesä- ja heinäkuun. Liikennepuisto työllistää kesätyöntekijöitä n. 10 henkilöä.

Kangaslammen leirikeksuksessa pidetään kaksi lasten leiriä kesäkuussa.

Osallisuus

Nuorisovaltuuston vanha kausi päättyy 2015 ja uusi kausi alkaa 2016.

Hankerahoitukset

Etsivä nuorisotyö -hanketta jatketaan ja haetaan 96.000 euron valtion-avustusta. Kaupungin omarahoitusosuus on 30.000 euroa. Etsivänuorisotyöntekijöitä on kolme henkilöä. Erasmus + -ohjelman kautta haetaan rahoitus eurooppalaiseen vapaaehtoispalveluun, ryhmävaihtoihin ja strategiaan kumppaneihin. Toiminnassa ei ole kaupungin omarahoitusosuutta. Erasmus + -ohjelman kautta saatava rahoitus on 15.000 – 150.000 euron välillä. Rahoitus suuruus riippuu hyväksyttävistä hankkeista.

3.4.6.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 55 NUORISOPALVELUT: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Ennaltaehkäisevien ja monipuolisten toimintamuotojen kehittäminen, sekä jo olemassa olevien toimintamuotojen uudelleenarviointi.	Toimintojen arviointi ja organisaation kehittäminen yhteistyökumppaneitten ja asiakkaiden kanssa. Nupetussuunnitelman valmistelu jatkaminen.	Asiakaskyselyt. Kysely yhteistyökumppaneille. Kehityskeskustelut. Työhyvinvointikysely. Toteutettu: Kyllä/ei.

3.4.6.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 56 NUORISOPALVELUT: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Nuorisopalvelujen rakenne tukee taloudellisesti kestävä kehitystä.	Nuorisopalvelut pysyy annetussa talousarviossa	Talousarvion toteutuminen.

3.5 Tekninen lautakunta

3.5.1 Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilyttämisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisen rakentamisen ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakentamisen valvonnasta sekä tilaajana hoidosta ja kunnossapidosta.

Lautakunta toimii kunnan jätehuoltoviranomaisena ja valmistelee vesi- ja viemärihuollon yleistä kehittämistä ja toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta huolehtii kunnalle lainsäädännössä osoitetusta asuntotoimista, yksityisteistä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Lautakunta vastaa kaupungin eri toimialojen kuljetuspalvelujen sekä kunnan sisäisen joukkoliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä.

3.5.2 Talousarvion perustelut

KUVA 57 TEKNINEN LAUTAKUNTA: TA2016

Tekninen lautakunta	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos
				2016/2015 %
Toimintatuotot	2 692	2 651	2 557	-4 %
Toimintakulut	-12 101	-12 470	-12 726	2 %
Netto (toimintakate)	-9 409	-9 820	-10 169	4 %

Teknisen lautakunnan määrärahakehikseksi (netto) on asetettu talousarvioneuvotteluissa 10.172.226 euroa, kun se viime vuonna vastaavasti oli 9.814. 300 euroa, joten kasvua syntyi 3,6 %.

Kasvu selittyy Hiskin koulun väistötiloilla (135 000 euroa), indeksiko-rotuksella (99 600 euroa) sekä 5 vanhustyöntekijän siirtymisellä siivoustöihin (180 000 euroa).

Organisaatiomuutoksen myötä myös talousarvion rakennetta on muutettu siten, että lautakunnassa on vain yksi vastuualue, tilaajavastuualue. Hallinto, tilapalvelut, yhdyskuntatekniset palvelut ja liikennepalvelut ovat tulosalueita. Talousarviota tarkastellaan vastuualuekohtaisesti.

Käyttötalouden tulot ovat 2.556.800 euroa (2.650.900 euroa 2015), menoiksi -12.726.000 euroa (-12.470.400 euroa 2015), toimintakatteeksi -10.169.200 euroa (-9.819.500 euroa 2015).

Tulot pienenevät 94.100 euroa ja menot kasvavat 255.600 euroa, vaikutus toimintakatteeseen on -349.700 euroa.

Menomuutoksissa on huomioitu mm. kaupunginvaltuustossa hyväksytyt talouden vakauttamisohjelman vaikutukset. Tilaajavastuualueen osalla se merkitsi 165 000 euron säästöjä, jotka kohdistuivat energiakustannusten pienentämiseen (50 000 euroa), kiinteistönhoitopalveluiden toiminnan tehostamiseen (80 000 euroa), energiatehokkaampaan valaistukseen (7 500 euroa), yksityisteiden kunnossapidon (mm. auras) lopettamiseen (20 000 euroa) ja yksityistieluonteisten teiden yksityisteiksi muuttamiseen (valohuolto 7 500 euroa). Tuloissa pieneminen aiheutuu pääosin vuokratulojen pienenemisestä (Teknologiakeskus ja Suojarinteen alue).

Äänekosken uimahallin käyttötalousmenot on huomioitu vain puolen vuoden ajalta peruskorjauksen vuoksi ja uusia kiinteistöjä talousarvioon on sisällytetty 4 kpl eli ent. Seurakuntatalo, Liikuntapuiston katso-mo, Asemakadun koulun väistötilat ja Matilanvirrantie 1353, Ankkuri.

Sitovissa tavoitteissa aiheina ovat kiinteistöohjelma, kaupunkiympäristön laadun parantaminen, katujen ja kevyenliikenteen väylien peruskorjauksen ja kunnossapidon tärkeysjärjestys, siirtymäajan jälkeisen joukkoliikenteen kehittäminen palvelutasomäärittelyn mukaiseksi, rakennushankkeiden onnistunut ja kustannustehokas läpivienti sekä kiinteistöjen ylläpitokustannukset.

3.5.3 Henkilöstö

KUVA 58 TEKNINEN LAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Tekninen lautakunta

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	13,5 / 14	13,5 / 14	13	13	13
Osa-aikaiset					
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	1	0,5 / 1	0,5 / 1	0	0
Osa-aikaiset					
Yhteensä					
Kokoaikaiset	14,5 / 15	14 / 15	13,5 / 14	13	13
Osa-aikaiset					

3.5.5.1 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 60 TILAAJAVASTUUALUE: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Kiinteistöohjelma	Valmius sisäisten vuokrien käyttöönottoon vuoden 2017 alusta.	Sisäisten vuokrien käyttöönotto vuoden 2017 alusta
Kaupunkiympäristön laadun parantaminen	Viiskulman alueen rakentaminen (kiertoliittymä)	Työn toteutuminen
Katujen ja kevyenliikenteen väylien peruskorjausten ja kunnossapidon tärkeysjärjestys	Laatukäytävien käyttöönotto ja turvalliset suojatiet	Toteutuneet työt ja käyttäjien palaute
ELY-keskuksen, naapurikuntien (työssäkäynti ja opiskelualueen kunnat) ja muiden sidosryhmien kanssa siirtymäajan jälkeisen joukkoliikenteen kehittäminen palvelutasomäärittelyn mukaiseksi	Seudullisen joukkoliikenteen kehittäminen ELY-keskuksen ja naapurikuntien (Saarijärvi, Viitasaari, Konnevesi, Laukaa ja Jyväskylä) kanssa palvelemaan työ- ja opiskelumatkoja.	Työraportti

Taloudelliset tavoitteet

KUVA 61 TILAAJAVASTUUALUE: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Rakennushankkeiden onnistunut ja kustannustehokas läpivienti	Investointiohjelman rakentamisosa toteutuu taloussuunnitelman mukaisesti.	Investointiohjelman toteutuminen.
Kiinteistöjen ylläpitokustannukset	Kiinteistönhoidon työpalveluiden kustannukset laskevat 80 000 euroa vuoden 2015 tasosta tämän hetkisen kiinteistömäärän osalta.	Jälkiseuranta ja talousarvio

Ympäristölautakunta

3.5.6 Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja valvonta- ja seurantatehtävistä sekä rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksesta ja neuvonnasta.

Lautakunnan talousarvioon sisältyy myös ylikunnallisesti hoidettavia viranomaistehtäviä: Pelastustoimi (Jyväskylä), ympäristöterveydenhuolto (Laukaa) ja maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelut (Saarijärvi).

3.5.7 Talousarvion perustelut

KUVA 62 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
Ympäristölautakunta				
Toimintatuotot	137	166	166	0 %
Toimintakulut	-2 342	-2 468	-2 497	1 %
Netto (toimintakate)	-2 205	-2 302	-2 331	1 %

3.5.8 Henkilöstö

KUVA 63 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Ympäristölautakunta

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	6,6 / 7	6,6 / 7	6,6 / 7	6	6
Osa-aikaiset					
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset					
Osa-aikaiset					
Yhteensä					
Kokoaikaiset	6,6 / 7	6,6 / 7	6,6 / 7	6	6
Osa-aikaiset					

3.5.9 Ympäristövalvonta

3.5.9.1 Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupa- ja seurantatehtävistä säädösten mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamista ja kaupunkikuvaa sekä luonnonsuojelun ja kestävä kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

3.5.9.2 Talousarvion perustelut

KUVA 64 YMPÄRISTÖVALVONTA: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000810 Ympäristövalvonta				
Toimintatuotot	137	166	166	0 %
Toimintakulut	-381	-435	-440	1 %
Netto (toimintakate)	-244	-269	-273	2 %

Tulosalueita ovat rakennusvalvonta (2 ammattihenkilöä) sekä ympäristönsuojelu ja hallinto (2,6 ammatillista henkilötyövuotta). Toimistohenkilökunnan resurssi ympäristölautakunnan alaisiin tehtäviin on vastualueella lähes puolittunut vuodesta 2012 ja on nyt 1,75. Vastuualueella on paljon asiakaspalvelua sekä lupien ja muiden päätösten täytäntöönpanotehtäviä. 0,25 henkilötyövuotta on budjetoitu teknisen toimen tehtäviin.

Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan lupasuoritteita ovat rakennuslupa-, toimenpidelupa-, purkulupa-, maisematyölupa-, ympäristölupa- ja maa-aineslupapäätökset, maasto- ja vesiliikennelain mukaiset harjoittelu- ja kilpailulupapäätökset sekä meluilmoituspäätökset. Pää-

tökset ovat maksullisia. Lisäksi lain edellyttämästä rekisteröinnistä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään peritään maksu. Suoritteiden määrä riippuu hakemusten määrästä, johon taas vaikuttaa mm. suhdannevaihtelu.

Ympäristötarkastajan suoritteita ovat mm. päätökset hakemuksiin, jotka koskevat vapauttamisesta vesihuoltolaitosten, yleensä osuuskuntien verkostoista. Nämä päätökset ovat erityisen valitusherkkiä. Päätöksistä ei ole oikeutta periä maksua.

Maa-ainesten ottomäärät ovat lähteneet voimakkaaseen kasvuun biotuotetehtaan rakentamiseen liittyen, mikä on lisännyt valvontatarvetta. Lupavalvonta on maksullista ja sidottu keskimääräiseen ottoon, joten lisääntynyt valvonta ei heijastu tuloihin.

Vuonna 2015 on aloitettu 1.9.2014 voimaan tulleen uuden ympäristönsuojelulain mukaisen valvonnan suunnittelu. Kun valvontasuunnitelma ja riskinarviontiin perustuva laitoskohtainen valvontaohjelma on laadittu ja hyväksytty toimielimessä ja ympäristönsuojeluviranomaisen taksa uusittu, voidaan aloittaa lupien ja rekisteröityjen toimintojen maksullinen valvonta. Tavoitteena on aloittaa se viimeistään syksyllä 2016.

Ympäristötoimi hoitaa jatkuvaa ilmanlaadun seuranta teollisuuden, energiantuotannon ja Äänekosken kaupungin lukuun. Kustannukset peritään sopimuskumppaneilta. Metsä Fibre Oy on saanut uudessa biotuotetehtaan ympäristöluvassa veloitteen osallistua paikkakunnalla järjestettävään ilmanlaadun seurantaan. Vastaava määräys on nykyisen tehtaan luvassa. Talousarviossa on varauduttu tarkkailun jatkamiseen, vaikka on epävarmaa, miten toiminta käytännössä järjestyy sen jälkeen, kun nykyinen ympäristötarkastaja jää eläkkeelle ja toiminimellä seuranta ja laitteita hoitava konsultti lopettaa toiminnan.

Hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa edistetään paitsi lupien yhteydessä, myös suorittamalla rakennetun ympäristön katselmointia. Talousarviovuonna 2016 rakennustarkastajia työllistää biotuotetehtaan rakentamisvaihe, joten rakennetun ympäristön valvonta painottuu keskeneräisiin asioihin ja kaupunkikuvallisesti tärkeisiin kohteisiin.

Ympäristölautakunta toteuttaa resurssiensa puitteissa kaupunginhallituksen hyväksymän ympäristöpoliittisten linjausten pohjalta laaditun toimenpideohjelman tavoitteita luonnontaloudellisesti kestävä kehityksen edistämiseksi. Ohjelmakausi päättyy vuonna 2016 ja tavoitteena on vuoden lopussa vetää yhteen tehdyt toimenpiteet ja linjata jatkotyötä.

Talousarvion lähtökohtana on ympäristövalvonnan vastualueen osalta vuoden 2015 tason säilyttäminen. Vastualueen toimintakatteeksi on esitetty noin 275 000 euroa. Eläköitymisen vuoksi vapautuva ympäristöpäällikön vakanssi esitetään täytettäväksi.

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksaan valmistellaan lainsäädännön edellyttämät muutokset vuoden 2015 kuluessa. Samalla tehdään kustannusmuutoksiin ja muuhun tarkasteluun perustuva tasokorjaus, mikäli se osoittautuu aiheelliseksi.

3.5.9.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 65 YMPÄRISTÖVALVONTA: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Vastualueen ydinprosessien toimivuus (rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu)	Ydinprosessit kuvataan	Prosessikaavioiden määrä
Kaupunginhallituksen hyväksymän vuoteen 2016 jatkuvan ympäristöpolitiikan toimeenpano vastualueen osalta (ympäristölautakunnan ympäristöohjelman toteuttaminen)	Tehdään vuoden lopussa yhteenveto toteutuneista toimenpiteistä ja käynnistetään uusi ohjelmakausi.	Yhteenvetoraportti sekä linjaukset uudelle ohjelmakaudelle valmiina

3.5.9.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 66 YMPÄRISTÖVALVONTA: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Toimintaa toteutetaan hyväksytyin talousarvion puitteissa	Talousarvion toimintakatetta ei ylitetä	Talousarvion toteutumaportti kolme kertaa vuodessa.
Maksujen kattavuuden parantaminen	Taksalla katetaan 50 -60 % rakennusvalvonnan ja 15-20 % ympäristönsuojelun kuluista. Tulot alittuvat tai ylityvät sen mukaan, tuleeko talousarviovuonna isoja lupaia käsittelyyn. Otetaan käyttöön valvontamaksu ympäristönsuojelussa.	Kateprosentti

3.5.10 Ympäristöterveydenhuolto

3.5.10.1 Talousarvion perustelut

KUVA 67 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000820 Ympäristöterveydenhuolto				
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-294	-340	-340	0 %
Netto (toimintakate)	-294	-340	-340	0 %

Ympäristöterveydenhuollon (Laukaa) kustannusten ja kuntaosuuksien on arvioitu pysyvän ennallaan eli Äänekosken osuus reiluna 300.000 euronä.

3.5.10.2 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 68 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Ympäristöterveydenhuollon seudullinen toimielin Laukaan ympäristöterveyslautakunta esittää isäntäkunnan valtuustolle hyväksyttäväksi toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa. <i>Sopimuskumppanina Äänekoski pyrkii seuraamaan sopimuksenmukaisuutta (KV 1.11.2012) ja neuvottelemaan tarvittaessa muutoksista.</i>	Ympäristöterveyslautakunta tuottaa yhteistoiminta-alueen lakisäätteiset viranomaispalvelut asiakaslähtöisesti ja taloudellisesti sekä säädösten puitteissa siten, että ei aiheudu tarpeetonta muutoksenhakua ja että mahdollisissa valitustapauksissa päätökset kestävät oikeudellisen tarkastelun. Toimitaan kunnanhallituksen antaman raamin puitteissa. <i>Käytössä on ollut kiinteät kuntakohtaiset osuudet, jossa Äänekosken osuus on 41 %. Laukaalle on esitetty kulujen kohdentamista ainakin osittain kustannusten kohdentaminen suoriteperusteisesti.</i>	Talousarvioesityksestä, -suunnitelmasta ja yhteistoiminnan tavoitteista on yhteistoimintasopimuksen mukaan kuultava sopijakuntia.

3.5.11 Maaseutuasiat

3.5.11.1 Talousarvion perustelut

KUVA 69 MAASEUTUASIAT: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000830 Maaseutuasiat				
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-58	-75	-75	0 %
Netto (toimintakate)	-58	-75	-75	0 %

Saarijärven tuottamien maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelujen kustannusten on ilmoitettu pysyvän ennallaan, noin 70.000 euronä.

3.5.11.2 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 70 MAASEUTUASIAT: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Maaseutuhallinnon seudullinen yksikkö esittää isäntäkunta Saarijärven valtuuston hyväksyttäväksi toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteensa. yhteistoimintasopimus KV 23.1.2012	Ei tiedossa.	Yhteistoimintaryhmä seuraa ja tekee aloitteita ja esityksiä

3.5.12 Pelastustoimi

3.5.12.1 Talousarvion perustelut

KUVA 71 PELASTUSTOIMI: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000840 Pelastustoimi				
Toimintatuotot	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-1 609	-1 618	-1 643	2 %
Netto (toimintakate)	-1 609	-1 618	-1 643	2 %

Ylikunnallisen pelastustoimen kustannukset vuonna 2016 ovat 1 620 600 euroa, missä on lisäystä edelliseen vuoteen 27 000 euroa eli 1,7 %. Kunnan öljyntorjuntaviranomaisen tehtäviin on varattu 22 000 €.

3.5.12.2 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 72 PELASTUSTOIMI: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Pelastustoimen seudullinen toimielin Keski-Suomen pelastuslautakunta esittää isäntäkuntansa Jyväskylän valtuustolle hyväksyttäväksi taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteensa.	Talousarvioesityksen 2016 tavoitteet liittyvät onnettomuuksien ehkäisyyn, pelastustoimintaan, väestönsuojeluun, kehittämishankkeisiin ja tuottavuusohjelman toteuttamiseen. Talouden tasapainottamiseen ja tuottavuuden parantamiseen pyritään seuraavilla toimenpiteillä: -Vapaaehtoispalokuntien varallaolovahvuuksien tarkastelu -Päivystysalueiden kokojen tarkastelu -Toiminta-alueiden oat menobudjetit ja vastuut talousarvioesityksistä -Komentotoimiston avulla pyritään aiempaa tehokkaampaan työvuoosuunnitteluun ja tätä kautta saamaan kustannussäästöä mm. ylitöiden vähentymisenä -Palkattomien virkavapaiden käyttö	Palvelutasopäätös, toimintakertomus ja tilinpäätös

3.6 Vapaa-aikalautakunta

3.6.1 Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa Äänekosken vapaa-aikapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, museo- ja liikuntalain tai muun vapaan sivistystoimen lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Tavoitteena tuottaa yhdessä eri toimijoiden (järjestöt, yksityiset) kanssa laadukkaita ja monipuolisia vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluita. Huomioidaan palveluiden tuottamisessa kaikki kuntalaiset ja ennaltaehkäisyn merkitys.

3.6.2 Talousarvion perustelut

KUVA 73 VAPAA-AIKALAUTAKUNTA: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
Vapaa-aikalautakunta				
Toimintatuotot	747	723	605	-16 %
Toimintakulut	-3 863	-3 975	-3 984	0 %
Netto (toimintakate)	-3 116	-3 252	-3 379	4 %

3.6.3 Henkilöstö

KUVA 74 VAPAA-AIKALAUTAKUNTA: HENKILÖSTÖ

Vapaa-aikalautakunta	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018
Vakinaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	45	44	44	42	42
Osa-aikaiset					
Määräaikaiset vakanssit					
Kokoaikaiset	4	3 - 4	3 - 4	3 - 4	3 - 4
Osa-aikaiset					
Yhteensä					
Kokoaikaiset	49	47 - 48	47 - 48	45 - 46	45 - 46
Osa-aikaiset					

3.6.4 Hallinto ja kansalaistoiminta

3.6.4.1 Talousarvion perustelut

KUVA 75 HALLINTO: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000510 Hallinto ja kansalaistoiminta				
Toimintatuotot	4	0	0	0 %
Toimintakulut	-378	-368	-365	-1 %
Netto (toimintakate)	-374	-368	-365	-1 %

Vastuualue sisältää kansalaisopiston avustuksen, kotitaloustoiminnan järjestämisen, kyläyhdistysten avustukset, sosiaali- ja terveystoiminnan sekä eläkeläisyhdistysten avustukset, luottamushenkilöiden palkkiot ja vapaa-aikatoimen hallintokulut, jossa on 1,5 henkilön vuosipalkat. Kyläparlamentin toiminnan kustannukset vuoden 2016 aikana. Lisäksi varaudutaan kyläyhdistysten mahdollisiin Viisari -hankkeiden rahoittamiseen.

3.6.5 Kulttuurityö

3.6.5.1 Toiminta-ajatus

Edistää, tukea ja organisoida kulttuuritoimintaa kunnassa. Järjestää asukkaille mahdollisuuksia taiteen perusopetukseen sekä harrastusta tukevaan opetukseen taiteen eri aloilla. Luodaan avustustoiminnalla mahdollisuuksia kulttuurin omaehtoiselle harrastamiselle sekä ammatitaitoiselle taidetoiminnalle.

Vastata kaupungin museotoiminnasta, koordinoida ja organisoida paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja edistämistä kotiseututyötä.

3.6.5.2 Talousarvion perustelut

KUVA 76 KULTTUURITYÖ: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000520 Kulttuurityö				
Toimintatuotot	19	18	19	7 %
Toimintakulut	-436	-446	-473	6 %
Netto (toimintakate)	-417	-428	-454	6 %

Kulttuuritoimen tavoitteiden saavuttaminen ratkaistaan seuraavilla painopisteillä:

- Museotoimi ylläpitää taidemuseota ja kaupunginmuseota ja avustaa Keitele-Museota. Kaupunginmuseorakennus on kaupunginvaltuuston päätöksellä päätetty myydä. Tämä asia asettaa suuren haasteen museotoiminnan kehittämiselle.

tämiselle 2016, jotta löydetään korvaava tila esineistölle ja näyttelytoiminnalle.

- Näyttelyjen järjestäminen Hoikkassalissa ja tapahtumat pääasiassa Suolahtisalissa sekä Painotalolla ja pienessä määrin muualla kunnan alueella. Suolahtisalin osalta tulee saada aikaan käyttösopimus kaupungin ja Keski-Suomen Opiston kesken koskien Suolahtisalin käytöstä kolmelle seuraavalle vuodelle.
- Taloudellinen ja toiminnallinen tuki kulttuuriyhdistyksille ja muille kulttuuritoimijoille sekä taiteen perusopetuksen ostopalvelut. Avustusmääräraha sisältää myös Keitele-Jazzin ja Keitele-Museon avustuksen. Taiteen perusavustukset sisältävät kuvataidekoulun ja tanssin avustukset.
- Matkailutoiminnan koordinointi Äänekoskella kuuluu kulttuuritoimelle, mutta vuoden 2016 tehdään esitys sen mahdollisesta siirtämisestä muulle toimijalle.

Näitä tavoitteita saavuttamaan on palkattu museolle kaksi viranhaltijaa museotoimeen ja yleiseen kulttuuritoimeen kolme työntekijää. Henkilöstön määrä pysyy ennallaan.

Menot:

Suurimmat menoerät ovat henkilökunnan palkat, yhdistysten ja yksityisten avustukset, tapahtumien järjestämisen kulut ja taiteen perusopetus.

Tulot:

Pääsylipputulot

3.6.5.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 77 KULTTUURITYÖ: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Painotalon Ison salin ja Suolahtisalin toiminnan selkeytyminen. Näiden tilojen tekniikan kuntoarvion laatiminen	Laaditaan tiloille toimintakalenteri ja ohjelmasuunnitelma koko vuodelle. Tekniikan kuntoarvion laadittu.	Tapahtumien lukumäärä ja yleisömäärä vrt. 2015. Mediaosumat
Yhteistyön kehittäminen eri kulttuurijärjestöjen kanssa.	Yhteiset tapahtumat	Yhdessä järjestettyjen tapahtumien määrä

3.6.5.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 78 KULTTUURITYÖ: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Museotoiminnan selkeyttäminen ja vakauttaminen	Tehdään esitys toimiiko Äänekosken museotoimi yhdessä vai kahdessa rakennuksessa. Selvitetään yhteistyömahdollisuudet lähikuntien kanssa.	Museorakennusten määrä
Uusien sähköisten järjestelmien hyödyttäminen ja tiedotustoiminnan parantaminen	Lipunmyynti, tapahtumakalenteri, tilavaraukset tiedottaminen. Järjestelmät hankitaan hyödyntämään myös muita toimialoja.	Asiakaspalautteet

3.6.6 Kirjastotoiminta

3.6.6.1 Toiminta-ajatus

Tavoitteena on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Samoin edistää vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sisältöjen kehittymistä.

3.6.6.2 Talousarvion perustelut

KUVA 79 KIRJASTOTOIMINTA: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000530 Kirjastotoiminta				
Toimintatuotot	38	36	38	6 %
Toimintakulut	-785	-826	-829	0 %
Netto (toimintakate)	-748	-790	-792	0 %

Kirjastotoimintaa ylläpidetään neljässä kiinteässä tilassa: Äänekoskella pääkirjastossa, Suolahdessa, Konginkankaalla ja Sumiaisissa. Vanhusten palvelutalossa on pieni siirtokokoelma.

Vuonna 2014 aloitettiin Äänekosken kirjaston alakerrassa sijaitsevien musiikkiosaston ja Hoikkassalin valvonta osa-aikaisesti valvontakameroilla. Lisäksi avattiin asiakkaiden käyttöön musiikkihuone omatoimista harjoittelua varten. Entiseen satuhuoneeseen siirrettiin kirjaston soitimet.

Uuden sairaalan myötä sairaalassa sijainnut pieni laitoskirjasto lakkautettiin. Kirjastoautotoiminta lopetettiin vuoden 2013 aikana, ja palvelua vaille jääneiden koulujen kirjastopalveluja on pyritty paikkaamaan.

Menot:

Suurimmat menoerät ovat henkilöstön palkat, kirjastoaineistomenot ja toimisto-, pankki- ja atk-palvelut. Niillä täytetään kirjastolain velvoite

kirjasto- ja tietopalveluhenkilöstöstä sekä uusiutuvasta kirjastokoelmasta ja -välineistöstä.

Tulot:

Tulot kertyvät pääosin myöhästymismaksuista.

3.6.6.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 80 KIRJASTOTOIMINTA: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Keski-kirjastojen yhteistyön laajentaminen - kaikki hyödyt irti - yhteiset käytännöt	Keski-kirjastojen yhteistyön vakiinnuttaminen. Yhteistyökäytäntöjen sopiminen.	Yhteisten käytäntöjen käyttöönotto. Valmiin markkinointimateriaalin hyödyntäminen.
Tutkitaan mahdollisuudet ottaa käyttöön kirjaston itsepalvelua.	Laaditaan arvio mahdollisuuksista ottaa käyttöön itsepalvelua kirjaston eri toimipisteissä	Aukiolotuntien lisääminen. Henkilöstöresurssien tehokas käyttö.
E-aineistojen käytön lisääminen	Tiedottamisen ja markkinoinnin tehostaminen e-aineistojen käytön lisäämiseksi.	E-aineistojen lainaustilastot. E-lehtien käyttötilastot.

3.6.6.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 81 KIRJASTOTOIMINTA: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Määrärahat riittävät tarjoamaan kohtuulliset kirjastopalvelut	Edulliset kirjastokäynnin ja lainan hinnat	Suoritehinnat

3.6.7 Musiikkiopisto

3.6.7.1 Toiminta-ajatus

Ala-Keiteleen musiikkiopisto antaa oppilaan yksilölliset ominaisuudet ja tavoitteet huomioon ottavaa musiikin- ja soitonopetusta, jonka päämääränä on soitto- tai laulutaidon perusteiden oppiminen, niiden edelleen kehittäminen sekä elinikäisen myönteisen musiikkisuhteen luominen.

3.6.7.2 Talousarvion perustelut

KUVA 82 MUSIIKKIOPISTO: TA2015

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000540 Musiikkiopisto				
Toimintatuotot	322	295	286	-3 %
Toimintakulut	-935	-971	-974	0 %
Netto (toimintakate)	-613	-676	-688	2 %

Valtionosuus on laskettu yksikköhinnan 75,48 €/opetustunti mukaan (sama taso kuin 2015). Musiikkiopiston valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä on 12.729 tuntia. OKM:n esitys taiteen perusopetuksen tuntiperusteiseksi yksikköhinnaksi vuodelle 2016 on 76,16 €/opetustunti, mutta lopullinen taso selviää vasta marraskuun aikana, kun yksikköhinnat vahvistetaan.

Mikäli yksikköhinta pysyy vuoden 2015 tasolla, on valtionosuus 547.647 euroa.

Myyntituotot supistuvat edelleen Laukaan kunnan perus- ja opistotason oppilaspaikkojen vähennysten vuoksi. 1.8.2015 voimaan astuneen uuden sopimuksen mukaan laukaalaisten perus- ja opistotason oppilaiden paikkamäärä tulee olla 1.8.2017 alkaen 60. Laukaassa on keväällä 2016 arvioitu olevan 66 perus- ja opistotason oppilasta: koko vuoden oppilasmäärän keskiarvoksi on laskettu 63 oppilasta. Uuraisten osalta oppilasmääräksi on arvioitu 15 oppilasta. Uuraisten osalta lopullinen paikkamäärä varmistuu vasta sitten, kun opetus- ja kulttuuriministeriöön lähetettyyn järjestämisluvan muutoksen hakuun saadaan päätös. Hankasalmella oppilasmäärän on arvioitu olevan perus- ja opistotasolla 20 ja alkuopetuksessa 2 oppilasta.

Koko toimialueen vuoden 2016 perus- ja opistotason oppilaspaikkamääräksi on laskettu 260 (2015 / 262 paikkaa).

1.1.2016 alkaen suurimpaan osaan lukukausimaksuista tulee 5 euron korotus. Varhaisiän musiikkikasvatuksen osalta lukukausimaksuja tarkistetaan 1.8.2016 alkaen.

Oppilaspaikan arvioitu hinta kunnille on

perus- ja opistotasolla

- Talousarvioehdotus vuodelle 2016: 1.158 €/oppilas
- Talousarvio 2015: 1.212 €/oppilas
- Tilinpäätös 2014: 992 €/oppilas

varhaisiän musiikkikasvatuksessa

- Talousarvioehdotus vuodelle 2016: 206€/oppilas
- Talousarvio 2015: 176€/oppilas
- Tilinpäätös 2014: 155 €/oppilas

Palkkamäärärahat on laskettu 1.8.2015 palkkatason ja opetustuntimäärän mukaan niin, että mahdolliseen vuosisidonnaiseen osaan oikeuttava palvelusaika ja 0,5 % kustannusten nousu on huomioitu.

Kevään 2016 viikkotuntimäärä on samalla tasolla kuin syksyllä 2015. Kuitenkin tiedossa olevat muutokset on huomioitu. Syksyn 2016 tilanne perustuu arvioon. Kokonaistuntimäärän arvio vuodelle 2016 on noin 13.000 opetustuntia.

3.6.7.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 83 MUSIIKKIOPISTO: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Toimitilojen saattaminen nykytarpeita vastaavaksi.	<ul style="list-style-type: none"> - Selvitetään nykyisin pääopetuspisteenä olevan VPK -talon, autotallin ja piha-alueen muutosmahdollisuudet tarpeita vastaaviksi - Laaditaan VPK:n tontin alueen kiinteistöjen ja piha-alueen muutossuunnitelma yhdessä VPK:n kanssa - Yhdessä VPK:n kanssa hankesuunnitelmaa viedään eteenpäin sekä laaditaan toimenpiteille aikataulu 	<p>Toteutuneet opetuspaikat ja niiden soveltuvuus annettuun opetukseen</p> <p>Valmis VPK: n tontin ja kiinteistön kehittämissuunnitelma ja toimenpiteiden aikataulu</p>

3.6.7.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 84 MUSIIKKIOPISTO: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Tarjota Ala-Keiteleen musiikkiopiston toiminta-alueella kohtuullisin kustannuksin laadukasta, korkeatasoista sekä monipuolista musiikin- ja soitonopetusta.	<p>Oppilaspaikan hinta kunnille perus- ja musiikkiopistotasolla pysyy arvioitussa</p> <p>Äänekosken nettomenot pysyvät kohtuullisella tasolla</p>	<p>Perus- ja musiikkiopisto-tason oppilaspaikan hinta kunnille</p> <p>Varhaisiän musiikkikasvatuksen oppilaspaikan hinta kunnille</p> <p>Ala-Keiteleen musiikkiopiston järjestämän musiikinopetuksen hinta ylläpitäjäkunnalle</p> <p>opetuksen kustannus € / Äänekosken asukas</p>

3.6.8 Liikuntatyö

3.6.8.1 Toiminta-ajatus

Tuottaa kaikille kuntalaisille tasapuolisesti liikuntalaissa määritellyt liikuntapalvelut, ottaen huomioon kilpaliikunnan, harrasteliikunnan, lasten liikunnan ja erityisryhmien tarpeet. Järjestää ohjattua liikuntatoimintaa erityisryhmille. Vastata ostopalveluina liikuntapaikkojen kunnossapidosta.

3.6.8.2 Talousarvion perustelut

KUVA 85 LIIKUNTATYÖ: TA2016

	TP2014	TA2015	TAE2016	Muutos 2016/2015 %
2000550 Liikuntatyö				
Toimintatuotot	364	375	262	-30 %
Toimintakulut	-1 328	-1 365	-1 343	-2 %
Netto (toimintakate)	-964	-990	-1 081	9 %

Menot

Liikuntatyön hallinnon kuluissa on 1,5 henkilön vuosipalkat, liikuntajärjestöjen avustukset, SS-Jäähallin avustus, urheilijastipendit. Järjestöjen avustuksissa on kaikki seurojen avustustoimintaa koskevat määrärahat, myöskin markkinointi- ja pr-avustukset. Ohjaustoimintaan ja erityisryhmien liikuntaprojektiin on varattu määrärahat omille kustannuspaikolleen.

Äänekosken liikuntatalo-uimahallin hoitajan palkkakulut on varattu liikuntatoimen talousarvioon. Äänekosken Uimahalli VesiVelho on peruskorjauksen vuoksi pois käytöstä ainakin 1.11.2016 saakka, sen vuoksi henkilöstöä on vähennetty yhden työntekijän osalta. Muu henkilöstö on siirretty Suolahden uimahallille, joka on avoinna peruskorjauksen ajan laajennetuina aukioloajoin.

Liikuntapaikkojen valvonta, siivous ja kunnossapito hoidetaan ostopalveluna Äänekosken Kiinteistö Oy:n toimesta. Osa haja-asutusalueiden liikuntapaikkojen (ladut, kentät, uimarannat) kunnossapidosta hoidetaan järjestöjen ja yksityisten henkilöiden toimesta.

Keilahallitoimintaa ylläpitää yksityinen palvelutuottaja. Äänemäen laskettelurinnettä hoidetaan edelleen Äänekosken Urheilijoiden toimesta yhteistyösopimuksen puitteissa.

Liikuntatoimen seuraaviin merkittävimpiin investointeihin on varattu määrärahat vuoden 2016 talousarvioon: Liikuntatalo-uimahallin peruskorjaus 2016 aikana, liikuntapuiston tenniskenttä, kuntosalilaitteita eri yksiköihin sekä SM 2017 hiihtolatu.

Tulot

Liikuntapalveluiden tulot kertyvät uimahallien käyttömaksuista, kunto- ja voimailisalin maksuista, eri tilojen vuokrasta ja erilaisista ryhmäliikuntamaksuista. Uimahallien käyttötulot tulevat laskemaan vuoden 2016 aikana, johtuen Äänekosken uimahallin peruskorjauksen aiheuttamasta sulkuajasta.

3.6.8.3 Toiminnalliset tavoitteet

KUVA 86 LIIKUNTATYÖ: TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014 - 2017 tavoitteet	Sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Liikuntapaikkojen käyttöasteen ja kuntalaisten liikuntaharrastuksen pitäminen mahdollisimman korkeana. VesiVelhon peruskorjauksen loppuunsaattaminen. Liikuntalon korjaussuunnitelmat valtiolle	Uimahalli VesiVelho avataan yleisölle 31.10.2016. Suolahden uimahallin kävijämäärä 28 000 asiakasta. Liikuntatiloilla järjestetään yli 300 kilpailutapahtumaa vuodessa. Liikuntatalon korjaussuunnitelmat valtiolle 31.12.2016 mennessä.	Kävijämäärät, tapahtumat, nettokulut/kävijä uimahalleissa vrt 2015
Terveys, kunto- ja erityisliikunnan liikuntaryhmiä ja tilat kaikissa kyläkeskuksissa. Seura-avustamisessa nuorisoliikunnan tukeminen painopisteenä. Lähi- ja luontoliikuntapaikkojen kehittäminen.	Seura-avustuksissa painotus nuorisoliikunnan järjestämisessä. Liikuntakalenterin julkaiseminen, yhteistyö perusturvan ja kolmannen sektorin kanssa. Ryhmäliikunnoissa (32) eri ryhmää, seniorikorttien käytön lisääminen (v. 2014 391 lunastetua korttia).	Nuorisoliikuntaan myönnetyn avustuksen määrä, liikuntaryhmien määrä, seniorikorttien määrä, seurojen nuorisoliikkujien määrä (lisenssit), otteluiden lukumäärä.
Paikallisten seurojen ja yhteisöjen tukeminen: valtakunnallisten tapahtumien järjestäminen, erilaiset yhteistyösopimukset tilojen käytössä ja kunnossapidossa ja toimintojen järjestämisessä. Kyläyhdistysten Viisari rahoituksen hankinnan tukeminen.	Valtakunnallisia tapahtumia Äänekoskella 2-4 vuosittain. Laaditaan erilaisia uusia yhteistyösopimuksia paikallisten järjestöjen kanssa aktiivoiden näin kolmatta sektoria. Lisää harrastajia eri toimintoihin. Uusien liikuntapaikkojen toteuttaminen Viisari-rahoituksella.	Tapahtumien lukumäärä, näkyvyys julkisuudessa (imagohyöty), yhteistyösopimusten lukumäärä. Toimenpiteet toteutetaan vuoden 2015 aikana.

3.6.8.4 Taloudelliset tavoitteet

KUVA 87 LIIKUNTATYÖ: TALOUDELLISET TAVOITTEET

Suunnittelukauden 2014-2017 tavoitteet	Sitovat taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016	Seuranta / mittarit (2016)
Liikuntapaikkojen kunnossapitokustannukset pysyvät nykyisellä tasolla huolimatta, että niiden hoito siirtyy Kiinteistöyhtiölle Oy:lle. Yhteistyösopimukset Kyläyhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa alueiden kunnossapidossa	Vuoden 2015 talousarvioon varattu määräraha riittää nykyisten alueiden kunnossapitoon. Yhteistyösopimukset haja-asutusalueiden liikuntapaikkojen hoidoissa.	Talousarvion toteutuminen, kuntalais-/asiakaspalaute

4 INVESTOINTISUUNNITELMA

Äänekosken kaupungin investointien omahankintamenot vuodelle 2016 ovat 8,4 miljoonaa euroa, joten laskua vuoden 2015 talousarvion mukaisiin investointeihin on 2,9 miljoonaa euroa. Osa kaupungin rakennusinvestoinneista rahoitetaan tulevana vuosina kiinteistöleasingrahoituksella, minkä seurauksena omarahoitusosuus tulevissa investoinneissa ei kasva kohtuuttomasti.

Vuosien 2008 – 2015 investointien omahankintamenojen keskiarvo on noin 12,3 miljoonaa euroa ja poistojen keskiarvo on n. 5,6 miljoonaa euroa/vuosi. Verrattuna investointien omahankintamenojen keskiarvoon, on vuoden 2016 investointien määrä 3,9 miljoonaa euroa alhaisempi, mutta poistoihin nähden noin puolitoistakertainen.

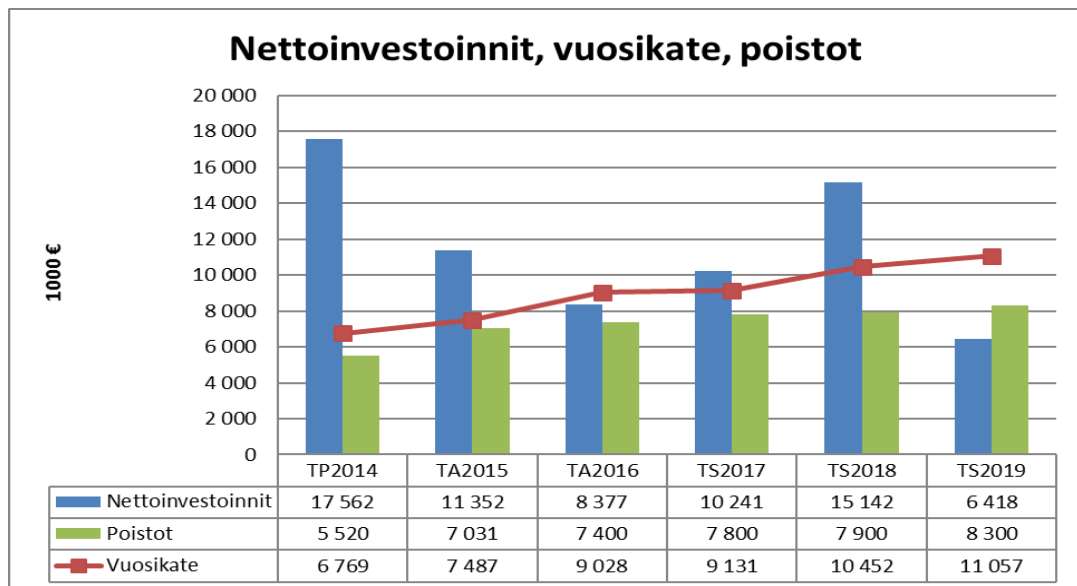
Vuoden 2016 talonrakennuksen isoimpia investointeja ovat liikuntatalo/uimahallin peruskorjaus, toimintakeskuksen peruskorjauksen loppuunsaattaminen sekä kaupungintalon pohjakerroksen korjaus.

Lisäksi leasingrahoituksella käynnistyy Äänekosken uuden lukion ja Suolahden uuden alakoulun rakennushankkeet.

Kunnallisteknisen puolen isoimpia investointeja ovat Viiskulman/Kauppakadun alkuosan, Televankadun, Sumiaistentien ja muiden vanhojen katujen peruskorjaus.

Suunnitelman mukaisella investointivauhdilla kaupungin lainakanta on vuoden 2019 lopussa noin 81 miljoonaa euroa. Vuosina 2017 – 2018 investointitaso on korkea, mutta investointitaso laskee merkittävästi vuonna 2019, ellei mitään uusia ennalta arvaamattomia kohteita ilmaannu. Vuosittainen investointitaso tulisi olla noin 9,9 miljoonaa euroa/vuosi, jotta vuosikate riittäisi investointeihin.

KUVA 88 NETTOINVESTOINNIT, VUOSIKATE, POISTOT 2014 - 2019

4.1 Investointisuunnitelma (Maa- ja metsäalueet ja irtain omaisuus)

				Arvot				
Lautakunta	Vastuualue	Investointikohde	Tili	2015	2016	2017	2018	2019
Kaupunginhal	Kiinteä ja aineet Maa- ja metsäalueet		Investointimenot	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
			Investointitulot	500 000	250 000	250 000	250 000	250 000
		Irtain omaisuus	Investointimenot	0	-44 000	0	0	0
		Palvelinvarmistusten kahdentaminen (TK-kaupungintalo)	Investointimenot	-15 000	0	0	0	0
		Työajanseurantajärjestelmä	Investointimenot	-20 000	0	0	0	0
	WLAN-verkko (kaupungintalo)	Investointimenot	-25 000	0	0	0	0	
Kaupunginhallitus Summa				-60 000	-294 000	-250 000	-250 000	-250 000
Perusturva	Irtain omaisuus	Henkilöturvajärjestelmä, terveyskeskus	Investointimenot	0	-50 000	0	0	0
		Hyvinvointiteknologia kotihoidossa	Investointimenot	0	-12 000	-30 000	-20 000	0
		Kanta-arkisto -ohjelma (toteutus 2015)	Investointimenot	-125 000	0	0	0	0
		Kolonoskooppi	Investointimenot	-35 000	0	0	0	0
		Kotihoidon mobiili	Investointimenot	-65 000	0	0	0	0
		Kotihoidon tietotekniikka, mobiilijärjestelmä	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
		Kuntosalilaitteet (terveyskeskus)	Investointimenot	-60 000	0	0	0	0
		Perusturvan atk-hankinnat (Mediatri)	Investointimenot	-20 000	-45 000	-80 000	0	0
		Suun terveydenhuolto	Investointimenot	0	-27 000	-28 000	-29 000	-30 000
		Toimintakeskus, kalustaminen	Investointimenot	0	-50 000	0	0	0
		Turvajärjestelmä ja hoitajakutsu (palvelu- ja laitosasuminen, Työpajakalusto	Investointimenot	-110 000	-230 000	0	0	0
	Investointimenot	0	-30 000	-20 000	0	0		
Perusturva Summa				-415 000	-454 000	-158 000	-49 000	-30 000
Kasvu ja oppi	Irtain omaisuus	Fysiikan ja kemian opetusvälineet (Telakkakatu)	Investointimenot	-70 000	0	0	0	0
		Langaton verkko (Telakka, Koulunmäen koulu ja Keskuskoulu)	Investointimenot	-25 000	0	0	0	0
		Langattoman verkon laajennus	Investointimenot	0	-20 000	0	0	0
		Uusi päiväkotiki, Sti, ensikert. kalustaminen	Investointimenot	-200 000	0	0	0	0
		Uusi päiväkotiki, Sti, ruokapalvelut, ensikert. kalustaminen	Investointimenot	-30 000	0	0	0	0
Kasvu ja oppiminen Summa				-325 000	-20 000	0	0	0
Vapaa-aika	Irtain omaisuus	Kirjastojen kalusto	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
		Kuntosalilaitteet	Investointimenot	0	-15 000	0	0	0
		Uimahalli / vesivelho kalusteet	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
Vapaa-aika Summa				0	-35 000	0	0	0
Kaikki yhteensä				-800 000	-803 000	-408 000	-299 000	-280 000

4.2 Investointisuunnitelma (Talonrakennus)

Lautakunta	Vastuualue	Investointikohde	Tili	Arvot				
				2015	2016	2017	2018	2019
Tekninen	Talonrakennus / Tekninen	Alkulan päiväkot	Investointimenot	-55 000	-91 000	0	0	0
		Ennuste	Investointimenot	0	0	-950 000	-1 000 000	-700 000
		Honkolan koulu	Investointimenot	-250 000	-100 000	0	0	0
		Katvelan päiväkot	Investointimenot	-50 000	-64 000	0	0	0
		Kaupungin varikko, lämmönsiirrin	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
		Kaupungin museo, lvi-muutokset	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
		Kaupungintalo, pohjakerroksen korjaus	Investointimenot	0	-250 000	0	0	0
		Kaupungintalo, putkistokorjaus	Investointimenot	0	-50 000	0	0	0
		Keittiöt / keittiölaitteet (varaus)	Investointimenot	-30 000	0	0	0	0
		Keskuskoulu / vanhaosa iv-saneeraus	Investointimenot	0	0	0	0	0
		Koiviston koulu	Investointimenot	0	0	0	-150 000	-1 000 000
		Kompensaatiomittaukset, lakisäätöiset työt	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
		Konginkankaan palvelukeskus	Investointimenot	-70 000	0	0	0	0
		Konginkankaan päiväkot	Investointimenot	0	-34 000	0	0	0
		Koulukeskus, lvi-korjaukset	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
		Kuntotutkimus: Keskuskoulu	Investointimenot	-80 000	0	0	0	0
		Kylmä- ja jäähdytyslaitteet, lakisäätöiset työt	Investointimenot	0	-15 000	0	0	0
		Liikuntatalo / uimahalli	Investointimenot	-600 000	-3 255 000	-250 000	-5 100 000	0
		Liikuntatalo / uimahalli, valtionapu	Investointitulot	250 000	560 000	0	0	0
		Lossintie 19, toimintakeskus	Investointimenot	-250 000	-450 000	0	0	0
		Lvias-työt (varaus)	Investointimenot	-100 000	0	0	0	0
		Lvi-automaatiokorjaukset	Investointimenot	0	-20 000	0	0	0
		Lv-puhdistukset	Investointimenot	0	-50 000	0	0	0
		Painotalo	Investointimenot	-50 000	0	0	0	0
		Paloasema, Kgas	Investointimenot	0	-50 000	0	0	0
		Palvelukeskus, Kgas	Investointimenot	0	-200 000	0	0	0
		Palvelukeskus, Sti	Investointimenot	0	0	0	0	-200 000
		Palvelukeskus, talotekniikan korjaus	Investointimenot	0	-100 000	0	0	0
		Pelastuslaitos, peruskorjaus ja laajennus	Investointimenot	0	-100 000	-1 915 000	-1 915 000	0
		Piilolan palvelukeskus	Investointimenot	-51 000	0	0	0	0
		Piilolan päiväkot	Investointimenot	-150 000	-25 000	0	0	0
		Purkutyt	Investointimenot	-350 000	0	-500 000	-500 000	-500 000
		Päiväkodit	Investointimenot	0	0	-1 043 000	-478 000	-163 000
		Pääkirjasto	Investointimenot	-40 000	0	0	0	0
		Rakennustyöt (varaus)	Investointimenot	-100 000	0	0	0	0
		Rautatienkatu 52	Investointimenot	0	-100 000	0	0	0
		Rautatienkatu 52/kuntokeskus	Investointimenot	-40 000	0	0	0	0
		Seniorikeskus/Kisatu 4	Investointimenot	-50 000	0	0	0	0
		Suolahden palvelukeskus	Investointimenot	-25 000	0	0	0	0
		Suolahden uimahallin kuntosali	Investointimenot	-160 000	-50 000	0	0	0
		Suolahden uimahallin kuntosali (valtionavustukset)	Investointitulot	30 000	0	0	0	0
		Taipaleentien omakotitalo, purku	Investointimenot	0	-50 000	0	0	0
		Tekninen / atk-tilan muuttaminen toimistokäyttöön (atk)	Investointimenot	-40 000	0	0	0	0
		Tekninen toimisto, sähkösuunnittelu	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
		Teknologiakeskuksen yritys kylä	Investointimenot	0	0	0	0	-200 000
		Teollisuushallit ja liiketilat	Investointimenot	-65 000	0	0	0	0
		Tiitelän päiväkot	Investointimenot	0	-25 000	0	0	0
		Uusi jäähalli, Sti	Investointimenot	0	0	-25 000	-150 000	-1 325 000
		Uusi poliisiasema	Investointimenot	0	-100 000	-2 500 000	-2 500 000	0
		Uusi päiväkot, Sti	Investointimenot	-800 000	0	0	0	0
		Uusi päiväkot, Äki	Investointimenot	0	0	0	0	-200 000
		Uusi terveyskeskus, Äki	Investointimenot	-150 000	0	0	0	0
Vanha sairaala	Investointimenot	-45 000	0	0	0	0		
Vanha terveyskeskus	Investointimenot	-80 000	0	0	0	0		
Vanha terveyskeskus, talotekniikan purku	Investointimenot	0	-15 000	0	0	0		
Varavoimakoneet	Investointimenot	-25 000	0	0	0	0		
Äänekosken kaupungintalo	Investointimenot	-61 000	0	0	0	0		
Äänekosken lukio	Investointimenot	-4 000 000	0	0	0	0		
Äänemäen huoltorakennus	Investointimenot	-30 000	0	0	0	0		
Tekninen Summa				-7 517 000	-4 684 000	-7 183 000	-11 793 000	-4 288 000

4.3 Investointisuunnitelma (Liikenneväylät, puistot, yleiset alueet, sillat, satamat ja laiturit sekä muut maanrakennushankkeet)

			Arvot							
Lautakunta	Vastuualue	Investointikohde	Tili	2015	2016	2017	2018	2019		
Vapaa-aika	Hankkeet / Va	Jalkapallohalli (kupla)	Investointimenot	0	0	0	0	0		
		Skeittilaitteet	Investointimenot	0	-30 000	0	0	0		
		SM-hiihtoreitti	Investointimenot	0	-15 000	0	0	0		
		Tenniskenttä	Investointimenot	0	-30 000	0	0	0		
		Tenniskenttä, valtionapuehto	Investointitulot	0	12 000	0	0	0		
		Äki urheilukentän pinnoituksen korjaus	Investointimenot	-70 000	0	0	0	0		
Vapaa-aika Summa				-70 000	-63 000	0	0	0		
Tekninen	Liikenneväylä	Biotuotetehtaan liikennejärjestelyt ja kaupunkikuvan parantaminen	Investointimenot	-1 000 000	0	0	0	0		
		Ennuste	Investointimenot	0	0	-1 700 000	-2 050 000	-1 500 000		
		Erätie	Investointimenot	-115 000	0	0	0	0		
		Erätie-Latupolku, päällystämisen	Investointimenot	0	-80 000	0	0	0		
		Hämeentaival	Investointimenot	0	-132 000	0	0	0		
		Katuvalaistus (varaus)	Investointimenot	-100 000	0	0	0	0		
		Kotakennäntie	Investointimenot	-80 000	0	0	0	0		
		Latupolku	Investointimenot	-95 000	0	0	0	0		
		Liikennevalojen nykyaikaistaminen	Investointimenot	-25 000	0	0	0	0		
		Metsästäjäntie	Investointimenot	-100 000	0	0	0	0		
		Niemelänkatu	Investointimenot	-130 000	0	0	0	0		
		Niinimäenkuja, päällystämisen	Investointimenot	0	-40 000	0	0	0		
		Pienet liikennejärjestelyt	Investointimenot	0	-50 000	0	0	0		
		Pienet liikennejärjestelyt (varaus)	Investointimenot	-20 000	0	0	0	0		
		Pukkimäenpuiston klv	Investointimenot	-50 000	0	0	0	0		
		Rauhankadun loppu+ parkkipaikat	Investointimenot	-135 000	0	0	0	0		
		Rotkolantie	Investointimenot	0	-130 000	0	0	0		
		Römminkatu	Investointimenot	-130 000	0	0	0	0		
		Sumiaistentie	Investointimenot	-450 000	-250 000	0	0	0		
		Sumiaistentie (valtionapuehto)	Investointitulot	200 000	0	0	0	0		
		Televankatu	Investointimenot	0	-310 000	0	0	0		
		Televankatu (380 000)	Investointimenot	0	0	0	0	0		
		Teollisuuskadun tasoristeys, puomit	Investointimenot	0	-150 000	0	0	0		
		Torikatu	Investointimenot	0	-15 000	0	0	0		
		Uraremix paikkaukset	Investointimenot	0	-90 000	0	0	0		
		Valaisimien uusiminen	Investointimenot	0	-150 000	0	0	0		
		Valomainostaulu	Investointimenot	0	-50 000	0	0	0		
		Vellamontie	Investointimenot	0	-200 000	0	0	0		
		Vesakkotie, päällystämisen	Investointimenot	0	-18 000	0	0	0		
		Viiskulma / Kauppakadun alku	Investointimenot	0	-650 000	0	0	0		
		Puistot ja yleis-	Puistot ja yleis-	Ennuste	Investointimenot	0	0	-200 000	-250 000	-100 000
				Kangaslammen leirikeskus, kehittäminen	Investointimenot	0	-10 000	0	0	0
				Mörtin puisto	Investointimenot	-35 000	0	0	0	0
				Puistojen ja sisäntuloväylien yleissuunnittelu	Investointimenot	0	-37 000	0	0	0
				Rantapuisto, vaihe 3, suunnittelu	Investointimenot	0	-15 000	0	0	0
				Rantapuisto, Äki	Investointimenot	-170 000	0	0	0	0
				Wanhan aseman seutu	Investointimenot	0	-25 000	0	0	0
		Sillat / Tekninen	Sillat / Tekninen	Ennuste	Investointimenot	0	0	-200 000	-200 000	-100 000
				Kantavuustutkim ja korjaussuunn, tarvittavat kunnostustyöt	Investointimenot	-100 000	0	0	0	0
		Satamat ja laiturit	Satamat ja laiturit	Polttoainejakeluasemien uusiminen	Investointimenot	0	-40 000	0	0	0
				Satama-alueiden kunnostaminen	Investointimenot	0	-50 000	0	0	0
				Satamat (varaus)	Investointimenot	-30 000	0	0	0	0
Satamien polttoainejakeluasemien uusiminen	Investointimenot			0	-60 000	0	0	0		
Uimarannat ja luontokohteet	Investointimenot			-40 000	0	0	0	0		
Muut maanrakennushankkeet	Muut maanrakennushankkeet	Ennuste	Investointimenot	0	0	-200 000	-200 000	-100 000		
		Laajakaistaverkon rakentaminen (tot. 2014:150t€, 2015: 130 t€)	Investointimenot	-130 000	0	0	0	0		
		Taajamien infrasuunnittelu ja sen toteutus/osallistuva budjetointi	Investointimenot	0	-50 000	-300 000	-300 000	0		
		Valokuitu kaupungintalo - koulunmäki	Investointimenot	-30 000	0	0	0	0		
		Valokuitu, uusi tk-Snelmanninkatu-Spotti	Investointimenot	0	-25 000	0	0	0		
		Vesiosuuskuntien avustaminen	Investointimenot	-200 000	-200 000	-50 000	-50 000	-50 000		
Tekninen Summa				-2 965 000	-2 827 000	-2 650 000	-3 050 000	-1 850 000		
Kaikki yhteensä				-3 035 000	-2 890 000	-2 650 000	-3 050 000	-1 850 000		

4.4 Investointitulot ja investointimenot yhteensä

Tili	2015	2016	2017	2018	2019
Investointitulot	980 000	822 000	250 000	250 000	250 000
Investointimenot	-12 332 000	-9 199 000	-10 491 000	-15 392 000	-6 668 000
Kaikki yhteensä	-11 352 000	-8 377 000	-10 241 000	-15 142 000	-6 418 000

4.5 Investointitulot ja investointimenot alueittain

Alue	Vastuualue	Investointikohde	Tili	Arvot				
				2016	2017	2018	2019	
Äänekoski	Irtain omaisuus / Kh	ICT-hankinnat (kaupungintalo)	Investointimenot	-44 000	0	0	0	
		Irtain omaisuus / Perusturvaltk	Henkilöturvajärjestelmä, terveyskeskus	Investointimenot	-50 000	0	0	0
	Perusturvan atk-hankinnat (Mediatri)	Perusturvan atk-hankinnat (Mediatri)	Investointimenot	-45 000	-80 000	0	0	
		Suun terveydenhuolto	Investointimenot	-27 000	-28 000	-29 000	-30 000	
		Toimintakeskus, kalustaminen	Investointimenot	-50 000	0	0	0	
		Turvajärjestelmä ja hoitajakutsu (palvelu- ja la	Investointimenot	-230 000	0	0	0	
		Talonrakennus / Tekninen	Kaupungin varikko, lämmönsiirrin	Investointimenot	-10 000	0	0	0
			Kaupunginmuseumo, lvi-muutokset	Investointimenot	-10 000	0	0	0
	Kaupungintalo, pohjakerroksen korjaus		Investointimenot	-250 000	0	0	0	
	Kaupungintalo, putkistokorjaus		Investointimenot	-50 000	0	0	0	
	Keskuskoulu / vanhaosa iv-saneeraus		Investointimenot	0	0	0	0	
	Koulukeskus, lvi-korjaukset		Investointimenot	-10 000	0	0	0	
	Liikuntatalo / uimahalli		Investointimenot	-3 255 000	-250 000	-5 100 000	0	
	Liikuntatalo / uimahalli, valtionapu		Investointitulot	560 000	0	0	0	
	Lossintie 19, toimintakeskus		Investointimenot	-450 000	0	0	0	
	Pelastuslaitos, peruskorjaus ja laajennus		Investointimenot	-100 000	-1 915 000	-1 915 000	0	
	Talonrakennus / Tekninen	Piilolan päiväkot	Investointimenot	-25 000	0	0	0	
		Rautatiekatu 52	Investointimenot	-100 000	0	0	0	
		Tekninen toimisto, sähkösuunnittelu	Investointimenot	-10 000	0	0	0	
		Teknologiakeskuksen yrityskylä	Investointimenot	0	0	0	-200 000	
		Uusi poliisiasema	Investointimenot	-100 000	-2 500 000	-2 500 000	0	
		Uusi päiväkot, Äki	Investointimenot	0	0	0	-200 000	
		Vanha terveyskeskus, talotekniikan purku	Investointimenot	-15 000	0	0	0	
		Liikenneväylät / Tekninen	Erätie-Latupolku, päällystäminen	Investointimenot	-80 000	0	0	0
			Niinimäenkuja, päällystäminen	Investointimenot	-40 000	0	0	0
			Rotkolantie	Investointimenot	-130 000	0	0	0
			Televankatu	Investointimenot	-310 000	0	0	0
			Teollisuuskadun tasoristeys, puomit	Investointimenot	-150 000	0	0	0
			Torikatu	Investointimenot	-15 000	0	0	0
	Valomainostaulu		Investointimenot	-50 000	0	0	0	
	Vellamontie		Investointimenot	-200 000	0	0	0	
	Puistot ja yleiset alueet / Tekninen	Vesakkotie, päällystäminen	Investointimenot	-18 000	0	0	0	
		Viiskulma / Kauppakadun alku	Investointimenot	-650 000	0	0	0	
Rantapuisto, vaihe 3, suunnittelu		Investointimenot	-15 000	0	0	0		
Satamien polttoainejakeluasemien uusiminen		Investointimenot	-60 000	0	0	0		
Muut maanrakennushankkeet		Valokuitu, uusi tk-Snelmanninkatu-Spotti	Investointimenot	-25 000	0	0	0	
Hankkeet / Vapaa-aika		Jalkapallohalli (kupla)	Investointimenot	0	0	0	0	
		SM-hiitoreitti	Investointimenot	-15 000	0	0	0	
	Tenniskenttä	Investointimenot	-30 000	0	0	0		
	Tenniskenttä, valtionapuehto	Investointitulot	12 000	0	0	0		
Irtain omaisuus / Vapaa-aika	Uimahalli / vesivelho kalusteet	Investointimenot	-10 000	0	0	0		
Äänekoski Summa				-6 057 000	-4 773 000	-9 544 000	-430 000	
Suolahti	Irtain omaisuus / Perusturvaltk	Työpajakalusto	Investointimenot	-30 000	-20 000	0	0	
		Talonrakennus / Tekninen	Alkulan päiväkot	Investointimenot	-91 000	0	0	0
	Kattolohallit / Tekninen	Katvelan päiväkot	Investointimenot	-64 000	0	0	0	
		Palvelukeskus, Sti	Investointimenot	0	0	0	-200 000	
		Palvelukeskus, talotekniikan korjaus	Investointimenot	-100 000	0	0	0	
		Suolahden uimahallin kuntosali	Investointimenot	-50 000	0	0	0	
		Uusi jäähalli, Sti	Investointimenot	0	-25 000	-150 000	-1 325 000	
		Liikenneväylät / Tekninen	Hämeentaival	Investointimenot	-132 000	0	0	0
	Puistot ja yleiset alueet / Tekninen	Sumiaistentie	Investointimenot	-250 000	0	0	0	
		Kangaslammen leirikeskus, kehittäminen	Investointimenot	-10 000	0	0	0	
		Wanhan aseman seutu	Investointimenot	-25 000	0	0	0	
	Satamat ja laiturit / Tekninen	Polttoainejakeluasemien uusiminen	Investointimenot	-40 000	0	0	0	
		Hankkeet / Vapaa-aika	Skeittilaitteet	Investointimenot	-30 000	0	0	0
Suolahti Summa				-822 000	-45 000	-150 000	-1 525 000	

Alue	Vastuualue	Investointikohde	Tili	Arvot			
				2016	2017	2018	2019
Konginkangas	Talonrakennus / Tekninen	Konginkankaan päiväkoti	Investointimenot	-34 000	0	0	0
		Paloasema, Kgas	Investointimenot	-50 000	0	0	0
		Palvelukeskus, Kgas	Investointimenot	-200 000	0	0	0
Konginkangas Summa				-284 000	0	0	0
Honkola	Talonrakennus / Tekninen	Honkolan koulu	Investointimenot	-100 000	0	0	0
Honkola Summa				-100 000	0	0	0
Koivisto	Talonrakennus / Tekninen	Koiviston koulu	Investointimenot	0	0	-150 000	-1 000 000
Koivisto Summa				0	0	-150 000	-1 000 000
Sumiainen	Talonrakennus / Tekninen	Taipaleentien omakotitalo, purku	Investointimenot	-50 000	0	0	0
		Tiitelän päiväkoti	Investointimenot	-25 000	0	0	0
Sumiainen Summa				-75 000	0	0	0
Koko kaupunki	Kiinteä ja aineeton omaisuus / Kh	Maa- ja metsäalueet	Investointimenot	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
			Investointitulot	250 000	250 000	250 000	250 000
	Irtain omaisuus / Perusturvaltk	Hyvinvointiteknologia kotihoidossa	Investointimenot	-12 000	-30 000	-20 000	0
		Kotihoidon tietotekniikka, mobiilijärjestelmä	Investointimenot	-10 000	0	0	0
	Irtain omaisuus / Kasvu ja oppiminen	Langattoman verkon laajennus	Investointimenot	-20 000	0	0	0
	Talonrakennus / Tekninen	Ennuste	Investointimenot	0	-950 000	-1 000 000	-700 000
		Kompensatiomittaukset, lakisääteiset työt	Investointimenot	-10 000	0	0	0
		Kylmä- ja jäähdytyslaitteet, lakisääteiset työt	Investointimenot	-15 000	0	0	0
		Lvi-automaatiokorjaukset	Investointimenot	-20 000	0	0	0
		Lv-puhdistukset	Investointimenot	-50 000	0	0	0
		Purkutyöt	Investointimenot	0	-500 000	-500 000	-500 000
		Päiväkodit	Investointimenot	0	-1 043 000	-478 000	-163 000
		Ennuste	Investointimenot	0	-1 700 000	-2 050 000	-1 500 000
		Pienet liikennejärjestelyt	Investointimenot	-50 000	0	0	0
		Uraremix paikkaukset	Investointimenot	-90 000	0	0	0
	Valaisimien uusiminen	Investointimenot	-150 000	0	0	0	
	Puistot ja yleiset alueet / Tekninen	Ennuste	Investointimenot	0	-200 000	-250 000	-100 000
		Puistojen ja sisäntuloväylien yleissuunnittelu	Investointimenot	-37 000	0	0	0
	Sillat / Tekninen	Ennuste	Investointimenot	0	-200 000	-200 000	-100 000
	Satamat ja laiturit / Tekninen	Satama-alueiden kunnostaminen	Investointimenot	-50 000	0	0	0
	Muut maanrakennushankkeet / Tekninen	Ennuste	Investointimenot	0	-200 000	-200 000	-100 000
		Taajamien infrasuunnittelu ja sen toteutus/osa	Investointimenot	-50 000	-300 000	-300 000	0
		Vesiosuuskuntien avustaminen	Investointimenot	-200 000	-50 000	-50 000	-50 000
Irtain omaisuus / Vapaa-aika	Kirjastojen kalusto	Investointimenot	-10 000	0	0	0	
	Kuntosalilaitteet	Investointimenot	-15 000	0	0	0	
Koko kaupunki Summa				-1 039 000	-5 423 000	-5 298 000	-3 463 000

4.6 Leasingrahoituksella toteutettavat investointikohteet

Lautakunta	Vastuualue	Investointikohde	Tili	2016	2017	2018	2019
Kasvu ja oppiminen	Irtain omaisuus / Kasvu ja oppiminen	Asteen koulu, Sti, ensikert. kalustaminen	Leasing	0	0	-440 000	0
		Keskuskoulu / uudisosa, ensikert. kalustaminen	Leasing	0	0	-440 000	0
		Keskuskoulu / välisosan uudelleen rakentaminen, ensikert. kalusta	Leasing	0	0	0	-220 000
		Äänekosken lukio, ensikert. kalustaminen	Leasing	0	-660 000	0	0
		Äänekosken lukio, ruokapalvelut, ensikertainen kalustaminen	Leasing	0	-33 000	0	0
Kasvu ja oppiminen Summa				0	-693 000	-880 000	-220 000
Tekninen	Talonrakennus / Tekninen	Asteen koulu, Sti	Leasing	-748 000	-7 700 000	-2 200 000	0
		Keskuskoulu / uudisosa	Leasing	-220 000	-2 750 000	-4 196 500	0
		Keskuskoulu / välisosan uudelleen rakentaminen	Leasing	0	-220 000	-2 200 000	-2 992 000
		Äänekosken lukio	Leasing	-5 500 000	-6 050 000	0	0
Tekninen Summa				-6 468 000	-16 720 000	-8 596 500	-2 992 000

Yllä mainittujen leasingrahoitettavien kohteiden yhteenlaskettu kustannusarvio on n. 36,6 miljoonaa euroa. Lopullinen kustannusarvio tarkentuu kohteiden kilpailutusten perusteella myöhemmin.

5 RAHOITUSSUUNNITELMA

Tässä luvussa on esitetty Äänekosken kaupungin rahoitussuunnitelma vuosille 2016 – 2019. Suunnitelmavuosien vuosikatteet ovat luvun 6 taloussuunnitelman mukaisia ja investointien rahavirrat investointisuunnitelman (luku 4) mukaisia.

Talousarvioon on kuntalain 110 §:n 4 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava miten määrärahojen rahoitustarve katetaan.

Rahoitussuunnitelma jakautuu kahteen osaan:

1. **Toiminnan ja investointien rahavirta** pitää sisällään
 - a. *toiminnan rahavirran*, joka muodostuu tulossuunnitelmasta siirtyvästä vuosikatteesta ja satunnaisista eristä sekä tulorahoituksen korjauseristä sekä
 - b. *investointien rahavirran*, joka muodostuu investointineuvoista, investointeihin saaduista rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden luovutustuloista.
2. **Rahoituksen rahavirtaan** budjetoidaan antolainojen, lainakan-
nan ja oman pääoman muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen summa osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

KUVA 89 RAHOITUSSUUNNITELMA 2016 – 2019

RAHOITUS, 1000 €

	TP2014	TP 2015 (ennuste)	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	6 769	5 480	9 028	9 131	10 452	11 057
Tulorahoituksen korjaukset	-405	0	0	0	0	0
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-17 683	-6 000	-9 199	-10 491	-15 392	-6 668
Rahoitusosuudet investointeihin	121	100	822	250	250	250
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	476	100	100	100	100	100
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 722	-320	751	-1 010	-4 590	4 739
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-377	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	262	13	5	5	5	5
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	18 500	0	0	5 000	5 000	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 203	-11 700	-9 000	-7 700	-7 700	-6 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 500	11 500	8 400	3 600	7 200	-3 100
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	519	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	9 200	-187	-595	905	4 505	-4 595
Rahavarojen muutos	-1 522	-507	156	-105	-85	144
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Investointien tulorahoitus, %	38,54	92,88	107,77	89,16	69,02	172,28
Pääomamenojen tulorahoitus, %	21,75	31,16	51,97	50,91	45,77	85,63
Asukasmäärä 31.12.	19 909	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000

5.1 Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungille ei synny rahoitusaliääntä vuonna 2016, joten lainaa voidaan hieman lyhentää (n. 0,6 miljoonaa euroa).

5.1.1 Toiminnan rahavirta

Tulorahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskelmassa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate, satunnaiset erät sekä tulorahoituksen korjaukset.

5.1.2 Investointien rahavirta

Investoinnit ja niiden rahoitusosuudet on esitetty yksityiskohtaisesti investointisuunnitelmassa.

Vuodelle 2016 on budjetoitu investointeihin määrärahoja yhteensä noin 8,4 miljoonaa euroa, mikä on 2,4 miljoonaa euroa (40,0 %) enemmän kuin vuoden 2015 arvioitu investointien toteuma on.

5.2 Rahoituksen rahavirta

5.2.1 Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäyksiin budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista ja *antolainasaamisten vähennykseen* budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset.

5.2.2 Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisten lainojen lisäys (uudet lainat) ja vähennys (lyhennykset) sekä lyhytaikaisten lainojen muutos (nettomääräisenä).

Rahoitussuunnitelman mukaan velkamäärä vähenee hiukan vuonna 2016 vuoden 2015 tasosta. Suunnitelman mukaan Äänekoski velkaantuu hiukan vuonna 2017, ja velkaantumisen jatkuu myös suunnitelma-vuonna 2018, mutta vuonna 2019 lainakanta kääntyy laskuun. Koko maan keskiarvo "Laina asukasta kohti" oli vuoden 2014 tilinpäätöksessä 2.694 €, Äänekoskella 4.055 € ja Keski-Suomessa 2.983 €.

KUVA 90 LAINAKANNAN KEHITYS 2014 – 2019

	TP2014	TP 2015 (ennuste)	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Pitkäaikaiset lainat	40 520	28 820	19 820	17 120	14 420	12 920
Lyhytaikaiset lainat	40 203	51 703	60 103	63 703	70 903	67 803
Kokonaislainamäärä	80 723	80 523	79 923	80 823	85 323	80 723
Laina / asukas €	4 055	4 026	3 996	4 041	4 266	4 036

5.2.3 Oman pääoman muutokset

Kunnassa oman pääoman muutoksiin siirretään kunnan muun taseyksikön peruspääoman lisäys, joka oikaisee edellä investointimenoihin merkityn kunnan pääomasijoituksen muuhun taseyksikköön.

5.2.4 Muut maksuvalmiuden muutokset

Tähän kohtaan budjetoidaan toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos, saamisten muutos sekä korotomien velkojen muutos.

6 TALOUSSUUNNITELMA 2016 - 2019 JA TALOUDEN VAKAUTTAMISEN TOIMENPIDEOHJELMA VUOTEEN 2018

6.1 Yleistä

Uuden 1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan muuttunutta alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan ensimmäisen kerran tilivuoden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertyneeseen alijäämään. Alijäämän on oltava katettu viimeistään tilivuonna 2022, jos kunnan alijäämä tilinpäätöksessä 2015 on yli 500 euroa asukasta kohden. Kuntalain 65§:n 3 momentin säännöksiä taloussuunnitelman yhteydessä alijäämän kattamiseksi päätetyistä toimenpiteistä sovelletaan vuoden 2016 loppuun.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä koskevan kuntalain 118 §:n 1 ja 3-5 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran tilikautena 2017 ja 2 momenttia ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä. Edellä 2 momentissa säädettyssä tapauksessa arviointimenettelyä sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2022 tilinpäätöksessä. Vuosina 2015 ja 2016 erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:ää ja sen perusteella annettua asetusta.

Arviointimenettelyä kuntayhtymässä koskevaa kuntalain 119 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu tilikauden 2020 tilinpäätöksessä.

Uuden kuntalain 148 §:ään on otettu erityissäännös taloutta tasapainottavasta toimenpideohjelmasta. Säännös koskee kuntaa, jolla on kattamatonta alijäämää taseessa erityisen suuri määrä ja joka ei saa taseen alijäämää katettua taloussuunnitelmassa. Toimenpideohjelma kohdistuu taseeseen jo kertyneen alijäämän kattamiseksi.

Äänekosken kaupungille on viime vuosina laadittu useita talouden tasapainottamisen toimenpideohjelmiä. Vuoden 2015 talousarvion yhteydessä on käyty läpi kohta kohdalta voimassa olevan toimenpideohjelman toteutumaa. Toimenpideohjelma on pääasiassa toteutettu, ja se onkin elvyttänyt kaupungin taloudellista tilannetta jonkin verran, ei kuitenkaan riittävästi, johtuen uusista kuntataloutta kiristävästä toimenpiteistä (valtionosuusleikkaukset, poistosuunnitelmien muutokset, tiukentuneet palveluvelvoitteet jne.) Tämän vuoksi kaupungille laadittiin uusi talouden vakauttamisen toimenpideohjelma vuosille 2016-

2018, jotta kaupungin ja kaupunkikonsernin kertyneet alijäämät saadaan katettua uuden kuntalain edellyttämässä aikataulussa ja siten vältyttäisiin arviointimenettelyyn joutumisesta.

Äänekosken kaupungilla on kattamattomia alijäämiä vuoden 2014 tilinpäätöksessä 6,0 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelman 2016-2019 mukaan kaupunki saa katettua kaikki alijäämät vuoteen 2019 mennessä, mikäli suunnitelmakaudella ei synny ennalta odottamattomia talouteen merkittävästi vaikuttavia muutoksia.

Jäljempänä esitetään taloussuunnitelma ja tasapainottamisen toimenpideohjelma yhtenä kokonaisuutena (taloussuunnitelma 2016 – 2019).

6.2 Taloussuunnitelman perusteet

Vuosi 2016 on taloussuunnitelmassa sama kuin edellä luvussa 2 (tuloslaskelma) on esitetty. Vuosien 2017 -2019 laskennassa on käytetty seuraavia oletuksia:

- Toimintatuotot: korotus VM:n arvioiman kuluttajahintaindeksin mukaisesti (1,5 %)
- Henkilöstökulut: korotus VM:n arvioiman ansiotasoindeksin mukaisesti (1,2 %)
- Palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, avustukset ja muut toimintakulut: korotus VM:n arvioiman kuluttajahintaindeksin mukaisesti (1,5 %)
- Verotulot: vuodet 2017 – 2018 Kuntaliiton veroennustekehikon sekä oman arvion perusteella ja korotus 1,9 % vuonna 2019 VM:n arvioiman peruspalveluindeksin mukaisesti
- Valtionosuudet: Huomioitu valtionosuusuudistuksen vaikutus vuodelle 2017 sekä aikaisemmat valtionosuusleikkaukset (2017:9,20 euroa/asukas)
- Korkotuotot: Laskettu olemassa olevista antolainasopimuksista
- Muut rahoitustuotot ja muut rahoituskulut: arvioitu vuoden 2016 tasossa
- Korkokulut: Laskettu nykyisen korkokannan ja arvioidun lainakannan mukaisesti
- Poistot: Poistolaskenta käyttöomaisuuskirjapidossa investointisuunnitelman mukaisesti
- Talouden vakauttamisen toimenpideohjelma: Vakauttamisen toimenpiteiden vaikutus on 0,9 M€ vuonna 2016, 0,6 M€ vuonna 2017 ja 0,4 M€ vuonna 2018.

Taloussuunnitelmaan liittyy paljon epävarmuustekijöitä. Suurimmat riskit tulopuolella ovat verotulokertymät ja valtionosuudet. Mikäli taantuma jatkuu pitkään, voidaan perustellusti kyseenalaistaa verotulokertymän kehitys. Samoin tiedossa oleviin valtionosuusleikkauksiin saattaa

tulla merkittäviäkin lisäleikkauksia lähivuosina. Taantuman jatkuminen ja mahdolliset leikkaukset sekä vero- että valtionosuustuloihin saattavat aiheuttaa korotuspaineita sekä kunnallis- että kiinteistöveroprosentteihin taloussuunnitelmakauden aikana. Toisaalta metsäteollisuuden biotuotetehdasinvestointi Äänekoskelle nostanee tulevaisuudessa sekä kunnallis- että yhteisöverotuottoja huomattavasti.

Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen. Menoennusteet perustuvat indeksikorotuksiin tulevina vuosina eikä laskelma salli toimialoilta suurempia korotuksia.

Mikäli kaupungin taloustilanne ei kehity suunnitellusti, voidaan viime kädessä joutua turvautumaan verojen korotuksiin.

Poistojen reilu kasvuvauhti aiheutuu korkeasta investointitasosta.

Vuosikatteet vuosina 2016 – 2017 ovat noin 9 miljoonaa euroa, mutta vuodesta 2018 alkaen vuosikatteet nousisivat tämän ennusteen mukaan reilummin.

Vuoden 2016 tulos näyttäisi muodostuvan ylijäämäiseksi, sekä muina taloussuunnitelmavuosina tulokset ovat ennusteen mukaan ylijäämäisiä.

Taloussuunnitelman mukaan kaupungin alijäämät saataisiin katettua vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

KUVA 91 TALOUSSUUNNITELMA 2016 - 2019

TULOSLASKELMA, 1000 €

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot						
Myyntituotot	8 468	8 442	8 091	8 212	8 335	8 460
Maksutuotot	9 425	9 678	9 250	9 410	9 574	9 718
Tuet ja avustukset	2 439	2 551	2 750	2 791	2 833	2 875
Muut toimintatuotot	3 533	3 380	3 381	3 432	3 514	3 940
Valmistus omaan käyttöön	2	0	0	0	0	0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-55 618	-58 427	-59 592	-60 162	-60 540	-61 267
Palvelujen ostot	-57 027	-55 632	-55 791	-56 293	-57 130	-57 987
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 861	-8 074	-7 865	-7 925	-7 994	-8 114
Avustukset	-7 674	-7 895	-8 280	-8 404	-8 530	-8 658
Muut toimintakulut	-1 375	-986	-1 294	-1 263	-1 668	-2 269
Toimintakate	-105 689	-106 962	-109 349	-110 202	-111 605	-113 300
Verotulot	71 081	73 459	73 277	72 983	74 844	76 266
Valtionosuudet	40 355	40 000	44 000	45 400	46 263	47 142
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	1 166	1 160	662	662	662	662
Muut rahoitustuotot	519	530	1 088	1 088	1 088	1 088
Korkokulut	-663	-700	-650	-800	-800	-800
Muut rahoituskulut	-2	0	0	0	0	0
Vuosikate	6 769	7 487	9 028	9 131	10 452	11 057
Poistot ja arvonalentumiset	-5 520	-7 031	-7 400	-7 800	-7 900	-8 300
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	1 249	456	1 628	1 331	2 552	2 757
Tilinpäätössiirrot	20	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 269	456	1 628	1 331	2 552	2 757

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2014	TA 2015	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	18,42	18,36	17,67	17,79	17,85	18,07
Vuosikate / Poistot, %	122,63	106,49	122,00	117,06	132,30	133,22
Vuosikate, euroa / asukas	340	374	451	457	523	553
Asukasmäärä 31.12. (Ennuste)	19 909	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000

KUVA 92 KERTYNEEN ALIJÄÄMÄN KEHITYS

	TP 2014	TP 2015 enn.	TA 2016	TS 2017	TS 2018	TS 2019
Kertynyt alijäämä	-5 980	-7 480	-5 852	-4 521	-1 969	788

6.3 Talouden vakauttamisen toimenpideohjelma vuoteen 2018

Äänekosken kaupunginvaltuusto on 18.5.2015 (§ 25) hyväksynyt yksityiskohtaisen talouden tasapainottamisen toimenpideohjelman vuoteen 2018 saakka. Toimenpideohjelman toteutumista seurataan osavuositarkastusten, tilinpäätösten ja talousarvioiden yhteydessä.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty kohta kohdalta tasapainottamistoimenpiteet.

6.3.1 Keskushallinto

Toimiala:		Yleishallinto + muut yhteiset				
Säästökohde / toimenpide	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV	
Henkilöstöjärjestelyt	-165 000		-20 000	-185 000	-3,5	
Lomapalkkavelan pienentäminen (koko kaupunki)	-100 000			-100 000		
Talkoovapaiden käyttö (koko kaupunki)	-50 000			-50 000		
				0		
Summa	-315 000	0	-20 000	-335 000	-3,5	

6.3.2 Perusturvalautakunta

Toimiala:		Perusturva: Terveyspalvelut				
Säästökohde / toimenpide	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV	
1. Välinehuolto	-20 000			-20 000		
2. Mt- ja päihdepalv. Sosiaalityö	-20 000			-20 000		
3. Logistiikka/varasto	-20 000			-20 000	-0,5	
4. Prosessien tehostaminen	-60 000	-60 000	-60 000	-180 000		
	-120 000	-60 000	-60 000	-240 000	-0,5	

Toimiala:		Perusturva: Sosiaalityö ja työelämään kunt.				
Säästökohde / toimenpide	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV	
1. Nuorten kesätyöllistäminen	-15 000			-15 000		
2. Toimeentulotuen siirto Kelalle, etussihteeri- ja toimistohenk. Vähennys n. 2 htv		-60 000		-60 000	-1,8	
				0		
Summa	-15 000	-60 000	0	-75 000	-1,8	

Toimiala:

Perusturva: Arjen tuki

Säästökohde / toimenpide	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV
1. Arvioidaan tulot realistisiksi	400 000			400 000	
2. Henkilöstölisäykset	250 000	50 000		300 000	7,0
3. Vammaisten palveluasumisen ostopalvelut	-100 000			-100 000	
4. Psykiatrisen palveluasuminen ostopalvelut	-100 000	-50 000		-150 000	
5. Vanhusten laitoshoidon ostopalvelut	-296 000			-296 000	
6. Suojarinteen maksuosuus	-50 000			-50 000	
7. Vanhusten palveluasuminen, ostopalvelut	-20 000			-20 000	
8. Lääkkeiden annosjakelu	-20 000			-20 000	
9. Ateriapalvelut	-40 000			-40 000	
10. Puhdistusaineet	-10 000			-10 000	
11. Hoitotarvikkeet	-10 000			-10 000	
12. Kalusto	-10 000			-10 000	
13. Keskitetty varahenkilöjärjestelmä	-30 000	-20 000		-50 000	
14. Prosessien tehostaminen	-60 000	-60 000	-60 000	-180 000	
Summa	-96 000	-80 000	-60 000	-236 000	7,0

6.3.3 Kasvun ja oppimisen lautakunta

Toimiala:

Kasvu ja oppiminen: Opetuspalvelut

Säästökohde / toimenpide	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV
1. Koiviston koulun oppilaiden siirtäminen Honkola/Hietama/Suolahti.*	-250 000			-250 000	-4,5
2. Määräaikaisten koulunkäyntiavustajien palkkaukseen saatavat valtionosuudet (tulot)	-40 000			-40 000	-3
3. Lukion kurssimäärän vähentäminen kymmenellä kursilla.	-20 000			-20 000	
4. Prosessien tehostaminen	-60 000	-60 000	-60 000	-180 000	
Summa	-370 000	-60 000	-60 000	-490 000	-7,5

*Kaupunginvaltuusto päätti 2.11.2015 §5, että Koiviston koulu jatkaa toimintaansa Koiviston kylällä, joten säästökohde nro 1 ei toteudu.

Toimiala:

Kasvu ja oppiminen: Nuorisopalvelut

Säästökohde / toimenpide	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV
1. Nuorisotyöntekijän vakanssia ei täytetä	-40 000			-40 000	
Summa	-40 000	0	0	-40 000	0,0

6.3.4 Vapaa-aikalautakunta

Toimiala: Säästökohde / toimenpide	Vapaa-aika				
	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV
1. Hallintojärjestelyt		-50 000		-50 000	-1,0
2. Sakkomaksujen tarkistus	-2 000			-2 000	
3. Oppilaspaikkojen hinnan korotus Mus.op	-5 000			-5 000	
4. Taksojen tarkistus eri vastuualueilla		-20 000		-20 000	
5. Kansalaisopiston avustus/kotitalousneuvonta	-10 000			-10 000	
6. Toimistoresurssien tehostaminen		-40 000		-40 000	-1,0
Summa	-17 000	-110 000	0	-127 000	-2,0

6.3.5 Tekninen lautakunta

Toimiala: Säästökohde / toimenpide	Tekninen				
	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV
1. Jätehuollon esimehen ja ympäristötarkastajan tehtävien yhdistäminen		-25 000		-25 000	-0,6
2. Turhista tiloista luopuminen			-84 000	-84 000	
3. Energiakustannusten pienentäminen	-50 000			-50 000	
4. Kiinteistöhoitopalveluiden toiminnan tehostaminen	-80 000	-80 000	-80 000	-240 000	
5. Siirtyminen energiatehokkaampaan valaistukseen	-7 500	-7 500	-7 500	-22 500	
6. Yksitysteiden kunnossapidon (mm. auraukset) lopettaminen	-20 000			-20 000	
7. Yksitystieluonteisten teiden yksityistäminen, valohuolto	-7 500			-7 500	
8. Lämpötilan alentaminen kaupungin kiinteistöissä 1 - 3 asteella		-50 000		-50 000	
9. Organisaatiomuutoksen arviointi (ympäristö, kaavoitus, maanhankinta)		-25 000		-25 000	
10. Viranomaispäätösten maksullisuus		-1 000		-1 000	
				0	
Summa	-165 000	-188 500	-171 500	-525 000	-0,6

6.3.6 Ympäristölautakunta

Toimiala: Säästökohde / toimenpide	Ympäristö				
	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV
1. Lautakunnan kokousten ja jäsenmäärän vähentäminen			-3 000	-3 000	
2. Valvonta- ja palvelumaksun käyttöönotto	-3 000			-3 000	
				0	
Summa	-3 000	0	-3 000	-6 000	0,0

6.3.7 Rahoitus

Toimiala:	Rahoitus				
Säästökohde / toimenpide	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV
1. Konvertoidaan pitkäaikaiset lainat lyhytaikaisiksi	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000	
				0	
Summa	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000	0,0

6.3.8 Yhteensä

Äänekosken kaupunki	Yhteensä				
Toimiala	2016	2017	2018	Yhteensä	HTV
Yleishallinto	-315 000	0	-20 000	-335 000	-3,5
Perusturva	-231 000	-200 000	-120 000	-551 000	4,7
Kasvu ja oppiminen	-410 000	-60 000	-60 000	-530 000	-7,5
Tekninen	-165 000	-188 500	-171 500	-525 000	-0,6
Vapaa-aika	-17 000	-110 000	0	-127 000	-2,0
Ympäristö	-3 000	0	-3 000	-6 000	0,0
Rahoitus	-50 000	-50 000	-50 000	-150 000	0,0
Summa	-1 191 000	-608 500	-424 500	-2 224 000	-8,9

6.3.9 Muut kaupungin talouteen ja toiminnan tehokkuuteen vaikuttavat päätökset

- Kaupunginvaltuusto on 10.4.2012 § 20 päättänyt, että kaupungin tarvitsemien kiinteistöpalveluiden hankintaa siirretään vaiheittain kilpailutuksen piiriin vuoden 2016 alusta lukien ja vuoden 2017 loppuun mennessä. Kilpailutusta ei toistaiseksi toteuteta, vaan samaan taloudelliseen säästötavoitteeseen pyritään Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toiminnan tehostamisella. Päätöksellä pyritään turvamaan työpaikkojen säilyminen Äänekoskella. Mikäli asetetut säästötavoitteet eivät toteudu suunnitellusti, kilpailutetaan kiinteistöhoitoyhtiöltä hankittavat palvelut. Säästövelvoitteiden toteutumista seurataan vuosittain.
- Sosiaalisen isännöinnin käyttökelpoisuutta / käyttöönottoa selvitetään vuoden 2015 aikana (perusturva- ja tekninen toimiala, Ääneseudun Asunnot Oy).
- Kaupungille hankitaan kaupallinen sovellus toimintajärjestelmän luomiseksi. Toimintajärjestelmä rakennetaan vaiheittain: ensin kuvataan prosessit (ydin- ja tuki) ja toisessa vaiheessa laaditaan mittaristo (2015 – 2016). Toimintajärjestelmän jatkoraikentamisesta päätetään myöhemmin. Järjestelmän rakentamisessa noudatetaan ISO 9000 standardia.

6.3.10 Muut kertaluontoiset erät

Kertaluonteiset erät (myytävät kohteet)

Kohde	Hoitokulut / v	Tasearvo	Arvioitu myyntihinta	Myyntivoitto
Museorakennus, Äänekoskentie 311		39 000	75 000	36 000
Elintarvikelaboratorio, Rautatienkatu 11		0	50 000	50 000
Kalaniemen koulu		15 000	40 000	25 000
Valtran työterveys		2 000	0	-2 000
Kalliolahti asuinrakennus	saatu perintönä	0	5 000	5 000
Suolahden ent. kaupungintalo (puu)			25 000	25 000
Suolahden ent. kaupungintalo (kivi)			10 000	10 000
Puuhapirtti, Kotakennäantie	myydään tonttina		104 000	104 000
Maa-alueiden myynti			100 000	100 000
Summa		56 000	409 000	353 000

7 TALOUSARVION 2016 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET

7.1 Talousarvion sitovuus

Kuntalaki ja kirjanpitolaki velvoittavat hoitamaan kaupungin taloutta hyväksytyin talousarvion mukaisesti, joten talousarvio on sitova ohje kaupunginhallitukselle, lautakunnille, viranhaltijoille ja työntekijöille, jotka osallistuvat määrärahojen käyttöön.

Vuoden 2016 talousarvio on valtuuston nähden sitova vastuualuetasolla sekä investoinnit ovat sitovia kohteittain. Määrärahat on budjetoitu nettoperiaatteella ja ne ovat sitovia nettomääräisinä.

7.2 Talousarviomuutokset

Hallintokuntien tulee pitäytyä tiukasti laaditussa talousarviossa. Määrärahaa ei saa ylittää eikä käyttää muuhun kuin talousarviossa mainittuun tarkoitukseen. Lautakuntien tulee huolehtia talousarviossa myönnettujen määrärahojen riittävydestä.

Jos määräraha ei riitä, on hyvissä ajoin ennen määrärahan loppumista selvitettävä mahdollisuudet toiminnan supistamiseen ja/tai sopeuttamiseen jäljellä olevan määrärahan puitteissa.

Lisätalousarvioesitykset kaupunginvaltuustolle on riittävästi perusteltava. Perusteluissa on selvitettävä, onko toimialan muilta vastuu- tai tulosalueilta odotettavissa säästöjä, ja mihin toimenpiteisiin on ryhdytty lisämäärärahatarpeen välttämiseksi ja miksi tässä pyrkimyksessä ei ole onnistuttu. Lautakunnan tulisi ensisijaisesti pyrkiä kattamaan lisämäärärahatarpeensa lautakunnan sisäisin määrärahasiirroin, ja vasta toissijaisena keinona anoa valtuustolta lisämäärärahaa.

Merkittäville (yli 50.000 €) sitovan tason ylityksille on hankittava valtuuston hyväksyminen. Hyväksyminen on hankittava ennen ylityksen muodostumista ja aina ao. tilivuoden aikana.

Investointien osalta kohdistamattomat määräraharaukset voidaan kohdentaa rakennuttajapäällikön viranhaltijapäätöksellä.

7.3 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Lautakunnan tulee seurata asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Mikäli talousarviovuoden aikana käy ilmeiseksi, että toimialueelle tai lautakunnalle talousarvion yhteydessä tai muutoin asetettuja tavoitteita ei saavuteta, tulee lautakunnan esittää valtuustolle muutos tavoitteeseen ja sen mahdollinen vaikutus määräraharapeeseen ja/tai tuloarvioon.

7.4 Tuloslaskelma

Kaupunginhallituksen on informoitava valtuustoa talousarviovuoden aikana, mikäli toimintakate tai vuosikate on poikkeamassa oleellisesti talousarviossa ennakoidusta.

Mikäli vuosikatteen on syytä arvioida poikkeavan ennakoidusta euro-määräisesti enemmän kuin puolen kunnallisveron prosenttiyksikön verran, tulee valtuustolle esittää tarvittavat ehdotukset talousarvion muuttamiseksi.

7.5 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelman mukainen käyttöomaisuusinvestointien kokonaismäärä on sitova.

Rahoituslaskelman mukainen antolainojen lisäyksen määrä on sitova.

Rahoituslaskelman mukainen pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäyksen määrä on sitova.

Hallintosäännön mukaan talousarviolainojen ottamisesta päättää valtuuston hyväksymissä rajoissa kaupunginjohtaja.

Muun kuin euromääräisen lainan ottamisesta päättää kaupunginhallitus. Muita erityisehtoja lainojen ottamiselle ei aseteta.

7.6 Käyttösuunnitelmat

Lautakunnan on tarvittaessa vahvistettava talousarvion käyttösuunnitelma, jolla tarkennetaan vastuualueen määrärahan käyttöä ja tuloarvion saavuttamista lautakunnan päättämällä tulosityksikköjaotuksella.

Lautakunta päättää talousarvion määrärahojen ja tavoitteiden puitteis- sa omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä asettaa tarkennetut toiminnalliset ja taloudelliset tulostavoitteet. Lautakunta voi delegoida käyttösuunnitelman laadinnan osaksi tai kokonaan alaisilleen viran- tai toimenhaltijoille.

7.7 Erityiset rajoitukset

7.7.1 Henkilöstö

Riippumatta em. talousarvion sitovuusohjeista, hallintokunnat eivät saa palkata uutta henkilökuntaa perustamalla uusia toimia ilman kaupunginhallituksen lupaa.

Kun virka tai toimi jää vapaaksi viran- tai toimenhaltijan siirtyessä eläkkeelle tai muutoin pois kaupungin palveluksesta, on toimialan tehtävä selvitys viran/toimen tehtävistä ja/tai siitä kuinka tehtävät hoidettaisiin, jos vakanssia ei täytettäisi. Kaupunginjohtaja/henkilöstöpäällikkö päättää luvan antamisesta vakanssin täytölle.

7.7.2 Yleishallinto/elinkeinoelämän kehittäminen

Uusien projektien käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Elinkeinoprojekteista vastaa Ääneseudun Kehitys Oy.

7.7.3 Muut rahoitusmenot

Talusojohtaja voi hyväksyä muihin rahoitusmenoihin merkittyä muuta menoa 10.000 euroa, käytettäväksi katteena vahingoista, varkauksista tms. johtuviin korvaushankintoihin, joita ei omavastuun määrästä johdun korvata vakuutuksista.

7.7.4 Investointien rahoitusosuudet

Jos investointikohteelle on asetettu rahoitusosuusehto, on tulon saaminen tuloarvion mukaisesti edellytys määrärahan käytölle.

7.8 Raportointi

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitava talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia ja hallitusta on informoitava vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Raportoinnissa on kiinnitettävä huomiota toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen sekä niiden määrittelyn kehittämiseen ja mittaamiseen.

Lisäksi talousjohtaja laatii johtoryhmälle kuukausittain (alkaen kaudesta 4) talouskatsauksen talousarvion toteumasta ja tulosennusteesta sekä säästöohjelman toteutumasta. Talouskatsaus annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

8 LIITTEET

8.1 Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2016

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 11.11.2015

 Esitys kh
 Ulkoinen/Sisäinen

 T A L O U S A R V I O
 01.01.2016 - 31.12.2016

EUR

	Budjetti 2015	Budjetti 2016	Muutos -% 2016/2015
ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI			
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot			
Liiketoiminnan myyntituotot	403.600	404.600	0,2
Täydet valtiolta saadut korvaukset	256.500	189.000	-26,3
Korvaukset kunnilta	764.400	761.700	-0,4
Korvaukset kuntayhteisöiltä	43.800	58.400	33,3
Muut suoritteiden myyntituotot	6.974.100	6.677.200	-4,3
Myyntituotot	8.442.400	8.090.900	-4,2
Maksutuotot			
Terveystenhoitojen maksut	1.388.900	1.501.500	8,1
Sosiaalitoimen maksut	7.390.200	6.949.500	-6,0
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	551.800	450.000	-18,4
Yhdyskuntapalvelujen maksut	343.300	345.300	0,6
Muut palvelumaksut	4.000	4.000	
Maksutuotot	9.678.200	9.250.300	-4,4
Tuet ja avustukset	2.550.600	2.749.500	7,8
Muut toimintatuotot			
Vuokratuotot	2.604.400	2.582.900	-0,8
Muut toimintatuotot	775.200	798.400	3,0
Muut toimintatuotot	3.379.600	3.381.300	0,1
TOIMINTATUOTOT	24.050.800	23.472.000	-2,4
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-43.907.700	-44.838.900	2,1
Henkilösivukulut	-14.518.800	-14.753.100	1,6
Henkilöstökulut	-58.426.500	-59.592.000	2,0
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-33.678.100	-32.662.200	-3,0
Muiden palvelujen ostot	-21.953.400	-23.128.700	5,4
Palvelujen ostot	-55.631.500	-55.790.900	0,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8.073.600	-7.864.500	-2,6
Avustukset			
Avustukset kotitalouksille	-6.121.800	-6.240.600	1,9
Avustukset yhteisöille	-1.698.600	-2.039.400	20,1
Avustukset liikelaitoksille	-75.000		-100,0
Avustukset	-7.895.400	-8.280.000	4,9
Muut toimintakulut			
Vuokrat	-926.200	-1.238.700	33,7
Muut toimintakulut	-59.400	-54.900	-7,6
Muut toimintakulut	-985.600	-1.293.600	31,3
TOIMINTAKULUT	-131.012.600	-132.821.000	1,4
TOIMINTAKATE	-106.961.800	-109.349.000	2,2
Verotulot	73.459.000	73.277.000	-0,2
Valtionosuudet	40.000.000	44.000.000	10,0
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	1.160.000	662.200	-42,9
Muut rahoitustuotot	530.000	1.088.000	105,3
Korkokulut	-700.000	-650.000	-7,1
Rahoitustuotot ja -kulut	990.000	1.100.200	11,1
VUOSIKATE	7.487.200	9.028.200	20,6
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-7.030.700	-7.400.000	5,3
Poistot ja arvonalentumiset	-7.030.700	-7.400.000	5,3
TILIKAUDEN TULOS	456.500	1.628.200	256,7
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	456.500	1.628.200	256,7

8.2 Käyttötalousosa lautakunnittain 2016, ulkoinen / sisäinen

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 11.11.2015

T A L O U S A R V I O

Esitys kh

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2016 - 31.12.2016

	Budjetti 2015	Budjetti 2016	Muutos -% 2016/2015
Tarkastuslautakunta			
TULOSLASKELMA			
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-8.000	-7.000	-12,5
Henkilösivukulut	-3.200	-3.200	
Henkilöstökulut	-11.200	-10.200	-8,9
Palvelujen ostot			
Muiden palvelujen ostot	-24.200	-22.200	-8,3
Palvelujen ostot	-24.200	-22.200	-8,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100	-100	
TOIMINTAKULUT	-35.500	-32.500	-8,5
TOIMINTAKATE	-35.500	-32.500	-8,5

Äänekosken kaupunki

Sivu 1

11.11.2015

T A L O U S A R V I O

Esitys kh

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2016 - 31.12.2016

	Budjetti 2015	Budjetti 2016	Muutos -% 2016/2015
Kaupunginhallitus			
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot			
Liiketoiminnan myyntituotot	250.000	250.000	
Täydet valtiolta saadut korvaukset	32.000		-100,0
Korvaukset kunnilta	7.000	7.000	
Muut suoritteiden myyntituotot	5.567.600	5.521.100	-0,8
Myyntituotot	5.856.600	5.778.100	-1,3
Maksutuotot			
Yhdyskuntapalvelujen maksut	24.000	26.000	8,3
Muut palvelumaksut	4.000	4.000	
Maksutuotot	28.000	30.000	7,1
Tuet ja avustukset	210.000	224.000	6,7
Muut toimintatuotot			
Vuokratuotot	540.000	540.000	
Muut toimintatuotot	237.000	339.000	43,0
Muut toimintatuotot	777.000	879.000	13,1
TOIMINTATUOTOT	6.871.600	6.911.100	0,6
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-3.799.200	-3.843.800	1,2
Henkilösivukulut	-1.171.500	-1.198.500	2,3
Henkilöstökulut	-4.970.700	-5.042.300	1,4
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-373.500	-511.000	36,8
Muiden palvelujen ostot	-2.584.100	-2.603.800	0,8
Palvelujen ostot	-2.957.600	-3.114.800	5,3
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.676.600	-1.714.400	2,3
Avustukset			
Avustukset yhteisöille	-50.000	-8.000	-84,0
Avustukset	-50.000	-8.000	-84,0
Muut toimintakulut			
Vuokrat	-33.400	-41.500	24,3
Muut toimintakulut	-27.500	-27.600	0,4
Muut toimintakulut	-60.900	-69.100	13,5
TOIMINTAKULUT	-9.715.800	-9.948.600	2,4
TOIMINTAKATE	-2.844.200	-3.037.500	6,8

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 11.11.2015

T A L O U S A R V I O

Esitys kh

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2016 - 31.12.2016

	Budjetti 2015	Budjetti 2016	Muutos -% 2016/2015
Perusturvalautakunta			
TUOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot			
Täydet valtiolta saadut korvaukset	214.500	179.000	-16,6
Korvaukset kunnilta	213.900	275.500	28,8
Korvaukset kuntayhteisöiltä	42.700	57.300	34,2
Muut suoritteiden myyntituotot	1.258.700	1.099.900	-12,6
Myyntituotot	1.729.800	1.611.700	-6,8
Maksutuotot			
Terveydenhuollon maksut	1.388.900	1.501.500	8,1
Sosiaalitoimen maksut	6.196.100	5.755.400	-7,1
Maksutuotot	7.585.000	7.256.900	-4,3
Tuet ja avustukset	1.976.000	2.175.000	10,1
Muut toimintatuotot			
Vuokratuotot	30.000	30.000	
Muut toimintatuotot	291.700	210.700	-27,8
Muut toimintatuotot	321.700	240.700	-25,2
TOIMINTATUOTOT	11.612.500	11.284.300	-2,8
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-20.913.900	-21.742.700	4,0
Henkilösivukulut	-7.275.000	-7.459.300	2,5
Henkilöstökulut	-28.188.900	-29.202.000	3,6
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-32.372.300	-31.295.900	-3,3
Muiden palvelujen ostot	-4.982.700	-5.797.400	16,4
Palvelujen ostot	-37.355.000	-37.093.300	-0,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1.948.400	-1.836.300	-5,8
Avustukset			
Avustukset kotitalouksille	-4.745.600	-4.865.600	2,5
Avustukset yhteisöille	-1.231.500	-1.478.500	20,1
Avustukset	-5.977.100	-6.344.100	6,1
Muut toimintakulut			
Vuokrat	-114.400	-172.300	50,6
Muut toimintakulut	-2.100	-400	-81,0
Muut toimintakulut	-116.500	-172.700	48,2
TOIMINTAKULUT	-73.585.900	-74.648.400	1,4
TOIMINTAKATE	-61.973.400	-63.364.100	2,2

Äänekosken kaupunki

 Sivun nro 1
 11.11.2015

T A L O U S A R V I O

Esitys kh

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2016 - 31.12.2016

	Budjetti 2015	Budjetti 2016	Muutos -% 2016/2015
Kasvun ja oppimisen lautakunta			
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot			
Korvaukset kunnilta	405.000	350.500	-13,5
Korvaukset kuntayhteisöiltä	1.100	1.100	
Muut suoritteiden myyntituotot	20.200		-100,0
Myyntituotot	426.300	351.600	-17,5
Maksutuotot			
Sosiaalitoimen maksut	1.194.100	1.194.100	
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	51.300	57.000	11,1
Maksutuotot	1.245.400	1.251.100	0,5
Tuet ja avustukset	320.500	310.500	-3,1
Muut toimintatuotot			
Vuokratuotot	22.000	23.800	8,2
Muut toimintatuotot	12.400	12.200	-1,6
Muut toimintatuotot	34.400	36.000	4,7
TOIMINTATUOTOT	2.026.600	1.949.200	-3,8
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-16.471.400	-16.583.500	0,7
Henkilösivukulut	-5.213.800	-5.253.800	0,8
Henkilöstökulut	-21.685.200	-21.837.300	0,7
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-617.800	-549.800	-11,0
Muiden palvelujen ostot	-4.181.600	-4.230.100	1,2
Palvelujen ostot	-4.799.400	-4.779.900	-0,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-700.900	-757.600	8,1
Avustukset			
Avustukset kotitalouksille	-1.366.200	-1.365.000	-0,1
Avustukset yhteisöille	-178.000	-201.000	12,9
Avustukset	-1.544.200	-1.566.000	1,4
Muut toimintakulut			
Vuokrat	-32.800	-44.100	34,5
Muut toimintakulut	-32.800	-44.100	34,5
TOIMINTAKULUT	-28.762.500	-28.984.900	0,8
TOIMINTAKATE	-26.735.900	-27.035.700	1,1

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 11.11.2015

T A L O U S A R V I O

 Esitys kh
 Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2016 - 31.12.2016

EUR

	Budjetti 2015	Budjetti 2016	Muutos -% 2016/2015
Tekninen lautakunta			
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot			
Liiketoiminnan myyntituotot	141.600	141.600	
Muut suoritteiden myyntituotot	119.400	49.900	-58,2
Myyntituotot	261.000	191.500	-26,6
Maksutuotot			
Yhdyskuntapalvelujen maksut	153.200	153.200	
Maksutuotot	153.200	153.200	
Tuet ja avustukset	40.000	40.000	
Muut toimintatuotot			
Vuokratuotot	1.993.700	1.969.100	-1,2
Muut toimintatuotot	203.000	203.000	
Muut toimintatuotot	2.196.700	2.172.100	-1,1
TOIMINTATUOTOT	2.650.900	2.556.800	-3,5
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-700.400	-666.900	-4,8
Henkilösivukulut	-220.700	-210.000	-4,8
Henkilöstökulut	-921.100	-876.900	-4,8
Palvelujen ostot			
Muiden palvelujen ostot	-7.331.500	-7.585.000	3,5
Palvelujen ostot	-7.331.500	-7.585.000	3,5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3.388.000	-3.202.500	-5,5
Avustukset			
Avustukset yhteisöille	-158.000	-158.000	
Avustukset	-158.000	-158.000	
Muut toimintakulut			
Vuokrat	-671.800	-903.600	34,5
Muut toimintakulut	-671.800	-903.600	34,5
TOIMINTAKULUT	-12.470.400	-12.726.000	2,0
TOIMINTAKATE	-9.819.500	-10.169.200	3,6

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 11.11.2015

T A L O U S A R V I O

Esitys kh

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2016 - 31.12.2016

	Budjetti 2015	Budjetti 2016	Muutos -% 2016/2015
Vapaa-aikalautakunta			
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot			
Liiketoiminnan myyntituotot	12.000	13.000	8,3
Täydet valtiolta saadut korvaukset	10.000	10.000	
Korvaukset kunnilta	138.500	128.700	-7,1
Muut suoritteiden myyntituotot	8.200	6.300	-23,2
Myyntituotot	168.700	158.000	-6,3
Maksutuotot			
Opetus- ja kulttuuritoimen maksut	500.500	393.000	-21,5
Maksutuotot	500.500	393.000	-21,5
Tuet ja avustukset	4.100		-100,0
Muut toimintatuotot			
Vuokratuotot	18.700	20.000	7,0
Muut toimintatuotot	31.100	33.500	7,7
Muut toimintatuotot	49.800	53.500	7,4
TOIMINTATUOTOT	723.100	604.500	-16,4
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-1.744.500	-1.727.800	-1,0
Henkilösivukulut	-549.600	-544.000	-1,0
Henkilöstökulut	-2.294.100	-2.271.800	-1,0
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-314.500	-305.500	-2,9
Muiden palvelujen ostot	-781.700	-786.600	0,6
Palvelujen ostot	-1.096.200	-1.092.100	-0,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-343.200	-337.200	-1,7
Avustukset			
Avustukset kotitalouksille	-10.000	-10.000	
Avustukset yhteisöille	-81.000	-193.800	139,3
Avustukset liikelaitoksille	-75.000		-100,0
Avustukset	-166.000	-203.800	22,8
Muut toimintakulut			
Vuokrat	-70.300	-73.700	4,8
Muut toimintakulut	-4.800	-4.900	2,1
Muut toimintakulut	-75.100	-78.600	4,7
TOIMINTAKULUT	-3.974.600	-3.983.500	0,2
TOIMINTAKATE	-3.251.500	-3.379.000	3,9

Äänekosken kaupunki

 Sivu 1
 11.11.2015

T A L O U S A R V I O

Esitys kh

EUR

Ulkoinen/Sisäinen

01.01.2016 - 31.12.2016

	Budjetti 2015	Budjetti 2016	Muutos -% 2016/2015
Ympäristölautakunta			
TULOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Maksutuotot			
Yhdyskuntapalvelujen maksut	166.100	166.100	
Maksutuotot	166.100	166.100	
TOIMINTATUOTOT	166.100	166.100	
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-270.300	-267.200	-1,1
Henkilösivukulut	-85.000	-84.300	-0,8
Henkilöstökulut	-355.300	-351.500	-1,1
Palvelujen ostot			
Muiden palvelujen ostot	-2.067.600	-2.103.600	1,7
Palvelujen ostot	-2.067.600	-2.103.600	1,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16.400	-16.400	
Avustukset			
Avustukset yhteisöille	-100	-100	
Avustukset	-100	-100	
Muut toimintakulut			
Vuokrat	-3.500	-3.500	
Muut toimintakulut	-25.000	-22.000	-12,0
Muut toimintakulut	-28.500	-25.500	-10,5
TOIMINTAKULUT	-2.467.900	-2.497.100	1,2
TOIMINTAKATE	-2.301.800	-2.331.000	1,3